

Ruimtelijke onderbouwing

Postbrug en Vlaktebruggen voorziene meteomasten

In opdracht van	Cofely Energy & Infra BV/ ARCADIS
Kenmerk	ARAM.0487.20130130.SV.MS
Datum	30-01-2013
Versie, Status	2 /Definitief

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE.....	2
SAMENVATTING	3
1. INLEIDING.....	4
1.1. Het plan: bouw van 2 meteomasten	4
1.2. Doel van deze ruimtelijke onderbouwing	4
1.2.1. Achtergrond en grondslag van het project	4
1.3. Leeswijzer	5
2. PLANGEBIED	6
2.1. Omschrijving	6
2.2. Huidige situatie	7
2.2.1. Noodzaak tot aanpassing huidige situatie	7
2.3. Toekomstige situatie	7
2.3.1. Werking van de meteomasten i.r.t. de bruggen	8
2.3.2. Bestemmingsplan Postbrug	11
2.3.3. Bestemmingsplan Vlaktebruggen	11
2.3.4. Conclusie	12
3. BELEIDSKADER.....	14
3.1. Rijksbeleid	14
3.1.1. Nota Ruimte	14
3.1.2. Nationaal Waterplan	14
3.1.3. Het tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP-2)	15
3.1.4. Nota Mobiliteit	16
3.2. Provinciaal beleid	16
3.2.1. Omgevingsplan Zeeland 2012 – 2018	16
3.2.2. Verordening Ruimte	17
3.2.3. Stroomgebiedbeheersplan Schelde	17
3.2.4. Planherziening Omgevingsplan Zeeland Europese kaderrichtlijn Water	18
3.2.5. Ruimte voor de Rivier	19
3.3. Gemeentelijk beleid	19
3.3.1. Structuurvisie Buitengebied	19
3.3.2. Waterbeheerplan waterschap Scheldestromen	19
3.3.3. Stedelijk waterplan gemeente Reimerswaal	20
3.3.4. Conclusie	20
4. UITVOERINGSASPECTEN	21
4.1. Ruimtelijke aspecten	21
4.2. Milieuaspecten	21
4.2.1. Archeologie en cultuurhistorie	21
4.2.2. Luchtkwaliteit	21
4.2.3. Bodem	22
4.2.4. Geluid	22
4.2.5. Natuur	23
4.2.6. Water	25
4.2.7. Externe Veiligheid	26
4.2.8. Bedrijven, milieuzonering en leidingen	27
4.2.9. Verkeer en parkeren	27
4.2.10. Agrarische bedrijvigheid en geur	27
4.2.11. Conclusie	27
5. HAALBAARHEID	28
5.1. Maatschappelijke en Economische uitvoerbaarheid	28
6. AFWEGING.....	29
BIJLAGE 1 QUICKSCAN NATUURWETGEVING MOBZ.....	30

Samenvatting

Voor u ligt de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de bouw van twee windmeetmasten (meteomasten) aan het Kanaal door Zuid Beveland in de Provincie Zeeland. Deze ruimtelijke onderbouwing is in opdracht van ARCADIS geschreven door Adviesbureau SAM.

Deze ruimtelijke onderbouwing beschrijft het beleidskader en de ruimtelijke- en milieuaspecten waaraan de plannen van Rijkswaterstaat als initiatiefnemer getoetst is. De toetsing aan ruimtelijke- en milieuaspecten laat zien dat de inpasbaarheid van de twee meteomasten inpasbaar is en middels een afwijkingsprocedure van het bestemmingsplan mogelijk gemaakt kan worden.

De ontwerpbeschikking van dit afwijkingsbesluit zal ter inzage worden gelegd voor een ieder. Men kan zienswijzen indienen op het plan waardoor de maatschappelijke uitvoerbaarheid geborgd is.

De kosten verbonden aan de realisering van dit project zijn geheel voor rekening van de initiatiefnemer. Een onderzoek naar de economische haalbaarheid kan derhalve achterwege blijven. De gronden waar de meteomasten zijn voorzien zijn eigendom van het waterschap Scheldestromen. De meteomasten zullen eigendom worden van Rijkswaterstaat. Tussen deze partijen worden afspraken gemaakt over de grondexploitatie. Van de zijde van de gemeente hoeven geen gelden ter beschikking te worden gesteld. De ontwikkeling heeft derhalve geen gevolgen voor de gemeentelijke financiën.

1. Inleiding

1.1. Het plan: bouw van 2 meteomasten

Rijkswaterstaat is voornemens om twee meetmasten te plaatsen nabij de Post- en Vlaktebruggen. Rijkswaterstaat heeft opdracht gegeven aan Cofely Energy & Infra B.V. om een aantal sluizen en bruggen in de Provincie Zeeland te renoveren en bedienbaar te maken op afstand. Voor de Postbrug en de Vlaktebruggen betekent dit dat buiten het bebouwde gebied van de bruggencomplexen een mast geplaatst dient te worden om windsnelheid en windrichting te meten (meteogegevens). Tevens zal een camera op de masten gemonteerd worden welke gericht is op de waterweg.

De gemeente Reimerswaal heeft aangegeven positief te staan ten opzichte van dit plan en **is** bereid mee te werken aan het initiatief. Hiertoe heeft in januari 2012 een vooroverleg plaatsgevonden op het gemeentehuis van Reimerswaal tussen Cofely Energy & Infra en de gemeente Reimerswaal. Uit dit vooroverleg is naar voren gekomen dat om medewerking te kunnen verlenen een afwijkingsprocedure ex artikel 2.12, sub a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) dient te worden uitgevoerd.

Een projectafwijkingsbesluit moet zijn voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing. Het rapport dat nu voor u ligt vormt de ruimtelijke onderbouwing voor bovengenoemde procedure. In deze ruimtelijke onderbouwing wordt ingegaan op de relatie met het geldende bestemmingsplan. Tevens zullen andere aspecten, die verband hebben met het realiseren van het plan, zoals economische uitvoerbaarheid, ruimtelijke effecten van het project op de omgeving en milieuaspecten besproken worden.

1.2. Doel van deze ruimtelijke onderbouwing

Het doel van deze ruimtelijke onderbouwing is het inzichtelijk maken van de ruimtelijke en milieukundige effecten van de bouw en het in werking zijn van de meteomasten. Met een goede ruimtelijke onderbouwing kan een projectafwijkingsbesluit genomen worden.

1.2.1. Achtergrond en grondslag van het project

Deze ruimtelijke onderbouwing is geschreven door S. van Vessem werkzaam voor Adviesbureau SAM B.V. te Vessem. De opdracht hiervoor is verstrekt door ARCADIS welke samen met Cofely Energy & Infra B.V. het project MOBZ (Modernisering objecten bediening Zeeland) uitvoert. De plaatsing van de twee meteomasten is een onderdeel van dit project. Deze ruimtelijke onderbouwing is in concept voorgelegd aan de opdrachtgever. Na goedkeuring op het concept is het rapport met goedkeuring van de opdrachtgever definitief opgeleverd.

Het doel van deze ruimtelijke onderbouwing is het aanreiken van een handvat voor het bevoegd gezag om een doelmatige beoordeling te kunnen geven om een wijziging van het bestemmingsplan (projectafwijkingsbesluit) mogelijk te maken.

Bij de uitvoering van dit rapport is gebruik gemaakt van een aantal bronnen;

- Risicokaart.nl
- Ruimtelijkeplannen.nl
- Bodemloket.nl
- Gemeentelijk informatieverzoek
- Overleggen tussen gemeente en initiatiefnemer
- Nota Ruimte (januari 2006)

- Nationaal Waterplan
- Nota Mobiliteit
- Structuurvisie buitengebied Provincie Zeeland
- Verordening ruimte Provincie Zeeland
- Tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP-2)
- Omgevingsplan Zeeland 2012 – 2018
- Stroomgebiedbeheersplan Schelde
- Planherziening Omgevingsplan Zeeland Europese kaderrichtlijn Water
- Visie Ruimte voor de Rivier
- Waterbeheerplan waterschap Scheldestromen
- Stedelijk waterplan gemeente Reimerswaal
- Bestemmingsplannen en in concept zijnde bestemmingsplannen
- Quicksan Natuurwetgeving MOBZ, Cofely Energy & Infra B.V., kenmerk 31016919 d.d. 31-01-2012

1.3. Leeswijzer

Deze ruimtelijke onderbouwing dient ter beschrijving en onderbouwing van het afwijken van het bestemmingsplan bestemmingsplan Buitengebied 2011 van de gemeente Reimerswaal en bevat de resultaten van de verrichte onderzoeken ter plaatse van de voorziene nieuwe meteomasten. De ruimtelijke onderbouwing bestaat uit 6 hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de beschrijving van het plangebied en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 wordt het beleidskader geschetst. In Hoofdstuk 4 is vervolgens de toetsing aan ruimtelijke – en milieuaspecten beschreven. Hoofdstuk 5 en 6 gaan in op de uitvoerbaarheid en de afweging van het plan.

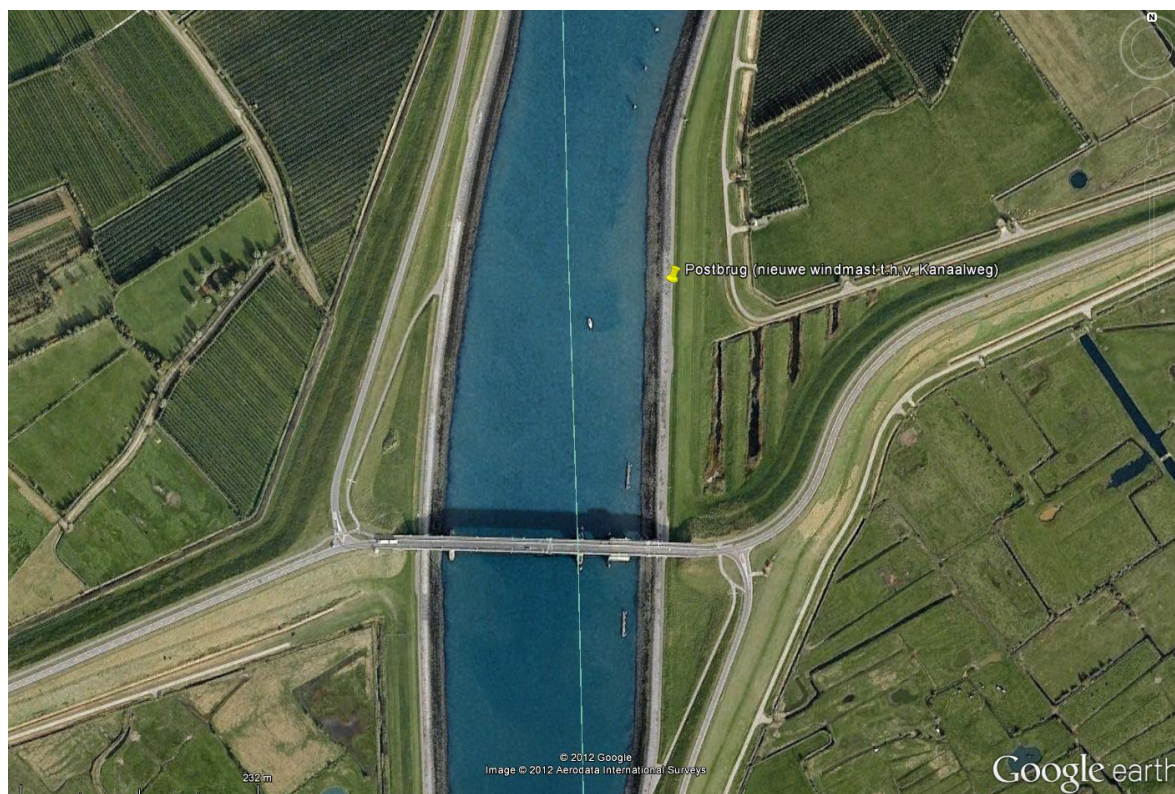
2. Plangebied

2.1. Omschrijving

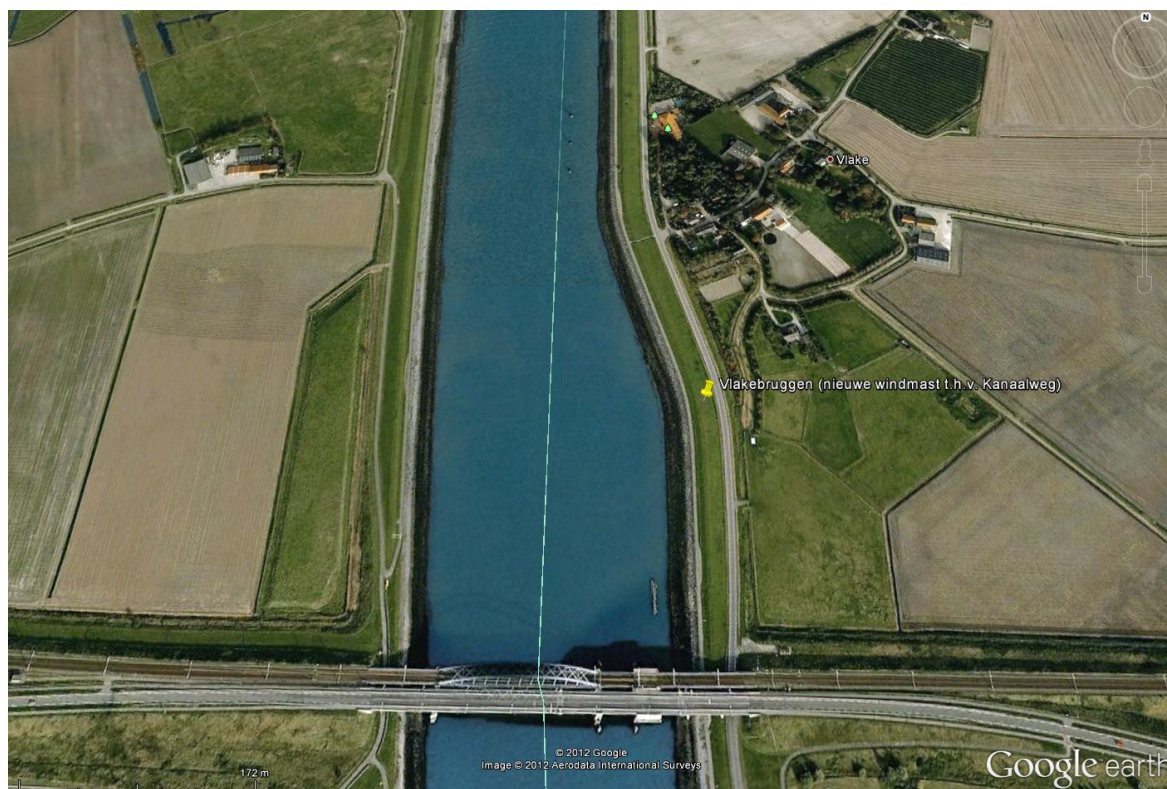
Het plangebied is gelegen aan het Kanaal door Zuid Beveland waardoor deze waterweg Wemeldinge en sluizencomplex Hansweert ontsluit. Het kanaal ter plaatse van de beide bruggen is gelegen in het buitengebied van de gemeente Reimerswaal.

Het gebied wordt globaal begrensd door de Kanaalweg (oostzijde van het Kanaal door Zuid Beveland), De Westelijke Kanaalweg aan de westzijde van het kanaal van de Postweg over de Postbrug in de richting van Wemeldinge. De Vlaktebruggen hebben aan de oostzijde de Noorderweg het het Kanaalpad en aan de westzijde tevens de Kanaalweg welke de bruggen ontsluit. Het gebied van de Vlaktebruggen bestaat uit de Vlaketunnel (rijksweg A58) en de Vlaktebrug voor wegverkeer waarover de Rijksweg en de Oude Rijksweg in elkaar overgaan. Tevens is op deze een spoorlijn gelegen.

De volgende figuren geven een weergave van de ligging van het plangebied

Afbeelding 2.1.1 Voorziene locatie meteomast Postbrug

Afbeelding 2.1.2 Voorziene locatie Vlakebruggen

2.2. Huidige situatie

In de huidige situatie is binnen het plangebied zowel de Postbrug als de Vlakebruggen gelegen. Op beide bruggen worden momenteel meteogegevens verzameld op het bruggencomplex zelf. Deze gegevens worden echter niet representatief beïnvloed door het openen de bruggen. Dit is ongewenst en daarom is het wenselijk om op enige afstand van de bruggen deze metingen uit te voeren.

2.2.1. Noodzaak tot aanpassing huidige situatie

Hiermee is er noodzaak ontstaan om bij revisie of groot onderhoud van de bruggen het verzamelen van deze meteogegevens op een bepaalde afstand van de bruggen plaats te laten vinden. Hiertoe dient bij zowel de Postbrug als de Vlakebruggen een mast geplaatst te worden die zonder invloed van het openen van de bruggen een representatief beeld geeft van de weer- en verkeersomstandigheden.

Tevens is door Rijkswaterstaat onderzocht op er volstaan kan worden met de plaatsing van één meteomast voor beide bruggen. Dit was niet mogelijk doordat de beide bruggen ongeveer 3 km uit elkaar liggen en er zit nagenoeg geen bebouwing tussen deze bruggen. Er zou dan voor beide bruggen alsnog een situatie ontstaan waardoor geen representatieve meteogegevens verzameld worden. Er is dus per definitie sprake van een verschil in weersomstandigheden voor beide bruggen. Dit geeft de noodzaak om gebruik te maken van twee aparte meteomasten.

2.3. Toekomstige situatie

Het bouwplan heeft betrekking op de volgende onderdelen:

- Realisatie windmeetmast (meteomast) nabij Postbrug aan de Kanaalweg
- Realisatie windmeetmast (meteomast) nabij Vlakebruggen aan de Kanaalweg

Er is ,zoals bovenstaand aangegeven, uit veiligheidsoverweging noodzaak voor het bouwen van de twee masten.

2.3.1. Werking van de meteomasten i.r.t. de bruggen

De windmeting wordt direct aangesloten op het besturingssysteem van de desbetreffende brug om zodoende bovengenoemde blokkering/beveiliging te kunnen realiseren. De locatie in de directe nabijheid van de dijk is gekozen omdat dit binnen het beheersgebied van de desbetreffende brug ligt. Wind gedraagt zich over water anders dan over land. De brugklap (deel van de brug waarover de weg loopt) is zelf in openstaande situatie een fysieke belemmering voor de wind en zal de wind hierdoor enigszins turbulent worden. Na 250 meter is deze turbulentie opgeheven en zal een gelijkmatige en correcte meting kunnen worden uitgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat de brug onnodig wordt geblokkeerd. De hoogte van de mast is bepaald op 20 meter terwijl de brugklap, in openstaande situatie, ongeveer 30 meter hoog is. Het zou wellicht wenselijk zijn om de windmast boven een openstaande brug te laten uitsteken maar vanuit onderhoudsredenen is weer dat niet wenselijk. Een hoogte van 20 meter is meer realistisch en op deze hoogte is een goede meting mogelijk. Rijkswaterstaat heeft daarom besloten om de meteogegevens te verzamelen op een hoogte van 20 meter. De hoogte van de meteomasten bedraagt hiermee dus 20 meter.

De volgende figuren geven een weergave van de op te richten bouwwerken.

Afbeelding 3.2.1.1 Indicatieve foto's soortgelijke meetmasten

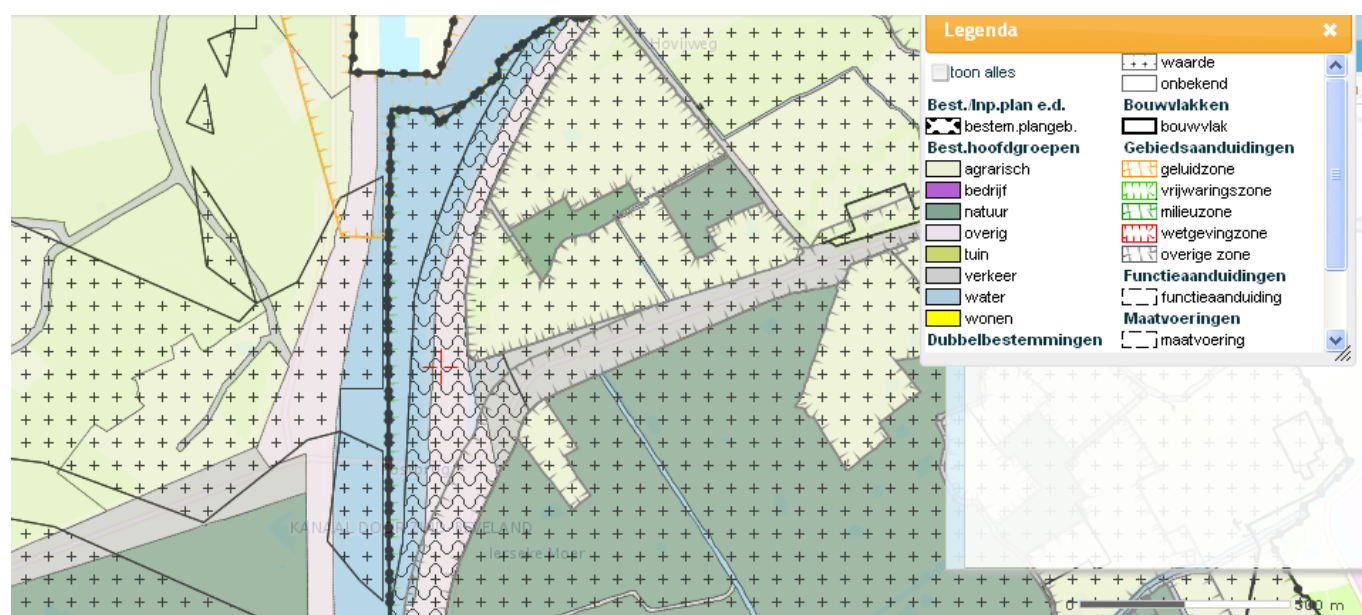

Afbeelding 3.2.1.2 Indicatieve foto eindsituatie soortgelijke meetmast

2.3.2. Bestemmingsplan Postbrug

De planlocatie wordt aan de Westzijde begrensd door de gemeente Kapelle. Hiertoe is een tweetal bestemmingsplannen van kracht voor het betreffende gebied. Dit gaat om het bestemmingsplan 'buitengebied' met kenmerk NL.IMRO.0678.buitengebied-OW01 en is vastgesteld op 15-12-2009. Dit bestemmingsplan is in 2012 herzien en deze 1^e herziening heeft als kenmerk NL.IMRO.0678.buitengebiedHZ001-VO01. Van deze 1^e herziening is op 5 december 2012 een voorontwerp gepubliceerd. Dit bestemmingsplan is uiteraard ten tijde van het schrijven van deze ruimtelijke onderbouwing nog niet vastgesteld.

De Oostzijde van de Postbrug valt in de gemeente Reimerswaal. De meteomast is voorzien op de oostoever waardoor ze binnen deze gemeente vallen. Gemeente Reimerswaal heeft recent het bestemmingsplan aangepast. Ook op 5 december 2012 is een voorontwerp voor een 1^e herziening van het vigerende bestemmingsplan gepubliceerd. Dit bestemmingsplan heeft kenmerk NL.IMRO.0703.BGRWBP1H-vo01. De twee eerder bekende bestemmingsplannen zijn begin 2012 als voorontwerp gepubliceerd. Dit betreft het bestemmingsplan 'buitengebied 2011' met kenmerk NL.IMRO.0703.BGRWBP-vo01 en is als voorontwerp bekend gemaakt op 17 april 2012. Dit voorontwerp is gewijzigd op 13 augustus 2012 onder kenmerk NL.IMRO.0703.BGRWBP-on02 en heeft tevens de status 'voorontwerp'. Het plangebied kan gekenmerkt worden als een kanaal in het buitengebied waar landbouw en veeteelt wordt bedreven.

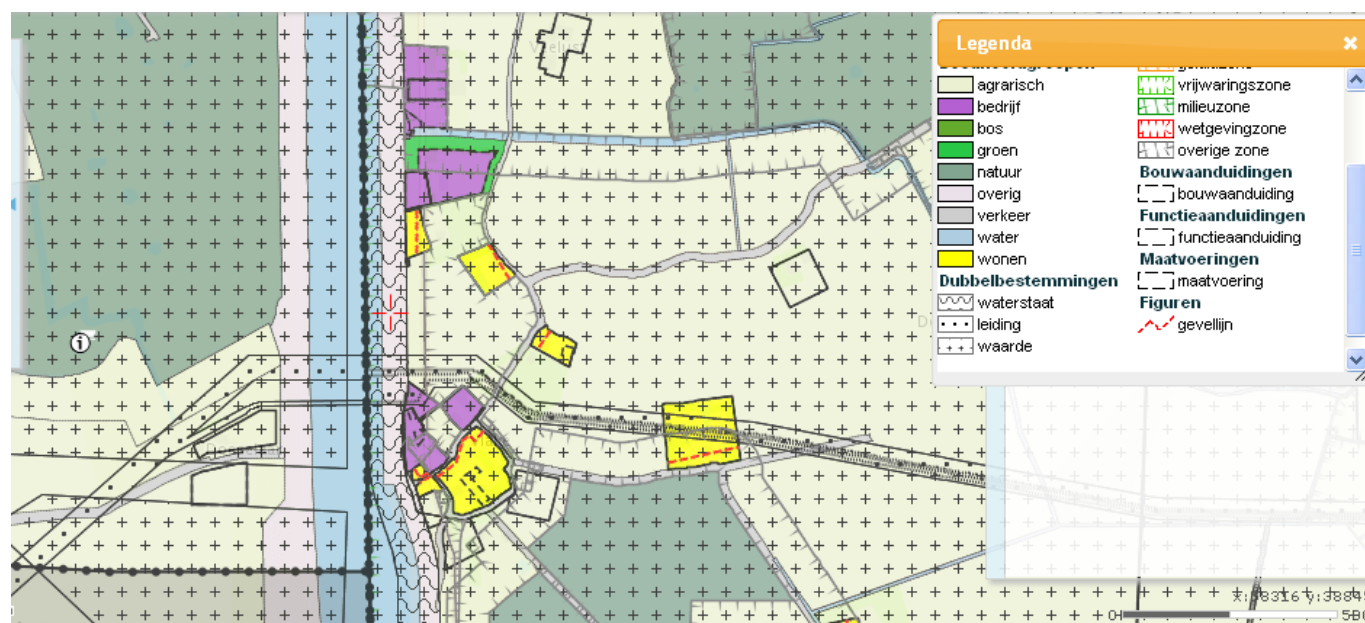
Afbeelding 2.3.2.1 Uitsnede bestemmingsplan ruimtelijkeplannen.nl

2.3.3. Bestemmingsplan Vlaktebruggen

De planlocatie wordt aan de Westzijde van de Vlaktebruggen begrensd door de gemeente Kapelle. Hiertoe is een tweetal bestemmingsplannen van kracht voor het betreffende gebied. Dit gaat om het bestemmingsplan 'buitengebied' met kenmerk NL.IMRO.0678.buitengebied-OW01 en is vastgesteld op 15-12-2009.

De Oostzijde van de Vlaktebruggen valt in de gemeente Reimerswaal. De meteomast is voorzien op de oostoever waardoor ze binnen deze gemeente vallen. Gemeente Reimerswaal heeft recent het bestemmingsplan aangepast. Ook op 5 december 2012 is een voorontwerp voor een 1^e herziening van het vigerende bestemmingsplan gepubliceerd. Dit bestemmingsplan heeft kenmerk NL.IMRO.0703.BGRWBP1H-vo01. De twee eerder bekende bestemmingsplannen zijn begin 2012 als

voorontwerp gepubliceerd. Dit betreft het bestemmingsplan 'buitengebied 2011' met kenmerk NL.IMRO.0703.BGRWBP-vo01 en is als voorontwerp bekend gemaakt op 17 april 2012. Dit voorontwerp is gewijzigd op 13 augustus 2012 onder kenmerk NL.IMRO.0703.BGRWBP-on02 en heeft tevens de status 'voorontwerp'. Het plangebied kan gekenmerkt worden als een kanaal in het buitengebied waarlangs landbouw en veeteelt wordt bedreven.

Afbeelding 2.3.3.1 Uitsnede bestemmingsplan ruimtelijkeplannen.nl

Artikel 41 van bestemmingsplan Buitengebied 2011 (NL.IMRO.0678.buitengebied-OW01) beschrijft dat het binnen de bestemming 'Waterstaat' niet toegestaan is te bouwen. Onderstaand worden de betreffende voorschriften weergegeven.

41.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat-Waterkering' aangewezen gronden zijn - behalve voor de daar voorkomende bestemmingen - mede bestemd voor waterstaatkundige voorzieningen.

41.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag niet worden gebouwd, anders dan ten behoeve van deze bestemming. ; met dien verstande dat: ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitende worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

41.3 Afwijken van de bouwregels

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 41.2 onder c, met inachtneming van de volgende regels: De bij de betrokken bestemming behorende bouwregels in acht worden genomen; het belang van de waterstaatkundige functie wordt door de bouwactiviteiten niet onevenredig geschaad.

2.3.4. Conclusie

Artikel 41 van het bestemmingsplan Buitengebied 2011 beschrijft dat het niet mogelijk is te bouwen in een gebied dat is aangemerkt als waterstaat. De gebieden die voor beide meteomasten zijn voorzien zijn aangemerkt als 'waterstaat'. Bouwen in deze gebieden levert strijdigheid op met dit bestemmingsplan. Artikel 41.3 van het bestemmingsplan "Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het

bepaalde in lid 41.2 onder c, met inachtneming van de volgende regels: De bij de betrokken bestemming behorende bouwregels in acht worden genomen; het belang van de waterstaatkundige functie wordt door de bouwactiviteiten niet onevenredig geschaad”.

Om aan te tonen dat er geen belangen van de waterstaatkundige functie worden geschaad is voorliggende ruimtelijke onderbouwing geschreven. Hiermee wordt gebruik gemaakt van de uitzonderingsbepaling onder artikel 41.3 van het bestemmingsplan om de bouw van de twee meteomasten nabij de Post- en Vlaktebruggen mogelijk te maken.

3. Beleidskader

3.1. Rijksbeleid

3.1.1. Nota Ruimte

In de Nota Ruimte (januari 2006) zijn de uitgangspunten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland vastgelegd. Het betreft inrichtingsvraagstukken die spelen tussen nu en 2020 met een doorkijk naar 2030. In de Nota worden vier algemene doelen geformuleerd:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden;
- borging van de veiligheid. (voorkoming van rampen)

Meer specifiek voor steden, dorpen en netwerken staan de volgende beleidsdoelen centraal:

- verbetering van de bereikbaarheid,
- waarborging van milieukwaliteit en veiligheid.

De Nota Ruimte gaat meer dan voorheen uit van het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet'. Een gebiedsgerichte, integrale ontwikkeling, waarin alle betrokkenen participeren, wordt ondersteund. Hiermee wordt meer verantwoordelijkheid gelegd bij de provincie en gemeenten om te sturen in de ruimtelijke ordening. Delen van de Nota Ruimte worden vervangen door de nieuwe Rijksstructuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Het plaatsen van de meteomasten valt binnen het doel van het borgen van de veiligheid, waarborging van veiligheid en milieukwaliteit. De voorgenomen ontwikkeling doet op geen enkele wijze afbreuk aan het ruimtelijk beleid van het Rijk.

3.1.2. Nationaal Waterplan

De Vierde Nota waterhuishouding, de Commissie Waterbeheer 21e eeuw en het Nationaal Bestuursakkoord Water hebben het waterbeheer de afgelopen tien jaar een belangrijke impuls gegeven. Met het eerste Nationaal Waterplan, dat tevens structuurvisie is op basis van de Waterwet en de Wet ruimtelijke ordening is opgesteld voor de planperiode 2009-2015.

Voor een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem is het van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met waterhuishoudkundige eisen op korte en lange termijn. Om een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem te bereiken, moet water bepalender dan voorheen zijn bij de besluitvorming over grote opgaven op het terrein van verstedelijking, bedrijvigheid en industrie, landbouw, natuur, landschap en recreatie. De mate waarin water bepalend is bij ruimtelijke ontwikkelingen hangt af van de aard, omvang en urgentie van de wateropgave in relatie tot andere opgaven, aanwezige functies en bodemgesteldheid, en andere kenmerken in dat gebied.

In de Zuidwestelijke Delta blijft het werken aan de bescherming tegen overstroming van belang. Het kustfundament zal op een natuurlijke wijze meegroeien met de zeespiegelstijging. Het Noordelijk Deltabekken en het Volkerak-Zoommeer zullen voldoende capaciteit voor afvoer en berging moeten bieden om de toename van de afvoer van de grote rivieren te kunnen verwerken. Herstel van de getijdendynamiek moet de nadelige invloed van de Deltawerken op de ecologie wegnemen. Herstel van de getijdendynamiek vergroot ook het zelfreinigend en natuurlijk productievermogen van het water en verdeelt de belasting van nutriënten beter over de wateren.

Het kabinet geeft binnen de internationale kaders o.a. prioriteit aan de onderstaande activiteit die van nationaal belang zijn voor Nederland:

(Zee)scheepvaart: een stelsel van verkeersscheidsstelsels, clearways en ankergebieden dat de scheepvaart op een veilige en vlotte manier kan afhandelen.

Met de modernisering van de bediening van het Kanaal door Zuid Beveland wordt invulling gegevens aan deze gedefinieerde prioriteit van het kabinet.

3.1.3. Het tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP-2)

Dijken, dammen, duinen en kunstwerken (zoals sluizen, stuwen en gemalen) beschermen Nederland tegen overstromingen vanuit de grote rivieren, de meren, de Noordzee en de Waddenzee. Deze zogenoemde primaire waterkeringen moeten veilig zijn en veilig blijven. Om Nederland blijvend tegen hoogwater te beschermen, zijn er enkele grote verbeterprogramma's in uitvoering: Maaswerken, Ruimte voor de Rivier, herstel steenbekledingen Oosterschelde en Westerschelde en het tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma. In 2007 is het tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP-2) gestart. Dit is een programma waarin de Rijksoverheid en 22 waterkeringbeheerders (waterschappen, hoogheemraadschappen, Provincie Groningen en Rijkswaterstaat) intensief samenwerken om Nederland te beschermen tegen overstromingen. In 2001 en in 2006 hebben de waterkeringbeheerders hun primaire waterkeringen getoetst aan de wettelijke norm. Een deel van de waterkeringen keurden zij daarbij af vanwege nieuwe inzichten op het gebied van waterveiligheid. Deze afgekeurde waterkeringen en Zwakke Schakels zijn opgenomen in het HWBP-2, dat in 2007 startte. Dit subsidieprogramma bevat maatregelen die de waterkeringbeheerders nemen om de waterkeringen weer aan de geldende wettelijke veiligheidsnormen te laten voldoen. Onderstaande uitsnede uit de plankaart waar deze gebieden gedefinieerd zijn is weergegeven voor het beoogde plangebied.

Afbeelding 3.1.3.1 Uitsnede regio Zeeland van de projecten van het HWBP-2. De nummer 19 staat voor verantwoording onder Rijkswaterstaat.

Van 1 april 2012 tot 1 oktober 2012 heeft het waterschap Scheldestromen 2,5 kilometer kust in Breskens (onderdeel van het project West Zeeuws-Vlaanderen), in het kader van de Zwakke Schakels versterkt. Daarnaast maken de projecten Noorderstrand Schouwen, West Zeeuws-Vlaanderen, Onrustpolder

Noord-Beveland, Kruiningen Polder, Zimmermanpolder Zuid-Beveland, Westkapelle en Vlissingen van Waterschap Scheldestromen deel uit van het HWBP-2.

Deze gedefinieerde gebieden zijn niet in de buurt van het Kanaal van Zuid-Beveland gelegen. Invloed van de plaatsing van twee meteomasten aan dit kanaal heeft geen invloed op deze gebieden.

3.1.4. Nota Mobiliteit

De Nota Mobiliteit is het nationale verkeer- en vervoersplan (NVVP) dat doelen en kaders voor het verkeers- en vervoersbeleid voor de middellange en lange termijn (tot 2020) beschrijft. De Nota Mobiliteit bevat maatregelen voor een sterke economie, een veilige samenleving, een goed leefmilieu en een aantrekkelijk Nederland. De samenhang tussen ruimte, verkeer en vervoer en economie wordt op ieder niveau (gemeentelijk, regionaal en nationaal) vergroot. De Nota Mobiliteit werkt deze uitgangspunten nader uit. Enkele voor de ontwikkeling van het Kanaal door Zuid-Beveland relevante speerpunten uit deze nota zijn:

- sterkere economie door bereikbaarheid te verbeteren;
- groei van verkeer en vervoer mogelijk maken;
- betrouwbare en voorspelbare bereikbaarheid van deur tot deur;
- betrouwbaar en snel over de (water)weg.

Het plaatsen van de meteomasten valt binnen het doel van het verbeteren van de bereikbaarheid, groei van verkeer en vervoer mogelijk maken over de waterwegen en een betrouwbare en voorspelbare bereikbaarheid mogelijk maken. De voorgenomen ontwikkeling doet op geen enkele wijze afbreuk aan het ruimtelijk beleid 'Nota Mobiliteit' van het Rijk.

3.2. Provinciaal beleid

3.2.1. Omgevingsplan Zeeland 2012 – 2018

Het Omgevingsplan is het provinciaal beleidsplan voor ruimte, milieu, water en natuur en heeft een wettelijke basis in de Wet ruimtelijke ordening (art. 2.2), Wet Milieubeheer (art. 4.9) en Waterwet (art. 4.4). Daarnaast ondersteunt het plan economische, sociale en mobiliteitsdoelen, maar het beleid en de financiering voor die onderwerpen worden ook uitgewerkt in de aparte beleidsplannen- en agenda's.

Belangrijk voor de toekomst en voor de veiligheid in de rest van Nederland is dat de waterkeringen op orde blijven, maar ook de functie die de Deltawateren hebben als plek om water te bergen en vooral om water af te voeren bij extreme situaties. Daarvoor is het belangrijk om op het totaal van de Zuidwestelijke Delta te kijken naar de kwaliteiten en functies van de wateren. Om in Zeeland te kunnen wonen, werken en recreëren moet het land beschermd zijn tegen overstromingen. Het Rijk stelt de veiligheidsnormen voor de primaire waterkeringen langs de Noordzee en de Deltawateren. De Provincie stelt de kaders voor de regionale waterkeringen en houdt toezicht op alle waterkeringen. Het beheer en het treffen van noodzakelijke maatregelen zijn taken van het Waterschap Scheldestromen en Rijkswaterstaat.

Hoogwaterveiligheid

Doelstelling van de hoogwaterveiligheid betreft; Bescherming tegen overstromingen om veilig te kunnen wonen, werken en recreëren. Kans op schade en slachtoffers bij doorbraak van een waterkering zoveel mogelijk beperken.

Afbeelding 3.2.1.1 Uitsnede regio Zeeland van de projecten van het HWBP-2

Het Kanaal van Zuid-Beveland is gedefinieerd als een gebied met een primaire waterkering dat valt binnen de kaders die gesteld dienen te worden door de Provincie. Er worden geen richtlijnen of kaders gesteld aan het bouwen op een primaire waterkering.

Hiermee kan de voorziene bouw van de meteomasten inpassing vinden in het Omgevingsplan. Het omgevingsplan van 2006 – 2012 geeft hiernaast aan dat binnen de buitenbeschermingszone (waar het Kanaal door Zuid-Beveland onder valt) onder voorwaarden activiteiten kan worden ondernomen. Ook bouwwerkzaamheden ten behoeven van verkeersgeleiding in waterstaat-gebieden worden niet nader omschreven. Inpassing deze bouwwerken wordt daarmee niet uitgesloten.

3.2.2. Verordening Ruimte

De Verordening ruimte Provincie Zeeland (conceptversie maart 2012) bestaat uit kaartmateriaal en regels waarmee gemeenten rekening moeten houden bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Het plangebied waar de meteomasten zijn voorzien ligt binnen een gebied aangeduid als “Waterstaat”. In artikel 2.10 en 2.11 is geen nader voorschrift verbonden aan bouwwerkzaamheden in een gebied dat is aangeduid als waterstaat.

Hoofdstuk 3 van de Verordening beschrijft onder artikel 3.1 de volgende ontheffingsmogelijkheid; *‘Gedeputeerde staten kunnen, op aanvraag van burgemeester en wethouders, ontheffing verlenen van één of meer krachtens artikel 4.1, eerste lid van de Wro gestelde regels voor zover de verwezenlijking van een onderdeel van het gemeentelijk ruimtelijk beleid, in verhouding tot de met die regels te dienen provinciale belangen, onevenredig wordt belemmerd. Een ontheffing kan onder beperkingen worden verleend. Aan een ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden’.*

De verordening Ruimte geeft geen bepalingen over de plaatsing van masten of de bouwhoogte van deze bouwwerken. De voorgenomen ontwikkeling doet op geen enkele wijze afbreuk aan Verordening Ruimte zoals is opgesteld door de Provincie Zeeland.

3.2.3. Stroomgebiedbeheersplan Schelde

De stroomgebiedbeheerplannen voor Nederland waren eind 2009 klaar. Voor ieder stroomgebied in Nederland (Rijn, Maas, Schelde, en Eems) is een stroomgebiedbeheerplan gemaakt. In deze plannen staat welke waterkwaliteitsdoelstellingen per stroomgebied gehaald gaan worden en welke maatregelen daarvoor genomen dienen te worden. Voor de provincie Zeeland staat dat in het stroomgebiedbeheerplan van de Schelde. De doelen en maatregelen voor het Zeeuwse deelstroomgebied van de Schelde zijn verder ook uitgewerkt in de waterplannen uit de regio, toegespitst op de kwaliteit en de inrichting van het oppervlaktewater. De waterplannen van de Provincie en de waterschappen zijn minder abstract. De waterplannen van de waterschappen gaan meer in op

uitvoeringsmaatregelen. Ook bevatten deze plannen andere waterthema's dan waterkwaliteit, zoals waterkwantiteit en veiligheid. De Planherziening van het Provinciaal Omgevingsplan gaat meer in op de doelen van de Kaderrichtlijn Water. De onderlinge samenhang van de verschillende plannen is zodanig dat onderdelen voor de kaderrichtlijn herkenbaar in alle waterplannen terugkomen.

De plaatsing van de meteomasten heeft geen direct verband met het Stroomgebiedbeheersplan. Verdere toetsing wordt als niet zinvol gezien. Toetsing aan de planherziening Omgevingsplan Zeeland wordt in onderstaande paragraaf verder beoordeeld.

3.2.4. Planherziening Omgevingsplan Zeeland Europese kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn water eist dat de doelen voor de begrensde waterlichamen gedetailleerd worden vastgelegd in regionale plannen. Voor de provincie Zeeland gebeurt dit door middel van deze herziening van het Omgevingsplan Zeeland 2006 – 2012, waar het provinciaal waterhuishoudingsplan een integraal onderdeel van vormt. Deze planherziening omgevingsplan Zeeland Europese kaderrichtlijn Water (november 2009) vormt de formele vaststelling van doelen voor overige wateren en waterlichamen, de statusbeschrijvingen en de begrenzingen van waterlichamen voor het Zeeuwse deelstroomgebied

van de Schelde. Deze herziening heeft betrekking op doelen voor grond- en oppervlaktewateren en de maatregelen om deze doelen te bereiken. De herziening heeft uitsluitend betrekking op het Zeeuwse deelstroomgebied van de Schelde. In onderstaande tekening is hiervan het betreffende gebied aangegeven.

Afbeelding 3.2.4.1 Weergave deelstroomgebied Schelde

Het Kanaal door Zuid-Beveland wordt door de Kaderrichtlijn Water als kustwater beschouwd en niet als kanaal of meer. Dit is het geval doordat het Kanaal door Zuid-Beveland onder invloed staat van getij in de Oosterschelde.

Deze planherziening is de uitwerking van de Europese Kaderrichtlijn Water en is gericht op de kwaliteit en kwantiteit van de Zeeuwse wateren in het stroomgebied zoals in bovenstaande afbeelding is gedefinieerd. Er zijn in dit plan geen richtlijnen opgenomen over het bouwen van objecten op waterkeringen. Er is met het voorgenenomen plan geen sprake van strijdigheid met deze Provinciale uitwerking van de Europese Kaderrichtlijn Water.

3.2.5. Ruimte voor de Rivier

In Nederland hebben we steeds meer kans op overstromingen omdat de rivier ruimte verliest. De rivieren liggen ingeklemd tussen steeds hogere dijken, waarachter steeds meer mensen wonen. Tegelijkertijd is de bodem achter de dijken gedaald. Bovendien regent het vaker en harder, waardoor de rivieren meer water moeten verwerken. Het gevolg: stijgende waterstanden en meer kans op overstromingen met grote impact op mens, dier, infrastructuur en economie. Ruimte voor de Rivier is een bijzonder programma. In de grootte: we laten op meer dan 30 plekken langs Rijn, IJssel, Waal, Nederrijn en Lek het water vrijer stromen. In de tijd: van 1995 tot 2015. In het doel: veiligheid voor de vier miljoen Nederlanders die door Ruimte voor de Rivier behoed worden voor overstromingen.

In de Provincie Zeeland wordt het Volkerak-Zoommeer geschikt gemaakt als tijdelijke berging voor rivierwater in extreme situaties. Het Kanaal van Zuid-Beveland valt buiten de scope van het plan 'Ruimte voor de Rivier'. Verdere toetsing aan dit plan is daarom niet zinvol.

3.3. Gemeentelijk beleid

3.3.1. Structuurvisie Buitengebied

De Structuurvisie Buitengebied is in ontwerp vastgesteld door de gemeenteraad van gemeente Reimerswaal op 25 september 2012. De belangrijkste aanleiding voor het opstellen van de structuurvisie is de wijziging van de Wet ruimtelijke ordening in 2008. De structuurvisie is een instrument dat door het gemeentebestuur wordt gehanteerd om veranderingen in de juiste richting te sturen. De visie dient als beoordelingskader voor wensen en ontwikkelingen die spelen in de gemeente Reimerswaal op het gebied van wonen, werken, landbouw, recreëren, welzijn en natuur. Voor het planvoornemen aan de Kanaalweg is geen specifiek beleid opgenomen in de structuurvisie.

In de structuurvisie zijn geen bepalingen opgenomen over de plaatsing van masten of bouwwerken in een gebied dat is aangemerkt als rijkswaterstaatwerk of waterkeringen. Ook over maximale bouwhoogten wordt hierin geen stelling genomen. Dit betekent dat de voorgenomen bouwwerken niet in strijd zijn met dit vigerende beleid.

3.3.2. Waterbeheerplan waterschap Scheldestromen

Doel van het waterbeheer is het bereiken en in stand houden van een goede toestand van de watersystemen. In dit plan wordt aangegeven met welke maatregelen en tegen welke prijs het waterschap dit doel in de periode 2010 t/m 2015 dichterbij wil brengen. Dit maatregelenpakket staat niet op zichzelf, maar is uitgebreid afgestemd met de andere waterbeheerders in het Scheldestroomgebied. Ingevolge de Kaderrichtlijn water (KRW) moeten alle landen van de Europese Unie (EU) in 2009 voor de onderscheide rivierdistricten stroomgebiedbeheerplannen vaststellen voor de periode 2010 t/m 2015. Zo is door Nederland in 2009 ook een Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde vastgesteld. Dit plan is gezamenlijk voorbereid. Het beleid en de te nemen maatregelen zijn, zowel landelijk als binnen de Schelderegio, intensief afgestemd. Daarbij is afgesproken dat de doelen en de door waterschap Zeeuwse Eilanden uit te voeren maatregelen uit het Stroomgebiedbeheerplan, ook in het waterbeheerplan worden opgenomen. Watersystemen in het buitengebied worden voor het Kanaal van Zuid-Beveland niet nader omschreven in dit plan. Belangrijk instrument om te bewerkstelligen dat water als ordenend principe kan doorwerken in ruimtelijke plannen is de Watertoets. De Watertoets is een set spelregels, die erop gericht is het watersysteem op de goede manier mee te nemen in de voorbereiding van ruimtelijke plannen. De Watertoets wordt onder paragraaf 5.2 verder behandeld.

Het waterbeheerplan kent geen normering of richtlijn voor het bouwen op waterkeringen of rijkswaterstaatwerken.

3.3.3. Stedelijk waterplan gemeente Reimerswaal

De gemeente Reimerswaal heeft in samenwerking met het waterschap Zeeuwse Eilanden en de provincie Zeeland een waterplan voor het stedelijke gebied van de gemeente (2007 – 2012) opgesteld. Dit stedelijke waterplan geeft richting aan de omgang met water in het stedelijke gebied nu en in de toekomst. De gemeente Reimerswaal streeft naar een duurzaam watersysteem. Doelstelling van het waterplan is duurzame, veilige, robuuste, ecologisch gezonde en betaalbare watersystemen te creëren. Hierbij worden de kansen die zich voordoen voor de watersystemen en de waterketen in het stedelijke gebied zo goed mogelijk benut. Het waterplan heeft daarbij vooral een operationele functie en richt zich op:

- ruimte voor water en vergroten veerkracht;
- water als ordenend principe en water in de stad;
- aanpak diffuse bronnen;
- bevorderen efficiency waterketen;
- gebiedsgerichte benadering.

Het stedelijke waterplan geeft geen richtlijnen aan voor het bouwen op waterkeringen. Hiermee is verdere toetsing aan dit plan niet zinvol. Dit betekent dat de voorgenomen bouwwerken niet in strijd zijn met dit vigerende beleid.

3.3.4. Conclusie

De bouw en de operationele fase van de meteomasten past binnen het nationaal, regionaal en gemeentelijk beleidskader.

4. Uitvoeringsaspecten

4.1. Ruimtelijke aspecten

Onderhavig initiatief heeft betrekking op de oprichting van een tweetal windmeetmasten (meteomast) aan de Kanaalweg in de gemeente Reimerswaal. De bouwhoogte overschrijdt de gebouwhoogte zoals opgenomen in het vigerende bestemmingsplan. Door betreffende bouwhoogte van de bouwwerken worden waarden zoals cultuurhistorische en aardkundige waarden niet aangetast. In onderstaande alinea wordt dit nader toegelicht.

De masten zijn relatief smal en vanuit dijkzijde nauwelijks expressief waarneembaar, dit vanwege het dijklichaam en direct nabijheid van het bruggencomplex. Het formaat van de masten is gering en vraagt niet om een landschappelijke inpassing. Met de gemeente hebben een aantal gesprekken plaatsgevonden over de uitvoering van de bouwwerken. Vanuit de gemeente zijn geen aanvullende randvoorwaarden opgegeven.

4.2. Milieuaspecten

4.2.1. Archelogie en cultuurhistorie

In 1992 is het Verdrag van Valletta (Malta) door de landen van de EU, waaronder Nederland, ondertekend. Dit verdrag verplicht de Europese overheden tot het beschermen van archeologisch erfgoed. Hierbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat archeologische waarden in situ 1 bewaard moeten blijven. Dat wil zeggen, dat er naar gestreefd moet worden om de waarden op de locatie te behouden. Als dit niet mogelijk blijkt, bijvoorbeeld bij bouwplannen, dan moeten de waarden worden opgegraven en ex situ 2 worden bewaard. Het Verdrag van Valletta is doorvertaald in de Monumentenwet 1988, zoals deze gewijzigd is in september 2007. Sinds deze wijziging van september 2007 is de gemeente bevoegd gezag op het gebied van cultuurhistorie en archeologie.

Zowel op de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) als op de cultuurhistorische waardenkaart (CHW) zijn geen bijzonderheden weergegeven betreffende het plangebied. De onderzoekslocatie heeft de waardering 'lage trefkans' of 'middelhoge trefkans' voor beide locaties. Er zijn geen historisch bouwkundige monumenten op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie aanwezig. Ook op de website voor cultuurhistorische waarden in Nederland zijn geen noemenswaardige zaken vermeld met betrekking tot cultuurhistorie rond het plangebied.

Op de getoetste waardenkaart van de IKAW valt de onderzoekslocatie binnen een gebied met een Lage tot middelhoge archeologische verwachting. Dit betekent dat voor grondroerende werkzaamheden met een oppervlak van meer dan 200 vierkante meter een aanlegvergunning verplicht is, afhankelijk van de verstoringsdiepte. Voor de verlening van een aanlegvergunning moet een plan van de voorgenomen werkzaamheden worden voorgelegd. Op basis van dit plan wordt beoordeeld of in het voorliggende geval een archeologisch vervolgonderzoek aan de voorgenomen werkzaamheden noodzakelijk is. Bij de plaatsing van de meteomasten is geen sprake van een werk met meer dan 200 vierkante meter. Archeologisch veldonderzoek is daarom niet noodzakelijk. Eventuele consequenties voor de voorgenomen ontwikkeling worden door Cofely Energy & Infra opgevolgd.

4.2.2. Luchtkwaliteit

Sinds 15 november 2007 zijn de belangrijkste bepalingen voor luchtkwaliteitseisen opgenomen in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5, titel 5.Wm). Titel 5.2 handelt over luchtkwaliteit; daarom staat deze ook wel bekend als de "Wet luchtkwaliteit". Specifieke onderdelen van de wet zijn uitgewerkt in amvb's en ministeriële regelingen.

De kern van de 'Wet luchtkwaliteit' bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De wet regelt het zogenaamde Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Daarbinnen werken het rijk, de provincies en gemeenten samen om de Europese eisen voor luchtkwaliteit te realiseren.

De meteomasten (of windmeetmasten) zijn stalen (gegalvaniseerde buizen) waardoor een aantal leidingen lopen. Bovenaan de mast is een aantal sensoren geplaatst die windrichting en windsnelheid meten. Er is geen sprake van effecten op het milieuaspect luchtkwaliteit, omdat er geen sprake is van uitstoot/emissies richting de lucht.

4.2.3. Bodem

De Wet bodembescherming stelt regels over de bodemkwaliteit en de (sanering) van vervuilde grond. Bij het nemen van het afwijkingsbesluit moet het duidelijk zijn dat de eventuele bodemverontreiniging de verwezenlijking van het plan niet in de weg staat. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is de hoofdvraag of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het huidige of toekomstige gebruik van die bodem en hoe deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit als gevolg van aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem. Bovendien mag de bodemkwaliteit niet verslechteren door grondverzet (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden).

Het initiatief heeft betrekking op de plaatsing van een mast, er is geen sprake van een wijziging van de functie van het dijklichaam waarop de mast wordt geplaatst. Ten behoeve van de verandering van wijzigingen aan de beide bruggen is een omgevingsvergunning aangevraagd bij het bevoegd gezag. Als onderdeel van deze aanvraag is een toetsing naar de noodzaak voor de uitvoering van een bodemonderzoek uitgevoerd. Tevens is met bodemloket.nl en het gemeentelijke archief geïnformeerd of er bestaande bodemverontreinigingen aanwezig zijn. Uit de resultaten van deze inventarisatie is gebleken dat er vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmeringen zijn voor de oprichting van de bouwwerken.

De meteomasten worden op een betonnen fundatie geplaatst. In paragraaf 3.2 is een aantal foto's weergegeven van de installatie van soortgelijke masten. De exacte uitvoering van deze fundatie is nog niet bekend. Zodra deze gegevens bekend zijn zal dit in een addendum worden toegevoegd aan de vergunningaanvraag waar deze ruimtelijke onderbouwing deel van uitmaakt.

4.2.4. Geluid

Wet geluidhinder

In de Wet geluidhinder zijn geluidhindernormen voor toelaatbare equivalente geluidniveaus opgenomen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in buitennormen (geluidbelasting op de gevel) en binnen normen (binnenwaarde). De geluidhindernormen gelden voor woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen gelegen binnen de geluidzone van een (spoor)weg of gezoneerd industrieterrein. Een geluidzone is een aandachtsgebied aan weerszijden van een (spoor)weg en rondom een industrieterrein waarbinnen de geluidhindernormen van de Wet geluidhinder van toepassing zijn.

Geluidzone wegverkeerslawaai

De breedte van geluidzones langs autowegen is afhankelijk van de aard van de weg. Wanneer een nieuw (of gewijzigd) bestemmingsplan het mogelijk maakt geluidgevoelige bebouwing in de geluidzone van een weg te realiseren is een akoestisch onderzoek noodzakelijk. Aangezien dat bij deze voorgenomen ontwikkeling niet het geval is, is geen akoestisch onderzoek uitgevoerd.

Wegverkeerslawaai

Het betreft hier geen geluidgevoelig object zoals bedoeld in de Wet geluidhinder.

Railverkeerslawaaai

Het betreft hier geen geluidgevoelig object zoals bedoeld in de Wet geluidhinder.

Industrielawaai

Rijkswaterstaat vindt het belangrijk dat bouwwerken ten behoeve van verkeersgeleiding op (water)wegen geen overlast veroorzaken. Aangezien het hier om het plaatsen van twee masten gaat en dit geen geluidsgevoelige object is een onderzoek Industrielawaai zoals bedoeld in de Wet geluidhinder niet van toepassing.

De bouwwerken veroorzaken geen geluid. Er bestaat dan ook geen verplichting een akoestisch onderzoek uit te voeren in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO). Ten behoeve van de verandering van de bruggen is een omgevingsvergunning aangevraagd bij het bevoegd gezag. Als onderdeel van deze aanvraag is het niet noodzakelijk geacht een akoestisch onderzoek uit te voeren. De mast zal geen geluid produceren of een verkeeraantrekkende beweging veroorzaken die geluid veroorzaakt (anders dan incidenteel onderhoud). Derhalve wordt geen noodzaak gezien om een akoestisch onderzoek uit te voeren aangezien er geen hinder veroorzaakt wordt die in beeld gebracht dient te worden.

4.2.5. Natuur

De bescherming van belangrijke natuurwaarden is geregeld in de Flora en Faunawet en de Natuurbeschermingswet (1998). De Natuurbeschermingswet beschermt bepaalde gebieden. De Flora- en Faunawet beoogt bepaalde diersoorten te beschermen.

De bescherming van de natuur in Nederland vindt plaats door Europese en Nationale wetgeving. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soortbescherming en gebiedsbescherming. Deze staan los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking. De afstand van de planlocatie tot het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied en Nb-wetgebieden is in beeld gebracht in een ecologisch onderzoek dat is uitgevoerd voor het gehele project waarbij waterwerken in Zeeland van afstand bedienbaar gemaakt worden.

In zijn algemeenheid is bij ruimtelijke ingrepen sprake van directe, indirecte, tijdelijke en permanente effecten. Onder directe effecten worden effecten verstaan waarmee planten en dieren rechtstreeks te maken krijgen als gevolg van de nieuwbouw van de bouwwerken. Verlies van habitat en kwaliteit zijn directe effecten en bovendien permanent. Indirecte effecten betreffen onder andere verstoring, waarbij de aanwezigheid van mensen, licht en geluid een rol speelt. Verstoring tijdens de bouwwerkzaamheden zijn tijdelijk, maar verstoringen kunnen ook een permanent karakter hebben. De bouwactiviteiten zorgen voor een tijdelijke verstoring van de directe omgeving. Permanente verstoring door menselijke activiteiten, zoals licht en geluid, zullen beperkt blijven tot de betreffende locatie.

Ten behoeven van het project MOBZ is een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd door Cofely Energy & Infra B.V. Dit onderzoek heeft kenmerk 31016919 en is gedateerd 31-01-2012. Onderstaande passages zijn ontleend uit deze rapportage. Volledigheidshalve is deze quickscan toegevoegd als bijlage aan deze ruimtelijke onderbouwing.

Postbrug

Afbeelding 4.2.5.1 laat zien dat het projectgebied grenst aan het Natura 2000-gebied Yerseke en Kapelse Moer. De instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied zijn gesteld voor zoute vegetaties, de kolgans en de smient. De brug heeft voor geen van deze kwalificerende waarden een functie. De voorziene veranderingen leiden verder ook niet tot een toename van verstoring of een verandering van andere abiotische omstandigheden in de omgeving. Effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

Afbeelding 4.2.5.1: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (rode cirkel).

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien voor het aanliggende Natura 2000-gebied Yerseke en Kapelse Moer of het verder gelegen Natura 2000-gebied Oosterschelde. De brug en directe omgeving hebben geen waarde voor de kwalificerende waarden van deze Natura 2000-gebieden. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de Postbrug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten en daarmee het overtreden van verbodsbepalingen is niet uitgesloten. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen echter te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig. Deze maatregelen hebben betrekking op werkzaamheden bij de Postbrug zelf en niet op de voorziene locatie van de meteomast. De maatregelen worden in de bijgevoegde quickscan natuurwetgeving nader beschreven.

Vlakebruggen

Afbeelding 4.2.5.2 laat zien dat Natura 2000-gebied dat het dichtst bij het projectgebied gelegen is, Yerseke en Kapelse Moer is. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 800 m. De instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied zijn gesteld voor zoute vegetaties, de kolgans en de smient. De bruggen hebben voor geen van deze kwalificerende waarden een functie. De voorziene veranderingen leiden verder ook niet tot een toename van verstoring of een verandering van andere abiotische omstandigheden in de omgeving. Effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

Afbeelding 4.2.5.2: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (tode cirkel).

Conclusie

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien voor nabij gelegen Natura 2000-gebieden Yerseke en Kapelse Moer en Westerschelde. De brug en directe omgeving hebben geen waarde voor de kwalificerende waarden van deze Natura 2000-gebieden. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten en daarmee het overtreden van verbodsbepalingen is niet uitgesloten. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen echter te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig. Deze maatregelen hebben betrekking op werkzaamheden bij de Vlaktebruggen en niet op de voorziene locatie van de meteomast welke op enkele honderden meters afstand van het bruggencomplex voorzien is. De maatregelen worden in de bijgevoegde quickscan natuurwetgeving nader beschreven.

Geconcludeerd mag worden dat er tijdens bouw en in de operationele fase geen redenen zijn om aan te nemen dat de meteomasten invloed hebben op het milieuaspect 'natuur'.

4.2.6. Water

Met betrekking tot de waterhuishouding zijn diverse beleidsstukken relevant. Provincie Zeeland heeft recent een nieuw beleid voor ruimte, milieu, natuur en water. Dit betreft het omgevingsplan 2012 – 2018. Op 28 september 2012 hebben Provinciale Staten dit plan vastgesteld. Hieraan voorafgaand is de De planherziening van het Omgevingsplan Zeeland Kaderrichtlijn Water is door Gedeputeerde Staten vastgesteld in november 2009. Op meer landelijk niveau is het beleid vastgesteld in de Vierde Nota Waterhuishouding, Waterbeleid in de 21e eeuw WB21, Nationaal bestuursakkoord water, Beleidsbrief regenwater en riolering. Centraal in het waterbeleid is dat water een belangrijk sturend element is in de ruimtelijke ordening. De waterhuishouding legt daarmee een ruimteclaim waaraan voldaan moet worden. Daarbij zijn de volgende strategieën leidend:

- Vasthouden-bergen-afvoeren (waterkwantiteit);
- Voorkomen-scheiden-zuiveren (waterkwaliteit).

Sinds 1 november 2003 is de zogenaamde Watertoets verplicht. Dat wil zeggen dat in elk ruimtelijk plan gemotiveerd moet worden aangegeven hoe met het water in het gebied wordt

omgegaan en wat de ruimtelijke veranderingen voor de waterhuishouding betekenen. Ook is het overleg met de waterbeheerder onderdeel van deze watertoets.

Relevantie Watertoets in relatie tot beoogd initiatief

Tijdens de voorziene bouwwerken (graaf- en funderingsactiviteiten) op de dijklichamen dient voorkomen te worden dat materiaal in het water geraakt. Verdere invloed op water gedurende de bouw van de meteomasten is niet te verwachten. In de operationele fase is enig effect op water niet te verwachten. De masten komen fysiek niet in contact met waterwegen, bodem en vanwege de hoogte van de masten op het dijklichaam is het ook bij calamiteiten niet waarschijnlijk dat de masten in contact komen met water.

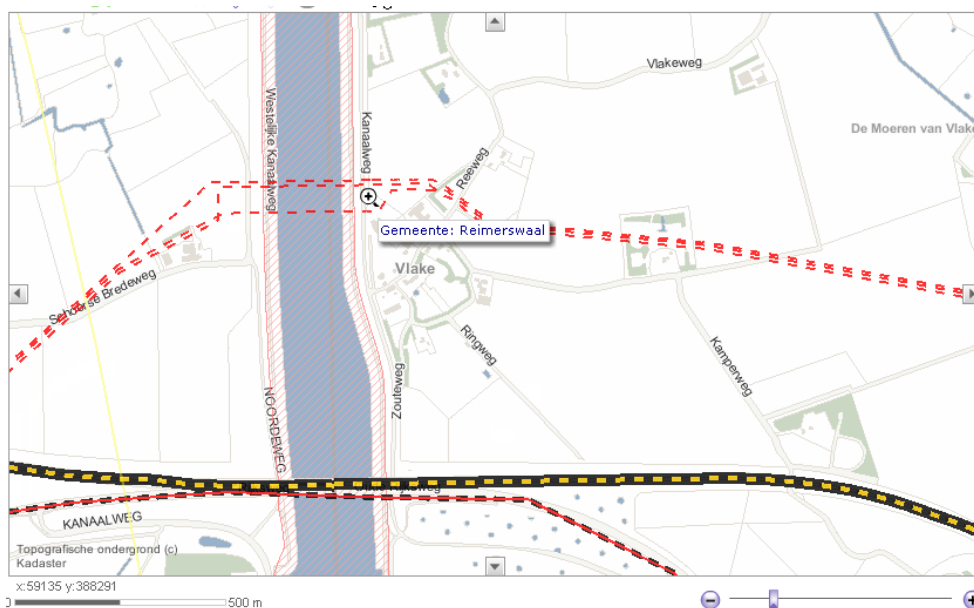
4.2.7.Externe Veiligheid

Bij ruimtelijke plannen dient rekening te worden gehouden met het aspect externe veiligheid. Daartoe moeten de risico's voor de bevolking, die verbonden zijn aan gevaar veroorzakende activiteiten, in beeld worden gebracht.

De Vlaktebruggen kenmerken zich (de Vlaktebrug voor wegverkeer) als een omleidingsroute voor transport met gevaarlijke stoffen indien geen gebruik gemaakt kan worden van de Vlaketunnel. Dit aspect is niet van toepassing op de bouw en/ of werking van de voorzien meteomast bij de Vlaktebruggen. In de nabijheid van de Postbrug zijn woningen gelegen.

In de nabijheid van het plangebied van de Vlaktebruggen is een burgerwoning gelegen aan de Ringweg. Het gebied van de Postbrug is niet in de nabijheid van woningen of andere gevoelige objecten gelegen. Hiernaast kenmerkt de omgeving zich als landbouwgronden. Het bouwplan leidt ruimtelijk gezien niet tot aantasting van belangen. In de te verlenen omgevingsvergunning wordt rekening gehouden met de belangen van omwonenden.

Op onderstaande tekening is een leidingstraat weergegeven die het Kanaal door Zuid Beveland doorkruist. Deze leidingstraat omvat twee gasleidingen en een leiding voor het transport van Crude Oil. De leidingstraat is gelegen op ca. 400 meter van de voorziene meteomast van de Vlaktebruggen. Negatieve effecten tijdens bouw of operationele fase kunnen door deze afstand op nihil gesteld worden.

Afbeelding 4.2.7.1. Uitsnede risicokaart.nl plangebied

4.2.8. Bedrijven, milieuzonering en leidingen

De omgeving is aangesloten op alle gangbare technische infrastructuur zoals drukriolering en andere nutsvoorzieningen (gas, water, elektra). Voor de bouwwerken wordt een nieuwe bekabeling aangelegd naar de bruggencomplexen en vervolgens aangesloten op de bestaande infrastructuur, hiervoor hoeven geen structurele aanpassingen plaats te vinden.

4.2.9. Verkeer en parkeren

Aspect verkeer en parkeren is uitsluitend bij de bouw relevant en bij onderhoudwerkzaamheden van de masten. De masten zijn gelegen aan een rustige dijkweg (Kanaalweg) waar een enkel voertuig zonder ander verkeer te storen langs de weg kan parkeren voor kortdurende onderhoudwerkzaamheden. Reguliere verkeersaantrekkende bewegingen zijn niet te verwachten. Verdere toetsing wordt derhalve niet zinvol geacht.

4.2.10. Agrarische bedrijvigheid en geur

Ter bescherming en/of vergroting van de leefkwaliteit dient een noodzakelijke ruimtelijke scheiding te worden aangebracht tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. De milieuhinder van bedrijven dient te worden geanalyseerd op de invloed op mogelijke ontwikkelingen. Omliggende agrarische bebouwing is, behoudens de eerder genoemde woning nabij de Vlaktebruggen, niet in de directe omgeving waarneembaar. Effecten van de bouw en ingebruikneming van deze meteomast is onwaarschijnlijk en heeft geen invloed op de leefomstandigheden van deze woning.

De oprichting van de bouwwerken vormen geen belemmering voor omliggende veehouderijbedrijven. Deze bouwwerken betreffen namelijk geen geurgevoelige objecten omdat deze bouwwerken niet bestemd aangemerkt kunnen worden als verblijfsruimten.

4.2.11. Conclusie

Er zijn geen milieuaspecten die ruimtelijke bezwaren vormen voor de plaatsen en ingebruikname van beide meteomasten. Wel is een omgevingsvergunning en watervergunning nodig voor het plaatsen van de masten.

5. Haalbaarheid

5.1. Maatschappelijke en Economische uitvoerbaarheid

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De ontwerpbeschikking wordt gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd voor een ieder en men kan zienswijze indienen op het plan.

Economisch uitvoerbaarheid

De kosten verbonden aan de realisering van dit project zijn geheel voor rekening van de initiatiefnemer.

De gronden waar de meteomasten zijn voorzien zijn eigendom van het waterschap Scheldestromen. De meteomasten zullen eigendom worden van Rijkswaterstaat. Tussen deze partijen worden afspraken gemaakt over de grondexploitatie.

Van de zijde van de gemeente hoeven geen gelden ter beschikking te worden gesteld. De ontwikkeling heeft derhalve geen gevolgen voor de gemeentelijke financiën.

6. Afweging

Op basis van de informatie uit voorgaande hoofdstukken kan geconcludeerd worden dat er geen knelpunten zijn op basis van ruimtelijke en milieutechnische aspecten. De geplande bestemmingswijziging voor het plaatsen van de meteomasten op de planlocatie aan de Kanaalweg in de gemeente Reimerswaal zijn daarmee voldoende onderbouwd en de voorgenomen bouw en ingebruikname van de meteomasten zodoende inpasbaar.

BIJLAGE 1 Quickscan Natuurwetgeving MOBZ

Quickscan Natuurwetgeving MOBZ, Cofely Energy & Infra B.V., kenmerk 31016919 d.d. 31-01-2012

OPDRACHTGEVER	COFELY ENERGY & INFRA
Rijkswaterstaat Zeeland	vestiging Heinenoord
CONTRACTNUMMER	PROJECT
31016919	MOBZ
DOCUMENTNUMMER	PROJECTNUMMER COFELY
MOBZ-RAP-XXXX-027937-1.0	11345
DATUM	STATUS
31 januari 2012	Definitief

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Distributielijst

Bedrijf	Functie	Persoon
Cofely	Projectleiders Ombouw Zuid en Noord	Rein Harms/ Niek van Zweeden
Arcadis	Vergunningenmanager	Arlette Moerbeek
Arcadis	Omgevingsmanager	Feiko van Eede
Cofely	MOBZ Digitaal Archief	-
Provincie Zeeland	Medewerker vergunningen Natuur en landschap	Mevr. M.Pross
RWS	Omgevingsmanagement, vergunningen en stremmingen MOBZ	E. van Dijk

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	7
1.1	AANLEIDING	7
1.2	WERKWIJZE	7
1.3	AFBAKENING	8
1.4	LEESWIJZER	9
2	NAUTISCHE CENTRALE NEELTJE JANS	10
2.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	10
2.2	NATURA 2000	10
2.2.1	LIGGING	10
2.2.2	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	10
2.2.3	EFFECTEN EN TOETSING	11
2.3	FLORA- EN FAUNAWET	11
2.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	11
2.3.2	EFFECTEN EN TOETSING	12
2.4	CONCLUSIE	12
3	NAUTISCHE CENTRALE TERNEUZEN	13
3.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	13
3.1.1	LIGGING	13
3.1.2	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	14
3.1.3	EFFECTEN EN TOETSING	14
3.2	FLORA- EN FAUNAWET	16
3.2.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	16
3.2.2	EFFECTEN EN TOETSING	16
3.3	Conclusie	17
4	KRAMMERSLUIZEN	18
4.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	18
4.2	NATURA 2000	18
4.2.1	LIGGING	18
4.2.2	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	18
4.2.3	EFFECTEN	20
4.2.4	TOETSING	21
4.3	FLORA- EN FAUNAWET	21
4.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	21
4.3.2	EFFECTEN	22
4.3.3	TOETSING	23
4.4	CONCLUSIE	24
5	KREEKRAKSLUIZEN	25
5.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	25
5.2	NATURA 2000	25
5.2.1	LIGGING	25
5.2.2	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	26
5.2.3	EFFECTEN	28
5.2.4	TOETSING	28
5.3	FLORA- EN FAUNAWET	29
5.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	29
5.3.2	EFFECTEN	30
5.3.3	TOETSING	30
5.4	CONCLUSIE	32
6	SLUIZEN HANSWEERT	33
6.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	33
6.2	NATURA 2000	33
6.3	FLORA- EN FAUNAWET	34
6.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	34
	MOBZ-RAP-XXXX-027937-1.0	3

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

6.3.2	EFFECTEN	34
6.3.3	TOETSING	35
6.4	CONCLUSIE	35
7	SLUIZEN TERNEUZEN	36
7.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	36
7.2	NATURA 2000	36
7.2.1	LIGGING	36
7.2.2	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	37
7.2.3	EFFECTEN EN TOETSING	37
7.3	FLORA- EN FAUNAWET	38
7.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	38
7.3.2	EFFECTEN EN TOETSING	38
7.3.3	PROVINCIALE AANDACHTSSOORTEN	40
7.4	CONCLUSIE	40
8	POSTBRUG	41
8.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	41
8.2	NATURA 2000	41
8.3	FLORA- EN FAUNAWET	42
8.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	42
8.3.2	EFFECTEN	42
8.3.3	TOETSING	42
8.4	CONCLUSIE	44
9	VLAKEBRUGGEN	45
9.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	45
9.2	NATURA 2000	45
9.3	FLORA- EN FAUNAWET	46
9.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	46
9.3.2	EFFECTEN	46
9.3.3	TOETSING	47
9.4	CONCLUSIE	48
10	KREEKRAKBRUGGEN	49
10.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	49
10.2	NATURA 2000	49
10.3	FLORA- EN FAUNAWET	49
10.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	49
10.3.2	EFFECTEN	50
10.3.3	TOETSING	50
10.4	CONCLUSIE	51
11	BATHSE BRUG	52
11.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	52
11.2	NATURA 2000	52
11.3	FLORA- EN FAUNAWET	52
11.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	52
11.3.2	EFFECTEN	53
11.3.3	TOETSING	53
11.4	CONCLUSIE	54
12	BRUG SLUISKIL	55
12.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	55
12.2	NATURA 2000	55
12.3	FLORA- EN FAUNAWET	56
12.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	56
12.3.2	EFFECTEN EN TOETSING	56
12.4	CONCLUSIE	57
13	BRUG SAS VAN GENT	58
13.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	58

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

13.2	NATURA 2000	58
13.3	FLORA- EN FAUNAWET	59
13.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	59
13.3.2	EFFECTEN EN TOETSING	59
13.4	CONCLUSIE	60
14	ROOMPOTSLUIS	61
14.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	61
14.2	NATURA 2000	61
14.2.1	LIGGING	61
14.2.2	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	61
14.2.3	EFFECTEN EN TOETSING	63
14.3	FLORA- EN FAUNAWET	63
14.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	63
14.3.2	EFFECTEN EN TOETSING	64
14.4	CONCLUSIE	64
15	ZANDKREEKSLUIS	66
15.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	66
15.2	NATURA 2000	66
15.2.1	LIGGING	66
15.2.2	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	66
15.2.3	EFFECTEN EN TOETSING	68
15.3	FLORA- EN FAUNAWET	68
15.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	68
15.3.2	EFFECTEN EN TOETSING	69
15.4	CONCLUSIE	71
16	GREVELINGENSLUIS	72
16.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	72
16.2	NATURA 2000	72
16.2.1	LIGGING	72
16.2.2	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	72
16.2.3	EFFECTEN EN TOETSING	74
16.3	FLORA- EN FAUNAWET	74
16.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	74
16.3.2	EFFECTEN EN TOETSING	75
16.4	CONCLUSIE	76
17	BERGSEDIEPSLUIS	77
17.1	VOORZIENE ACTIVITEITEN	77
17.2	NATURA 2000	77
17.2.1	LIGGING	77
17.2.2	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	77
17.2.3	EFFECTEN EN TOETSING	79
17.3	FLORA- EN FAUNAWET	79
17.3.1	AANWEZIGE NATUURWAARDEN	79
17.3.2	EFFECTEN EN TOETSING	80
17.4	CONCLUSIE	82
18	BRONNEN	83

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Bijlagen

Bijlage	Document ID
1: Natuurbeschermingswet 1998	
2: Flora- en faunawet	
3: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden	
4: Notitie voorbereiding overleg werkzaamheden verkeerspost en visdieven Terneuzen	

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Rijkswaterstaat (hierna RWS) voorziet een modernisering van de objectbediening in Zeeland. Voorzien is in een aantal werkzaamheden op verschillende locaties in Zeeland. Cofely voert de werkzaamheden voor Rijkswaterstaat uit. In onderliggende notitie heeft ARCADIS een quick scan in het kader van natuurwetgeving gedaan. De quick scan heeft zich beperkt tot een onderzoek van beschikbare gegevens over de aanwezigheid van kwalificerende natuurwaarden.

1.2 WERKWIJZE

Gezien de hoeveelheid aangeleverde gegevens en het beperkte belang voor natuur van de aan te passen objecten, is geen veldbezoek uitgevoerd. De volgende stappen zijn genomen in het onderzoek:

1. Analyse beschikbare gegevens

- De analyse van beschikbare gegevens (input van Rijkswaterstaat, als de hoogwatertellingen en -karteringen langs de dijken, levering van rapporten) vormen de input voor de volgende twee stappen.

2. Natuurbeschermingswet 1998

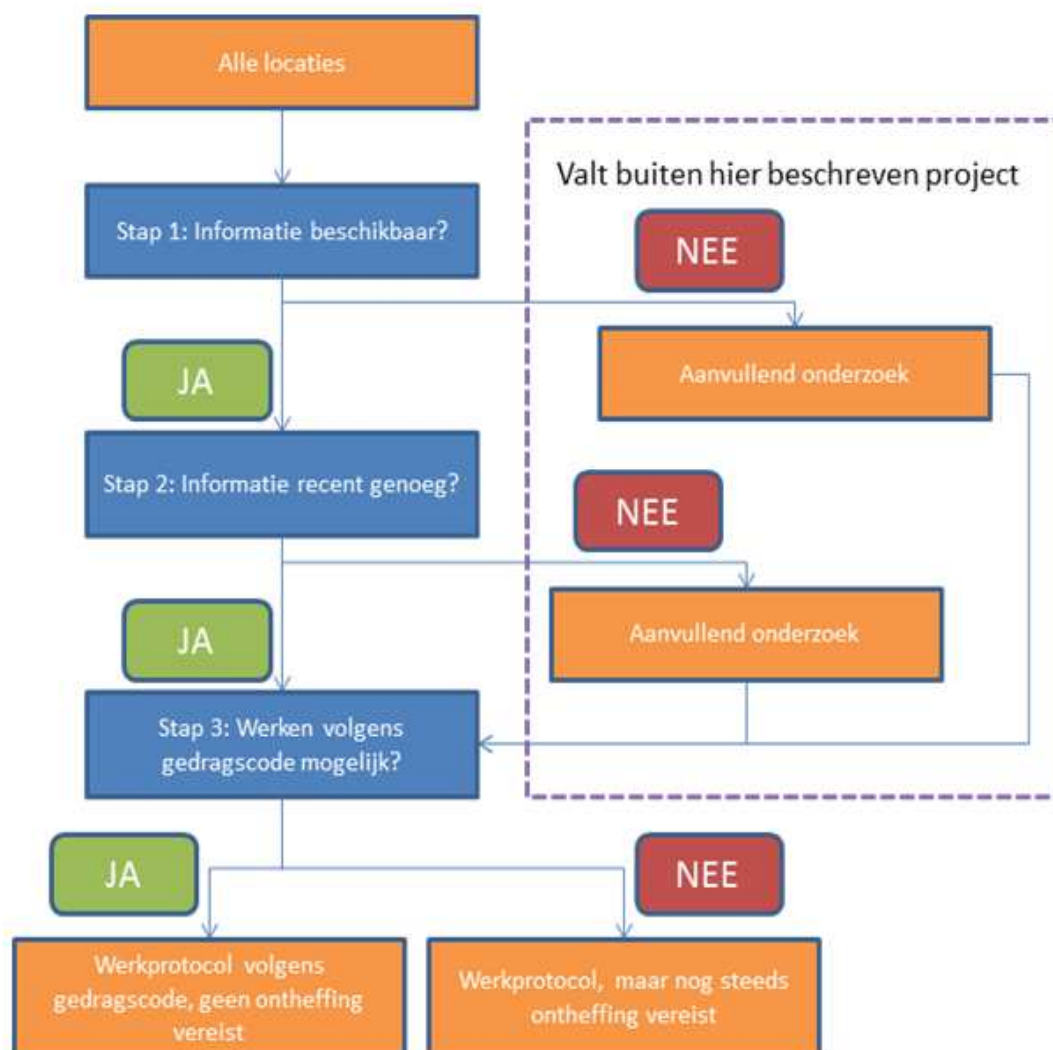
- Beoordelingen in het kader van de Natuurbeschermingswet op voorttoetsniveau. Relevante vragen zijn:
 - welke Natura 2000-gebieden liggen in de omgeving van de locatie?
 - welke effecten zijn voorzien op kwalificerende natuurwaarden (in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen):
 - In de aanlegfase?
 - In de gebruiksfase?
 - welke juridische gevolgen heeft het project op de locatie? Hieruit kunnen de volgende conclusies worden getrokken:
 - Effecten zijn uitgesloten: geen nadere toetsing vereist;
 - Effecten zijn niet uitgesloten: nader onderzoek en/of een nadere toetsing is vereist.

3. Flora- en faunawet

- Wij schrijven per locatie een werkprotocol waarvoor de gedragscode van Rijkswaterstaat de basis vormt. In het kader van de Flora- en faunawet voorzien wij een aantal stappen (zie Afbeelding 1):
 - Stap 1: Zijn gegevens beschikbaar voor de locatie? Zonder gegevens is het niet mogelijk een werkprotocol te maken.
 - Stap 2: Zijn de gegevens recent genoeg? Het is met oude gegevens mogelijk een voorlopig werkprotocol te maken, wat mogelijk geüpdate moet worden aan de hand van een laatste veldbezoek.
 - Stap 3: Is het mogelijk om te werken volgens een gedragscode? En welk werkprotocol is voorzien.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Afbeelding 1: Stappenschema Flora- en faunawet

De volgende uitkomsten zijn mogelijk:

- Niet voldoende gegevens beschikbaar voor werkprotocol (Stap 1).
- Wel voldoende gegevens beschikbaar, maar deze zijn niet recent genoeg. Voor de werkzaamheden is een inventarisatie vereist en aanpassingen van een werkprotocol zijn niet uitgesloten (Stap 2).
- Wel voldoende recente gegevens beschikbaar maar het is niet mogelijk te werken volgens een gedragscode, omdat bijvoorbeeld streng beschermde soorten voorkomen (Stap 3). De maatregelen uit het werkprotocol zijn mitigerende maatregelen en zorgen voor het eerder verkrijgen van een ontheffing.
- Wel voldoende recente gegevens beschikbaar en mogelijk te werken volgens gedragscode: indien gewerkt wordt volgens werkprotocol, is een ontheffing niet nodig (Stap 3).

4. Algemene conclusies

- Trekken van algemene conclusies, waarin kort de bevindingen van de vorige stappen uiteen gezet.

1.3 AFBAKENING

In onderstaande notitie zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De werkzaamheden zoals deze voor ieder project beschreven zijn aan het begin van ieder hoofdstuk;

MOBZ-RAP-XXXX-027937-1.0

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- De beoordeling en toetsing in het kader van Natura 2000 beperkt zich tot de kwalificerende soorten van de relevante Natura 2000-gebieden. Voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden verwijzen wij naar bijlage 3. Hiervoor zijn de meest recente (ontwerp-)besluiten gebruikt zoals deze beschikbaar waren op de website van het ministerie van EL&I;
- De beoordeling en toetsing in het kader van de Flora- en faunawet beperken zich tot beschermde soorten. De betekenis en zwaarte van de beschermingscategorieën (benoeming van tabel 1, 2 en 3) van de Flora- en faunawet zijn weergegeven in bijlage 2.
- De stappen zoals hierboven beschreven zijn niet specifiek uitgewerkt, maar wel allemaal meegenomen in de beoordelingen.
- Het projectgebied omvat de objecten van Rijkswaterstaat. Het werkgebied zijn die delen in het projectgebied waar daadwerkelijk werkzaamheden zijn voorzien.
- Tenzij anders vermeld is een verstoringszone van 200 m aangehouden (die geldt in het bijzonder voor vogels, zie Krijgsveld *et al.*, 2004; 2008).
- De gebruikte inventarisaties geven alleen inzicht in de aanwezigheid van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet (en daarmee ook de Natuurbeschermingswet 1998). Specifieke aandacht voor provinciale aandachtsoorten is niet besteed in de inventarisaties, met uitzondering van de sluizen van Terneuzen. Dit betekent dat de aandachtsoorten in het Nota Soortenbeleid (provincie Zeeland, 2001) alleen te beschrijven zijn indien deze beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet. Gekozen is om geen specifieke aandacht te besteden aan provinciale aandachtsoorten (met uitzondering van de sluizen van Terneuzen, zie § 7.3.3), vanwege de overlap met de beschermde soorten van de Flora- en faunawet.
- Voor de beschrijvingen van de werkzaamheden is Rijkswaterstaat, 2010 aangehouden. Als dit niet is aangegeven is, is de lijst met objectwerkzaamheden (DFO-XXXX-027586-1.4 Objectwerkzaamheden) van Cofely, d.d. 3 januari 2012 aangehouden. Voor de plannings in het notitie is (met uitzondering van de Nautische Centrale Terneuzen) de MOBZ totaalplanning van Cofely, d.d. 16 januari 2012, aangehouden.

1.4 LEESWIJZER

Per hoofdstuk is een complete beoordeling per locatie gemaakt. Deze hoofdstukken zijn in combinatie met de algemene delen (hoofdstuk 1 en 18, bijlagen 1, 2 en 3) los te gebruiken voor de verschillende projecten. Hoofdstuk 2 tot en met 13 vormen de hoofdstukken voor de verschillende locaties. Hoofdstuk 18 geeft de gebruikte bronnen. Bijlagen 1 en 2 vormen het relevante wettelijk kader voor respectievelijk de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Bijlage 3 geeft de instandhoudingsdoelstellingen voor de relevante Natura 2000-gebieden.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

2 NAUTISCHE CENTRALE NEELTJE JANS

2.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

Voor de Nautische Centrale Neeltje Jans is een in pandige verbouwing voorzien. Hierbij gaat het om het bouwen en slopen van verschillende wanden in het gebouw. Werkzaamheden aan de buitenkant van het gebouw zijn niet voorzien. Voor de duur van de werkzaamheden neemt menselijk activiteit rond het gebouw toe. Hierbij gaat het om de bestaande parkeerplaats, waar in de huidige situatie ook activiteit plaatsvindt. De werkzaamheden zijn voorzien in de periode november 2012 tot april 2013. Na afronding van de werkzaamheden zijn geen veranderingen voorzien in het gebruik van de nautische centrale.

2.2 NATURA 2000

2.2.1 LIGGING

Afbeelding 2: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel)

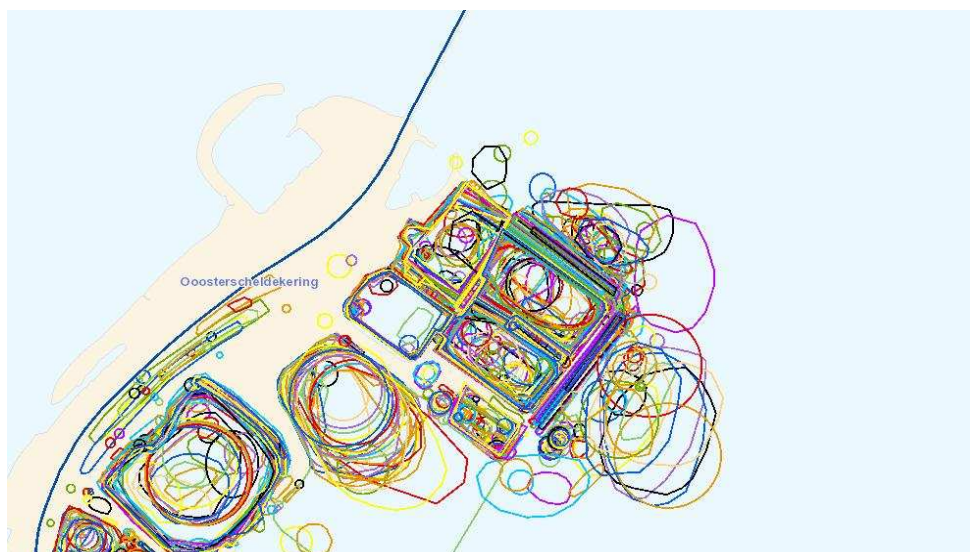
Afbeelding 2 laat zien dat het projectgebied dicht bij de grens van twee Natura 2000-gebieden ligt. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Voordelta en Oosterschelde. De nautische centrale ligt ongeveer 150 m van beide gebieden af.

2.2.2 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Voor de Oosterschelde zijn tellingen gedaan van vogels tijdens hoogwater. De vluchthavens van Neeltje Jans worden door een groot aantal (voor beide Natura 2000-gebieden kwalificerende) vogelsoorten gebruikt tijdens hoogwater, zie Afbeelding 3. De hoogwatervluchtplaatsen aan de Oosterscheldekant liggen op een afstand van meer dan 200 m van centrale (200 meter wordt aangehouden als de verstoringzone voor vogels, Krijgsveld *et al.*, 2004; 2008). Vermoedelijk liggen de hoogwatervluchtplaatsen aan de kant van de Voordelta wel dichterbij dan 200 meter.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Afbeelding 3: Gebruik van hoogwatervluchtplaatsen (HVP) rond het projectgebied in de periode 2004-2010 voor de Oosterschelde. Cirkels van dezelfde kleur geven het gebruik als HVP weer voor dezelfde maand (gedurende verschillende jaren). Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd

Verder liggen in de directe omgeving verschillende habitattypen van open wateren (zie bijlage 3). Gezien de instandhoudingsdoelstellingen voor beide gebieden komen in de omgeving ook vissen en zeehonden voor. Zowel de grijze als de gewone zeehond zijn in de wateren rond het projectgebied waargenomen (website waarneming.nl). De dichtstbijzijnde ligplaatsen liggen op een afstand van meer dan 3,5 km (Strucker *et al.*, 2011).

2.2.3 EFFECTEN EN TOETSING

De effecten van de verbouwing zijn beperkt:

- De verbouwing vindt in pandig plaats. Dit leidt verder niet tot een toename van verstoring in de omgeving.
- De verbouwing leidt tot een toename van menselijk activiteit op de parkeerplaats, maar hier vinden in de huidige situatie ook menselijke activiteiten plaats. De activiteiten rond de huidige verbouwing zijn qua verstoring en impact op de omgeving vergelijkbaar met de huidige activiteiten.
- In de huidige situatie vormt de nautische centrale en omgeving door verharding en aanwezige verstoring geen geschikt leefgebieden voor kwalificerende soorten. De nautische centrale ligt ingesloten tussen de provinciale weg N57 en verscheidene andere wegen. De verstoring maakt dat de nautische centrale zelf en de omgeving een beperkte functie hebben voor kwalificerende soorten. Voor kwalificerende soorten waarvoor het gebied wel een functie heeft, is gewinning opgetreden.

2.3 FLORA- EN FAUNAWET

2.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In de huidige situatie is het projectgebied zelf verhard, verstoring vindt plaats door aanwezig personeel dat werkt in de nautische centrale. Er is niet veel informatie beschikbaar over de aanwezigheid van beschermde soorten in de omgeving. Bekend is dat nabij de Nautische Centrale Neeltje Jans de grote kaardebol (tabel 1) groeit (Van der Linden *et al.*, 2007). Verder is weinig informatie beschikbaar (wel website waarneming.nl). Bekend is dat in de wateren de gewone zeehond, grijze zeehond en beschermde vissoorten voorkomen in de nabijgelegen wateren (zie § 2.2.2). Verder komen kleine zoogdieren als het konijn, haas, veldmuis, bosmuis, bruine rat, vos, wezel, bunzing en fret in de omgeving voor (Bekker *et al.*, 2010). Ook de aanwezigheid van

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

broedende vogels op en rond de nautische centrale is niet uit te sluiten. De aanwezigheid van amfibieën en reptielen is op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten (website RAVON).

2.3.2 EFFECTEN EN TOETSING

Effecten op de grote kaardebol zijn uitgesloten. Deze plant groeit in de berm van de N57, de werkzaamheden vinden hier niet plaats. Effecten op overige beschermde soorten zijn ook uitgesloten. Het verharde en verstoorde werkgebied vormt voor beschermde soorten geen geschikt leefgebied. Mogelijk broeden vogels op de nautische centrale, maar werkzaamheden aan de buitenzijde zijn niet voorzien. In de huidige situatie vindt al menselijke activiteit plaats in en rond de nautische centrale. Verstoring van broedende vogels als gevolg van de werkzaamheden is niet voorzien. Overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet zijn niet aan de orde.

2.4 CONCLUSIE

Als gevolg van de werkzaamheden is geen effect voorzien op omringende Natura 2000-gebieden, ondanks de nabije ligging. Voor de werkzaamheden is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 vereist.

De werkzaamheden hebben geen effecten op beschermde soorten. Vooralsnog zijn geen maatregelen voorzien en is voorafgaand aan de werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

3 NAUTISCHE CENTRALE TERNEUZEN

3.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

Bij de Nautische Centrale Terneuzen (hierna NCTN) is voorzien in de bouw van een tijdelijke huisvesting (Grontmij, 2010) om in de continuïteit van de begeleiding van de scheepvaart tijdens de aanpassing van de centrale te voorzien. Gelijktijdig wordt de uitvoering van de uitbreiding van de NCTN ter hand genomen. De volgende zaken zijn voor de tijdelijke huisvesting/uitbreiding omschreven:

- De tijdelijke huisvesting is voorzien ten oosten van de huidige centrale.
- De tijdelijke huisvesting bestaat uit twee bouwlagen van minimaal 225 m².
- Voor de uitbreiding van de NCTN wordt de huidige bebouwing met circa 8 meter uitgebreid in zuidelijke richting over de volledige breedte/hoogte van het huidige gebouw.
- De locatie voor de tijdelijke behuizing en de uitbreiding is in de huidige situatie bouwrijp, opgeschoond en vrij van opstallen, bomen en struiken.
- De locatie is bereikbaar via de aanwezige weg en deze is berijdbaar voor vrachtvervoer en bouwkransen;
- Het grondwerk bestaat voornamelijk uit ontgravingen en verhardingen.
- Voor de tijdelijke behuizing is een fundering op palen voorzien. De palen worden gekoppeld door middel van stalen liggers.
- De uitbreiding wordt op een betonnen fundering aangebracht met daaronder betonpalen. Deze palen worden geboord aangebracht.
- Het aanbrengen van de fundering van de tijdelijke en de uitbreiding is voorzien voor oktober 2011 t/m maart 2012.
- De overige werkzaamheden aan de bouw van de tijdelijke huisvesting zijn voorzien in de periode oktober 2011 tot en met maart 2012.
- De werkzaamheden voor de uitbreiding (resterende werkzaamheden) van de bestaande nautische centrale zijn voorzien in de periode maart 2012 t/m december 2012.
- Na afronding van de werkzaamheden voor de uitbreiding van de huidige centrale wordt de tijdelijke huisvesting weer verwijderd en de situatie weer hersteld naar de huidige situatie. De planning hiervoor is nog niet vastgesteld.

3.1.1 LIGGING

Afbeelding 4: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel)

Afbeelding 4 laat zien dat het projectgebied dicht bij de grens van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe ligt. De afstand tot het gebied is ongeveer 25 m.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

3.1.2 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In de huidige situatie bestaat het projectgebied voor de tijdelijke huisvesting/uitbreiding uit een verhard terrein. Op het terrein vindt verstoring plaats in de vorm van personeel dat zich naar en van de huidige nautische centrale verplaatst en zich rond de centrale beweegt. Verder ligt de sluis van Terneuzen ten zuiden van de centrale: dit betekent dat veel scheepverkeer zich beweegt in de aanliggende wateren.

Voor het Natura 2000-gebied Westerschelde zijn instandhoudingsdoelstellingen gesteld. Qua habitattypen liggen Estuaria [H1330] in het aangrenzende deel van het Natura 2000-gebied. Delen die vallen onder het habitatype H1330 'Estuaria' zijn de benedenstroomse delen van riviersystemen die onder invloed staan van zeewater en de werking van getijden. Voor kustbroedvogels geldt een regionaal instandhoudingsdoel voor het gehele Deltagebied (inclusief Natura2000 gebied Westerschelde). Voor de Visdief bedraagt het instandhoudingsdoel 6500 broedparen. Dat doel wordt al jaren niet meer gehaald, het aantal broedparen schommelt tegenwoordig rond de 5000 paar.

Aan de rivierzijde reikt de grens tot waar stroomopwaarts de invloed van het zoute zeewater reikt en langs de oevers door de gemiddelde hoogwaterlijn (Ministerie van LNV, 2008). Verder is de aanwezigheid van habitattypen in de beïnvloedingszone van het projectgebied uitgesloten vanwege de afwezigheid van slikken, platen of schorren. Deze liggen op enige afstand van het projectgebied.

Verder vormt voor geen van de soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden, het projectgebied een potentieel habitat door de verharding en verstoring met uitzondering van:

- Waarnemingen van de gewone zeehond zijn gedaan in de wateren bij Terneuzen. De dichtstbijzijnde ligplaatsen liggen op een afstand van meer dan 2 km (Meininger *et al.*, 2003).
- In de wateren komen mogelijk de zeeprik, rivierprik en fint voor. Het gaat hierbij om migrerende vissen die langs trekken.
- Hoewel de aanwezigheid van foerageer- en broedgebieden door de verhardingen en verstoring uitgesloten is, komen de volgende soorten mogelijk wel voor:
 - Voor verschillende niet-broedvogelsoorten, voornamelijk de steltlopers, vormen de oevers mogelijk rustplaatsen waar vogels tijdens hoogwater wachten op laagwater om te kunnen foerageren;
 - In het verleden kwam op het sluizencomplex een kolonie visdiefjes voor. Voor deze kolonie is een schiereiland ('haak') aangelegd op de kop van de Middenhavendam. In 2008 en 2009 maakten de visdieven hier nog geen gebruik van, maar in 2011 werden op de haak 130 broedparen visdieven en 400 paar kokmeeuwen geteld, hetgeen een flinke kolonie is. De visdiefjes hebben zich deels ook verplaatst naar de bebouwde kom van Terneuzen waar ze broeden op de daken van de huizen (website BN de Stem). Verstoring van een broedkolonie kan optreden door geluid en door visuele verstoring. Bij "regelmatig lawaai" treedt heel snel gewenning op door de visdiefjes, mits dat geluid al voorafgaand aan de vestiging van de kolonie in april aanwezig is. Daarbij kunnen de visdiefjes veel meer hebben in de 2e helft van de broedcyclus dan in de 1e helft. Visuele verstoring is een veel ernstiger effect die kan leiden tot grote verstoring en het verlaten van de kolonie. Gelet op de korte afstand tussen de broedkolonie en het werkterrein (ca 100m) en de openheid van het terrein is er een risico op negatieve effecten wanneer in de broedtijd (1 april tot 15 juli) gewerkt wordt.

3.1.3 EFFECTEN EN TOETSING

Over effecten het volgende:

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Ruimtebeslag binnen het Natura 2000-gebied is niet voorzien. De effecten van de bouw van de tijdelijke huisvesting op kwalificerende habitattypen van het Natura2000gebied Westerschelde zijn beperkt. Dat geldt ook voor effecten van de ombouw en uitbreiding op habitattypen. De werkzaamheden hebben geen effecten op het habitattype Estuaria [H1330].
- De enige activiteit die mogelijk effecten heeft op Natura 2000 is het aanbrengen van de houten palen en het boren voor het aanbrengen van betonpalen. Indien dit gepaard gaat met veel trilling zijn schadelijke effecten op dieren in het water niet uitgesloten. Naar verwachting zijn de trillingen in het water beperkt: de palen zijn van hout, waardoor de kracht waarmee ze de grond in worden gedreven niet bijzonder groot is. Het boren voor het aanbrengen van betonpalen levert vergelijkbaar minder trillingen op. Bovendien vinden de werkzaamheden niet plaats aan de rand van het water. Gezien de zeer beperkte verstoring, zijn effecten op in het water levende dieren uitgesloten.
- De werkzaamheden en het gebruik (met name menselijke activiteit) rond de tijdelijke huisvesting/uitbreiding kunnen leiden tot verstoring van niet-broedvogels in de omgeving. Voor de duur van de werkzaamheden is de directe omgeving (gemiddelde verstoringafstand ongeveer 200 m, zie Krijgsveld *et al.*, 2004; 2008) minder geschikt als hoogwatervluchtplaats voor steltlopers. Dit leidt vermoedelijk niet tot belangrijke effecten omdat:
 - In de huidige verstoring al verstoring plaatsvindt door menselijke activiteit rond de centrale.
 - Bij het tijdelijk ongeschikt raken van een straal van 200 m rond de tijdelijke huisvesting/uitbreiding, rond het sluizencomplex en nautische centrale blijven voldoende uitwijkmogelijkheden voor vogels bestaan. In de omgeving zijn voldoende hoogwatervluchtplaatsen aanwezig die ook in de huidige situatie minder verstoord worden.
- De werkzaamheden kunnen effect hebben op de aanwezige kolonie visdieven. Hoewel de kolonie net buiten de begrenzing van het Natura2000 gebied ligt, is er sprake van een mogelijke externe werking omdat de visdiefjes tot de populatie in de regio Deltagebied gerekend worden. De aanleg van de tijdelijke huisvesting/ uitbreiding (deels) vindt plaats buiten de broedtijd (zie § 3.1). Effecten van de aanleg op broedende visdiefjes zijn buiten het broedseizoen daarom uit te sluiten. Voor de buitenwerkzaamheden tijdens het broedseizoen geldt dat visuele verstoring moet worden voorkomen. Dit betekent dat de visdiefjes zo weinig mogelijk bewegingen mogen zien van werkende mensen. Bij de uitvoering van de buitenwerkzaamheden wordt zowel voor als in het broedseizoen bouwgeluid geproduceerd. Zoals in paragraaf 3.1.2 is aangegeven treedt bij de visdiefjes heel snel gewenning op aangezien het bouwgeluid al aanwezig is wanneer de kolonie visdieven zich gaat vestigen. Verwacht wordt dat dit daarom niet leidt tot verstoring/verlaten van de kolonie door de visdiefjes.
- Effecten tijdens het gebruik van de tijdelijke huisvesting en het toekomstig gebruik van uitgebreide centrale zijn niet voorzien: de tijdelijke huisvesting/uitbreiding heeft een soortgelijke functie als de huidige centrale. Daarbij komt dezelfde mate van verstoring van personeel en door andere activiteiten.
- Effecten van de sloop en afvoer van de tijdelijke huisvesting zijn niet te verwachten mits die werkzaamheden plaatsvinden buiten het broedseizoen. Aanbevolen wordt de planning hier op aan te passen. Aangezien het einde van de uitbreidings- en ombouwwerkzaamheden op dit moment voorzien zijn voor december 2012, zou dat geen probleem moeten zijn.

Vervolgstap

De effecten van de aanleg van de tijdelijke huisvesting en de werkzaamheden zijn, buiten het broedseizoen, op kwalificerende waarden in het kader van Natura 2000 gering. Er zijn hiervoor geen aanvullende maatregelen vereist. Voor de werkzaamheden ombouw en uitbreiding van de bestaande centrale, binnen het broedseizoen, zal een afscherming worden aangebracht die voorkomt dat de visdiefjes bewegingen zien van

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

werkende mensen zoals overeengekomen tussen RWS en de heer Bouke Bouwman van de provincie Zeeland (zie bijlage 4: notitie d.d. 15 oktober 2008).

3.2 FLORA- EN FAUNAWET

3.2.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In de huidige situatie is het projectgebied verhard en verstoord door de aanwezigheid van personeel dat werkt in de nautische centrale. In de omgeving komen verschillende beschermde soorten voor. DLG (2008) heeft een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Op de locatie van de tijdelijke huisvesting/uitbreiding zijn geen soorten aangetroffen. Verder zuidelijk zijn langs de weg wel de volgende soorten aangetroffen:

- Verschillende beschermde plantensoorten: grote kaardebol (tabel 1), bijenorchis (tabel 2), gevlekte orchis (tabel 2) en aardaker (tabel 1).
- DLG spreekt over het voorkomen van de veldspitsmuis (tabel 1) in de omgeving.
- In de omgeving komt de steenuil (vogels met jaarrond beschermde nestplaats categorie 1) (DLG, 2008). Verder komen in de omgeving mogelijk algemeen voorkomende broedende vogels voor.
- Mogelijk komen in de wateren de gewone zeehond en beschermde vissoorten voor (zie § 3.1.2).

3.2.2 EFFECTEN EN TOETSING

De volgende effecten zijn voorzien op beschermde soorten:

- De beschermde plantensoorten komen niet voor binnen het projectgebied, waardoor ruimtebeslag op groeiplaatsen is uitgesloten. Transport van materiaal in de aanlegfase vindt plaats over de bestaande weg. Effecten op groeiplaatsen langs de weg zijn uitgesloten.
- Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren is ook geen effect voorzien. De veldspitsmuis is een soort die zuidelijk van Terneuzen is aangetroffen. Deze soort is gebonden aan overhoekjes en dijken. De plantengroei moet variatie vertonen, maar de bodem moet op kunnen warmen. Voorkeur ligt op zuidelijke taluds en hopen bij elkaar geharkt plantaardig materiaal (Bekker *et al.*, 2010). Het projectgebied voldoet niet aan de eisen en effecten zijn dan ook uitgesloten.
- Broedplaatsen van de steenuil komen niet voor op de projectlocatie. Mogelijk maakt het projectgebied deel uit van het functionele leefgebied. De locatie van de centrale is verstoord door menselijke activiteit. De verstoring is intensiever voor de duur van de werkzaamheden maar blijft tijdens de ingebruikname van de tijdelijke huisvesting/uitbreiding op een vergelijkbaar niveau als in de huidige situatie. In de omgeving liggen meer geschikte leefgebieden. Verstoring als gevolg van de tijdelijke huisvesting neemt voor deze delen niet toe. Effecten op de steenuil zijn uitgesloten.
- Bij de realisatie van de uitbreiding(opbouw/ inrichting) en de ingebruikname van de tijdelijke huisvesting/uitbreiding tijdens het broedseizoen zien wij vanuit de Flora- en faunawet geen problemen indien aanvullende maatregelen (visuele afscherming) worden genomen.
- Mogelijk vestigen beschermde vogels zich in de tijdelijke huisvesting en het is belangrijk om hier rekening mee te houden bij het verwijderen van den tijdelijke huisvesting. Mogelijk leidt het verwijderen van de tijdelijke huisvesting tot overtreding van verbodsbepalingen, indien deze aanwezig zijn. Dit geldt niet wanneer buiten de broedtijd gesloopt wordt.
- Het aanbrengen/boren van de palen gebeurt op enige afstand van het water. Het doden van individuen of permanente verstoring van leefgebieden is uitgesloten. Vanuit de Flora- en faunawet voorzien wij geen problemen omdat de vissen hoogstens de oevers nabij het projectgebied mijden voor de duur van de werkzaamheden.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Onderstaande tabel geeft een overzicht van mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Tabel 1: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Flora	Aardaker	Tabel 1	Geen effect				
	Grote kaardebol	Tabel 1					
	Bijenorchis	Tabel 2					
	Gevlekte orchis	Tabel 2					
Zoogdieren	Veldspitsmuis	Tabel 3					
	Gewone zeehond	Tabel 3					
Vogels	Steenuil	Categorie 1					
	Broedvogels, waaronder visdief en kokmeeuw	Vogels		x		x	x
Beschermden vissoorten		-	Geen effect				

Voor het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van broedende vogels worden geen ontheffingen verstrekt. Maatregelen moeten effecten voorkomen.

Werkprotocol

Ten aanzien van de werkzaamheden is de volgende maatregel voorzien:

- Voor de buitenwerkzaamheden die tijdens het broedseizoen plaatsvinden, zal een visuele afscherming worden aangebracht die ervoor zorgt dat de visdiefjes zo weinig mogelijk bewegingen zien van werkende mensen.
- De werkzaamheden in pandig vormen geen risico op verstoring,
- Controleer de tijdelijke huisvesting voor aanvang van de demontage op de aanwezigheid van andere broedende vogelsoorten. Indien vogels aanwezig zijn, dienen werkzaamheden hierop te worden afgestemd.

3.3 CONCLUSIE

Voor de aanleg van de tijdelijke huisvesting en de werkzaamheden ombouw en is geen effect voorzien op het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe, ondanks de nabije ligging. Uitgangspunt is hierbij wel dat tijdens de bouwwerkzaamheden in het broedseizoen een visuele afscherming wordt aangebracht, zoals overeengekomen tussen RWS en de heer Bouke Bouwman van de provincie Zeeland (zie bijlage 4: notitie d.d. 15 oktober 2008).

Voor de demontage en afvoer van de tijdelijke huisvesting dient rekening te worden gehouden met eventuele aanwezigheid van broedende vogels.

Rekeninghoudend met de voorgestelde maatregel is voor de werkzaamheden geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet vereist.

De beschreven werkzaamheden hebben geen effecten op beschermde soorten, met uitzondering van de demontage van de tijdelijke huisvesting indien broedende vogels aanwezig zijn. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden en zo nodig maatregelen te treffen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

4 KRAMMERSLUIZEN

4.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

Rond de Krammersluizen is voorzien in de volgende activiteiten en aanpassingen (Rijkswaterstaat, 2010):

- Vervangen van componenten van de PLC-systemen (deze zijn nodig voor besturing op afstand).
- Moderniseren van installaties zodat bediening op afstand mogelijk is. Voor de bekabeling wordt gegraven.
- Modifieren van installaties zodat deze aan de laatste (wettelijke) eisen voldoen. Het gaat hierbij om de stuurstroombesturing.
- Graafwerkzaamheden zijn voorzien in de bermen langs de wegen die over de verschillende delen van de sluis lopen.
- De werkzaamheden zijn voorzien in de periode april 2013 tot januari 2014.
- Na de werkzaamheden is geen veranderend gebruik van de Krammersluizen voorzien.

4.2 NATURA 2000

4.2.1 LIGGING

Afbeelding 5: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel)

Afbeelding 5 laat zien dat het projectgebied grenst aan twee Natura 2000-gebieden. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Oosterschelde en Krammer-Volkerak. Verder naar het noordwesten ligt ook het Natura 2000-gebied Grevelingen op een afstand van ongeveer 1,8 km).

4.2.2 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Ten aanzien van Natura 2000:

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- In de omgeving van de sluis liggen habitattypen gebonden aan open water. Direct ten zuidoosten van de sluis liggen habitattypen van vochtige duinvalleien, zilte graslanden, ruigten en zomen en vochtige alluviale bossen. Zie voor de kwalificerende habitattypen bijlage 3.
- In de omgeving komen ook vissen en zeehonden voor (zie ook de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden). Zeehonden zijn incidenteel waargenomen, het gaat hierbij zowel om de grijze als de gewone zeehond die in de Oosterschelde zijn waargenomen (website waarneming.nl). Gebieden met een belangrijke functie voor zeehonden (ligplaatsen) liggen op een afstand van meer dan 30 km (Strucker *et al.*, 2011).

De noordse woelmuis is aan de oostkant van de sluis aangetroffen (Bekker *et al.*, 2010). De noordse woelmuis heeft natte, moerassige omstandigheden nodig, deze omstandigheden zijn aanwezig ten zuidoosten van de sluis op de voormalige slikken en zandplaten.

Afbeelding 6: Gebruik van hoogwatervluchtplaatsen (HVP) rond het projectgebied in de periode 2004-2010. Cirkels van dezelfde kleur geven het gebruik als HVP weer voor dezelfde maand (gedurende verschillende jaren). Bron: MWTL-tellingen, on gepubliceerd

- Voor de Oosterschelde zijn tellingen gedaan van vogels tijdens hoogwater. Afbeelding 6 en Tabel 2 laten zien dat op de sluis en in de omgeving een groot aantal kwalificerende vogelsoorten voorkomen tijdens hoogwater. Direct grenzend aan de sluis liggen geen slikken met een specifieke functie als foerageergebied. De delen van de sluis waar werkzaamheden voorzien zijn, zijn ongeschikt als broedgebieden voor vogels. Kwalificerende broedvogels zijn vogels van kusten en wateren die broeden op zandige rustige delen. Het werkgebied op de sluis bestaat uit verstoorde, bestrate of kort gemaaide delen. De delen van de sluis waar werkzaamheden voorzien zijn, vormen geen geschikte broedgebieden voor deze kwalificerende broedvogels.

Tabel 2: Maandgemiddelden voor kwalificerende vogelsoorten in de periode 2006-2010 binnen een straal van 200 m van het projectgebied. Bron: MWTL-tellingen, on gepubliceerd

Soort	Oosterschelde	Krammer-Volkerak	Grevelingen	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aalscholver	x	x	x	11	8	17	10	9	8	22	36	50	20	8	13

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soort	Oosterschelde	Krammer-Volkerak	Grevelingen	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Bergeend	x	x	x	0	0	13	31	5	15	0	0	3	2	0	1
Bontbekplevier	x	x		0	0	0	1	2	2	2	23	7	7	0	0
Bonte Strandloper	x		x	0	0	0	0	5	0	0	22	9	0	17	0
Brilduiker	x	x	x	13	5	8	2	0	0	0	0	0	0	7	0
Dodaars	x		x	16	13	7	4	0	0	0	1	4	5	12	9
Drieteenstrandloper	x		x	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Fuut	x	x	x	7	7	7	5	8	5	35	71	92	49	14	5
Geoorde Fuut			x	0	0	0	0	0	0	0	4	11	3	1	0
Goudplevier	x		x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grauwe Gans	x	x	x	0	0	0	0	4	4	2	9	0	0	0	0
Groenpootruiter	x			0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0
Kievit	x			0	0	0	0	0	1	73	121	152	236	25	0
Kolgans			x	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krakeend	x	x	x	13	6	7	3	1	1	0	0	1	3	4	9
Kuifduiker	x	x	x	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kuifeend		x		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Meerkoet	x	x	x	11	16	5	1	0	0	0	0	7	7	10	27
Middelste Zaagbek	x	x	x	21	17	27	28	3	0	0	1	0	8	14	4
Rosse Grutto	x		x	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	0
Rotgans	x	x		4	56	96	57	2	0	1	0	0	39	25	31
Scholekster	x		x	33	49	52	42	21	102	566	769	629	130	25	49
Smient	x	x	x	12	69	4	1	0	0	0	0	0	0	3	194
Steenloper	x		x	14	6	3	10	11	0	12	19	18	6	6	12
Tureluur	x	x	x	2	0	3	5	2	1	3	3	5	6	2	1
Wilde Eend	x	x		68	17	10	12	1	5	2	14	12	10	31	52
Wintertaling	x	x	x	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wulp	x		x	15	16	15	7	0	0	10	34	31	15	16	8
Zilverplevier	x		x	0	0	0	2	2	0	8	54	29	0	1	0

4.2.3 EFFECTEN

De werkzaamheden zijn voornamelijk voorzien ter hoogte van de aanwezige bebouwing en andere verstoorde delen.

- Werkzaamheden zijn niet voorzien binnen de grenzen van de omliggende Natura 2000-gebieden. Ruimtebeslag op eventueel aanwezige habitattypen is niet aan de orde. Mogelijke verstoring leidt niet tot effecten op aanwezige habitattypen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- De werkzaamheden leiden tot verstoring van aanwezige vogels. Hierbij gaat het om vogels die op de sluizen voorkomen. Hoewel in veel gevallen een verstoringafstand wordt aangehouden van 200 m, is verstoring van alle vogels in een straal van 200 meter uitgesloten. De vogels komen in de huidige ook voor op en rond de sluis, ondanks de aanwezigheid van schepen, recreanten, personeel en de autoweg. Werkzaamheden op de sluis leiden niet tot verstoring van het complete sluizencomplex, maar slechts tot verstoring van delen, zoals dat in de huidige situatie eigenlijk ook gebeurt. Gezien de werkzaamheden kleinschalig zijn, is voorzien dat deze verspreid op verschillende locaties op de sluis plaatsvinden. Dit betekent dat indien de werkzaamheden leiden tot een verstoring van rustende vogels, dat in de omgeving voldoende alternatieven liggen op het sluizencomplex zelf, op de Oesterdam en in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Dit geldt overigens voor de rustfunctie en eventuele foerageerfunctie. De eventuele broedfunctie komt niet in gevaar omdat de werkzaamheden alleen voorzien zijn langs de wegen op de sluis. De wegen worden in de huidige situatie ook gebruikt, kwalificerende broedvogels broeden niet langs deze wegen met overwegend kort gemaaide bermen.
- De sluizen en de directe omgeving vormen geen geschikt leefgebied van habitatrichtlijnsoorten vanwege ontbreken van gunstige omstandigheden en de huidige mate van verstoring. De werkzaamheden zijn kleinschalig, effecten op habitatrichtlijnsoorten zijn uitgesloten.

4.2.4 TOETSING

Voor de toetsing:

- Effecten op habitattypen zijn niet aan de orde. Significante effecten zijn uitgesloten.
- De werkzaamheden zijn beperkt en leiden niet tot ingrijpende effecten op vogels. In de omgeving liggen voldoende alternatieve rust- en foerageerplaatsen. Een tijdelijke afname van de populatie vogels is niet aan de orde voor de omringende Natura 2000-gebieden. Effecten op broedende vogels zijn uitgesloten, omdat de omstandigheden voor deze soorten in het werkgebied niet geschikt zijn.
- De werkzaamheden leiden niet tot effecten op Habitatrichtlijnsoorten. Daarmee zijn significante effecten ook uitgesloten.

Negatieve en daarmee significante effecten op kwalificerende natuurwaarden voor de Natura 2000-gebieden Oosterschelde en Krammer-Volkerak zijn niet aan de orde. Een nadere toetsing of vergunningsaanvraag is niet vereist.

4.3 FLORA- EN FAUNAWET

4.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Rond de sluizen komen beschermde soorten voor:

- Rond de sluis komen verschillende beschermde plantensoorten voor. Op en langs de verharding van de sluis zelf groeien grasklokje (tabel 1), bijenorchis en vleeskleurige orchis (tabel 2). In de omgeving komen meer beschermde plantensoorten voor. Langs de Philipsdam liggen platen waarop naast de vleeskleurige orchis, moeraswespenorchis, rietorchis en parnassia voorkomen (tabel 2). De sluis vormt voor deze soorten echter geen geschikte groeiplaats (Van der Linden *et al.*, 2007).
- De aanwezigheid van broedende vogels op en rond de sluis is niet uit te sluiten. Vooral de delen met een meer opgaande begroeiing en aanwezige masten zijn geschikt voor algemene broedvogels. De bermen langs de wegen vormen geen geschikte broedplaatsen door verstoring als gevolg van maaien en andere menselijk activiteit (van bijvoorbeeld aanleggende schepen).

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Rond de sluis zijn waarnemingen bekend van de Noordse woelmuis (tabel 3). Algemene soorten die voorkomen zijn de egel, huisspitsmuis, mol, haas, konijn, haas, verschillende (woel)muizensoorten, bruine rat, vos en wezel (tabel 1) (Bekker *et al.*, 2010). De grijze (tabel 2) en gewone zeehond (tabel 3) zijn incidenteel waargenomen nabij de sluis (website waarneming.nl).
- Verspreidingsgegevens laten zien dat geen amfibieën en reptielen zijn waargenomen in het projectgebied en directe omgeving (website RAVON).

Afbeelding 7: Verspreiding van beschermde planten rond de Krammersluizen.

4.3.2 EFFECTEN

De volgende effecten zijn voorzien op beschermde soorten:

- Vergravingen op de groeiplaatsen van beschermde soorten leiden tot tijdelijk verlies van groeiplaatsen. Het is mogelijk dat een populatie op de sluis permanent verdwijnt, wanneer de groeiplaatsen van soorten vergraven worden. Met maatregelen zijn effecten te voorkomen. Effecten op de brede orchis, moeraswespenorchis, parnassia en rietorchis zijn uitgesloten omdat deze niet het werkgebied voorkomen.
- Bij aanwezigheid van broedende vogels worden deze verstoord door de werkzaamheden. Indien aanwezig is het zelfs mogelijk dat nesten en broedsels worden beschadigd of vernietigd. Het gaat hierbij overigens niet om kwalificerende soorten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Met maatregelen zijn effecten te voorkomen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Voor de begroeide delen van de sluis vormen voor algemeen voorkomende zoogdieren geschikte leefgebieden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of mol als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten. Effecten op de noordse woelmuis zijn uitgesloten, de sluis zelf vormt geen geschikt leefgebied voor de noordse woelmuis, de leefgebieden van deze soort worden gevormd door de moerasige delen in de omgeving.

4.3.3 TOETSING

Tabel 3 geeft een overzicht van de mogelijke overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 3: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Flora	Grasklokje	Tabel 1	X				
	Bijenorchis en vleeskleurige orchis	Tabel 2	X				
	Brede orchis, moeraswespenorchis, parnassia en rietorchis	Tabel 2	Geen effect				
Vogels	Algemeen voorkomende broedvogels	Vogels		X		X	X
Zoogdieren	Huisspitsmuis, mol, verschillende (woel)muissoorten en bruine rat.	Tabel 1		X		X	
	Egel, haas, konijn, vos en wezel	Tabel 1				X	
	Grijze zeehond	Tabel 2	Geen effect				
	Noordse woelmuis, gewone zeehond	Tabel 3					

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

De vrijstelling geldt niet voor tabel 2-soorten. Het is noodzakelijk om maatregelen te nemen. Het is belangrijk om maatregelen te nemen om effecten te voorkomen. Wanneer dit gebeurt volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode, is geen ontheffing vereist. Als het niet mogelijk is om aan deze voorwaarde te voldoen, is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Het is noodzakelijk om effecten te voorkomen.

WERKPROTOCOL

Door het uitvoeren van de volgende maatregelen zijn effecten te voorkomen:

MOBZ-RAP-XXXX-027937-1.0

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Voer werkzaamheden op potentiële nestlocaties uit buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli). Als dit niet mogelijk is, is het noodzakelijk om nesten of aanwezig nestmateriaal voor aanvang van het broedseizoen te verwijderen en tot afronding van de werkzaamheden de locaties ongeschikt te houden of nestmateriaal te verwijderen. Dit dient te worden gedaan voor masten en delen met een opgaande vegetatie als ruigte en struweel. Dit geldt niet voor de kort gemaaide delen langs de wegen. De controles en ongeschikt maken dienen uiterlijk vanaf 1 maart plaats te vinden.
- Bij vergravingswerkzaamheden op locatie waar mogelijk beschermde plantensoorten groeien (zie Afbeelding 7): controleer op de aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Indien aanwezig raden wij aan om de werkzaamheden uit te voeren volgens de gedragscode van Rijkswaterstaat (Piepers *et al.*, 2010), in dat geval is aanvragen van een ontheffing niet nodig. Zie voor een beschrijving van de werkwijze onderstaande tekstkader. Het is belangrijk dat deze maatregelen plaatsvindt onder begeleiding van een ter zake deskundig ecoloog.

OMGAAN MET BESCHERMDE PLANTEN VOLGENS GEDRAGSCODE VAN RIJKSWATERSTAAT (PIEPERS *ET AL.*, 2010)

Vernielen of beschadigen van planten (artikel 8) wordt voorkomen of beperkt door:

- de groeiplaats te sparen bij werkzaamheden¹. De locaties worden gemarkeerd op kaart en/of in het veld;
- de werkzaamheden uit te voeren buiten de voor de aanwezige soort(en) kwetsbare periode(n) (indicatief zie onderstaande figuur²);
- de werkzaamheden in ruimte en tijd gefaseerd uit te voeren, zodanig dat niet alle planten in hetzelfde jaar worden aangetast;
- maatregelen te treffen, gericht op overleving zoals het uitgraven en verplaatsen van planten, het winnen van zaden of het in depot zetten van grond met zaden c.q. wortels onder leiding van een ter zake kundige³

Soortgroep	Functie	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Planten	Bloei en zaadzetting			●	●	●	●	●	●				

● Kwetsbare periode hele maand
 ◐ Kwetsbare periode eerste helft maand
 ◑ Kwetsbare periode tweede helft maand

¹ Deze maatregel geldt niet voor maaiwerkzaamheden in het kader van bestendig beheer voor soorten die gebaat zijn bij dit maaibeheer.

² Sommige plantensoorten zijn jaarrond kwetsbaar, zoals muurplanten, jeneverbes, gagel.

³ Deze maatregel dient alleen te worden uitgevoerd indien dit effectief c.q. kansrijk is voor de betreffende soort, te beoordelen door een ter zake kundige.

4.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden op de Krammersluizen is geen effect voorzien op de Natura 2000-gebieden Oosterschelde en Krammer-Volkerak, ondanks de nabije ligging. Gezien de beperkte waarden van de sluis als gevolg van verstoring en de aanwezigheid van uitwijkmogelijkheden voor aanwezige vogelsoorten zijn effecten uitgesloten. Voor de werkzaamheden is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet vereist.

De werkzaamheden leiden mogelijk tot effecten op beschermde soorten. Door het nemen van maatregelen is het mogelijk om deze effecten te voorkomen en is het niet nodig een ontheffing aan te vragen. De maatregelen richten zich op het sparen van beschermde planten en het voorkomen van broedende vogels tijdens de werkzaamheden.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

5 KREEKRAKSLUIZEN

5.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

Rond de Kreekkraksluizen is voorzien in de volgende activiteiten en aanpassingen (Rijkswaterstaat, 2010):

- Reguliere onderhoudswerkzaamheden aan bestaande masten en uithouders, motoren van de inlaatwerken en beschadigd voegwerk aan het bedieningsgebouw.
- Vervangen van componenten:
 - Brandbluspompen.
 - Besturingsinstallatie.
 - Onderhoudsbedienings- en beheersystemen.
 - Afsluitbomen.
 - Vetsmeerinstallatie en bijbehorende systemen per bewegingswerk bij de in- en uitlaatwerken.
 - Mastkabel en aansluitingen van de masten in landverkeers- en scheepvaartseinen.
 - IJsbestrijdingsinstallatie.
 - Gevelbeplating van bedieningsgebouw.
- Moderniseren van installaties zodat bediening op afstand mogelijk is. Voor de bekabeling wordt gegraven.
- Modifieren van installaties zodat deze aan de laatste (wettelijke) eisen voldoen. Het gaat hierbij om:
 - De bekabeling inclusief bijbehorende systemen van de hefdeuren.
 - Signaleringsystemen bewegingswerken in- en uitlaatwerken en iedere in- en uitlaatschuif.
 - Gevelsproeiinstallatie.
 - Elektriciteitsinstallatie en noodstroomvoorziening.
 - Masten van de landverkeers- en scheepvaartseinen.
 - Aanbrengen van akoestische signaleringen en gele markeringen.
 - Aanpassen klimaatbeheerssystemen en uitvoeren bouwkundige aanpassen voor de aanwezige gebouwen.
- Demonteren van overbodige systemen. Het gaat hierbij om de brandblusinstallatie.
- De werkzaamheden zijn voorzien in de periode november 2011 tot 29 maart 2013.
- Graafwerkzaamheden zijn voorzien op drie locaties (en dus niet langs grote lengtes): de oevers van de kolken, op een afslag van de Oostelijke Schelderijnweg en een kruising van de Westelijke Schelderijnweg.
- Na de werkzaamheden is geen veranderend gebruik van auto- of scheepvaartverkeer voorzien op en rond de Kreekkraksluizen.

5.2 NATURA 2000

5.2.1 LIGGING

Afbeelding 8 laat zien dat het projectgebied grenst aan drie Natura 2000-gebieden. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Oosterschelde, Zoommeer en Markiezaat.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Afbeelding 8: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

5.2.2 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In het kader van Natura 2000:

- In de Oosterschelde liggen nabij het projectgebied habitattypen die samenhangen met de aanwezigheid van open water, slik en schor, zie bijlage 1.
- In de Oosterschelde komen vissen en zeehonden voor (zie instandhoudingsdoelstellingen). Zeehonden worden in het oostelijk deel van de Oosterschelde slechts incidenteel waargenomen (website waarneming.nl). Leefgebieden met een belangrijke functie (ligplaatsen) liggen op een afstand van ongeveer 12 km (Strucker *et al.*, 2011).
De noordse woelmuis komt niet voor op de sluis, dit is te stellen op basis van verspreidingsgegevens (Bekker *et al.*, 2010) en de afwezigheid van geschikte leefomstandigheden. De noordse woelmuis heeft natte, moerassige omstandigheden nodig.
- Voor de Oosterschelde zijn tellingen gedaan van vogels tijdens hoogwater. Afbeelding 9 en Tabel 4 laten zien dat tijdens hoogwater een groot aantal vogels voorkomt in de omgeving van het sluizencomplex (verstoringzone van 200 m wordt aangehouden Krijgsveld *et al.*, 2004; 2008). De nabijgelegen slikken en schorren vormen voor veel vogelsoorten een geschikte foerageergebied. De verharde delen van het sluizencomplex zelf vormen geen geschikt broedgebied voor kwalificerende broedvogels. Hierbij gaat het om vogels van stranden en open zandige omstandigheden. De aanwezigheid van kwalificerende broedvogels in de te vergraven delen rond de sluis is uitgesloten door de huidige menselijke activiteit. Waarnemingen van kwalificerende broedende vogels zijn niet bekend op en rond de sluis (LOO Plan, 2007b).

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Afbeelding 9: Gebruik van (HVP) rond het projectgebied in de periode 2004-2010. Cirkels van dezelfde kleur geven het gebruik als HVP weer voor dezelfde maand (gedurende verschillende jaren). Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd

Tabel 4: Maandgemiddelden voor kwalificerende vogelsoorten in de periode 2006-2010 binnen een straal van 200 m van het projectgebied. Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd

Soort	Oosterschelde	Zoommeer	Markiezaat	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aalscholver	x		x	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Bergeend	x	x	x	89	147	230	147	18	19	8	11	9	87	186	182
Bontbekplevier	x		x	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0
Bonte Strandloper	x		x	1020	54	111	6	90	0	0	0	26	138	281	113
Fuut	x	x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Grauwe gans	x		x	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenpootruiter	x			0	0	0	0	0	0	8	0	1	0	0	0
Kanoetstrandloper	x		x	663	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1096	16
Kievit	x			0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	11	0
Kleine zilverreiger	x			0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Krakeend	x	x	x	17	13	16	0	1	0	0	0	0	0	4	5
Kuifeend		x		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Lepelaar	x		x	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0
Meerkoet	x	x	x	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Pijlstaart	x	x	x	68	7	13	0	0	0	0	0	2	54	25	146
Rosse grutto	x			0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Rotgans	x	x		135	314	179	81	55	1	0	0	0	206	198	82
Scholekster	x			340	234	124	104	66	42	60	201	246	239	130	164
Slobeend	x	x	x	131	39	16	2	0	0	1	0	12	106	83	122
Smient	x	x	x	5	4	15	0	0	0	0	0	6	60	3	6
Steenloper	x			33	22	21	16	10	0	0	6	19	16	8	11
Tureluur	x			62	152	77	33	4	8	8	8	45	94	47	46

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soort	Oosterschelde	Zoommeer	Markiezaat	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Wilde eend	x			10	3	1	3	1	17	8	5	26	2	0	6
Wintertaling	x	x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0
Wulp	x			48	7	26	5	1	7	44	36	56	31	51	11
Zilverplevier	x		x	27	38	19	24	14	0	0	5	0	2	9	30

5.2.3 EFFECTEN

De werkzaamheden zijn voornamelijk voorzien ter hoogte van de aanwezige bebouwing en andere verstoorde delen.

- Werkzaamheden zijn niet voorzien binnen de grenzen van de omliggende Natura 2000-gebieden. Ruimtebeslag op eventueel aanwezige habitattypen is niet aan de orde. Mogelijke verstoring leidt niet tot effecten op aanwezige habitattypen.
- De werkzaamheden leiden tot verstoring van aanwezige vogels. Hierbij gaat het om vogels die op de sluizen zelf voorkomen. Hoewel in veel gevallen een verstoringafstand wordt aangehouden van 200 m, is het uitgesloten dat de vogels langs de Oesterdam verstoord worden. Op de Oesterdam ligt in de huidige situatie een drukke autoweg en bovendien is het grootste deel van de sluis aan het zicht onttrokken voor vogels die op de Oesterdam voorkomen. Werkzaamheden op de sluis leiden niet tot verstoring van het complete sluizencomplex. In de eerste plaats wordt voornamelijk gewerkt op de meest verstoorde delen van de sluis. De werkzaamheden vinden alleen plaats rond de kolken en op twee locaties aan weerszijden van de sluis. Dit zijn niet de meest geschikte delen voor rustende of foeragerende vogels. Indien de werkzaamheden leiden tot een verstoring van een klein aantal vogels, dan zijn in de omgeving voldoende alternatieven aanwezig op het sluizencomplex zelf, op de Oesterdam en in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De delen waar werkzaamheden zijn voorzien hebben geen functie als broedgebied voor kwalificerende soorten (druk bevaren kolken, gemaaide bermen en bos en struweel). Effecten op kwalificerende broedvogels zijn uitgesloten.
- Gezien de sluizen en de directe omgeving geen geschikt leefgebied vormen voor kwalificerende habitatrictlijnsoorten, zijn effecten uitgesloten.

5.2.4 TOETSING

Voor de toetsing:

- Effecten op habitattypen zijn niet aan de orde. Significante effecten zijn daarmee ook uitgesloten.
- De werkzaamheden zijn beperkt en leiden niet tot ingrijpende effecten op vogels. In de omgeving liggen voldoende alternatieve rust- en foerageerplaatsen. Een tijdelijke afname van de populatie vogels is niet aan de orde voor de omringende Natura 2000-gebieden.
- De werkzaamheden leiden niet tot effecten op Habitatrictlijnsoorten. Daarmee zijn significante effecten ook uitgesloten.

Negatieve en daarmee significante effecten op kwalificerende natuurwaarden voor de Natura 2000-gebieden Oosterschelde, Zoommeer en Markiezaat zijn niet aan de orde. Een nadere toetsing en/of vergunningsaanvraag is niet vereist.

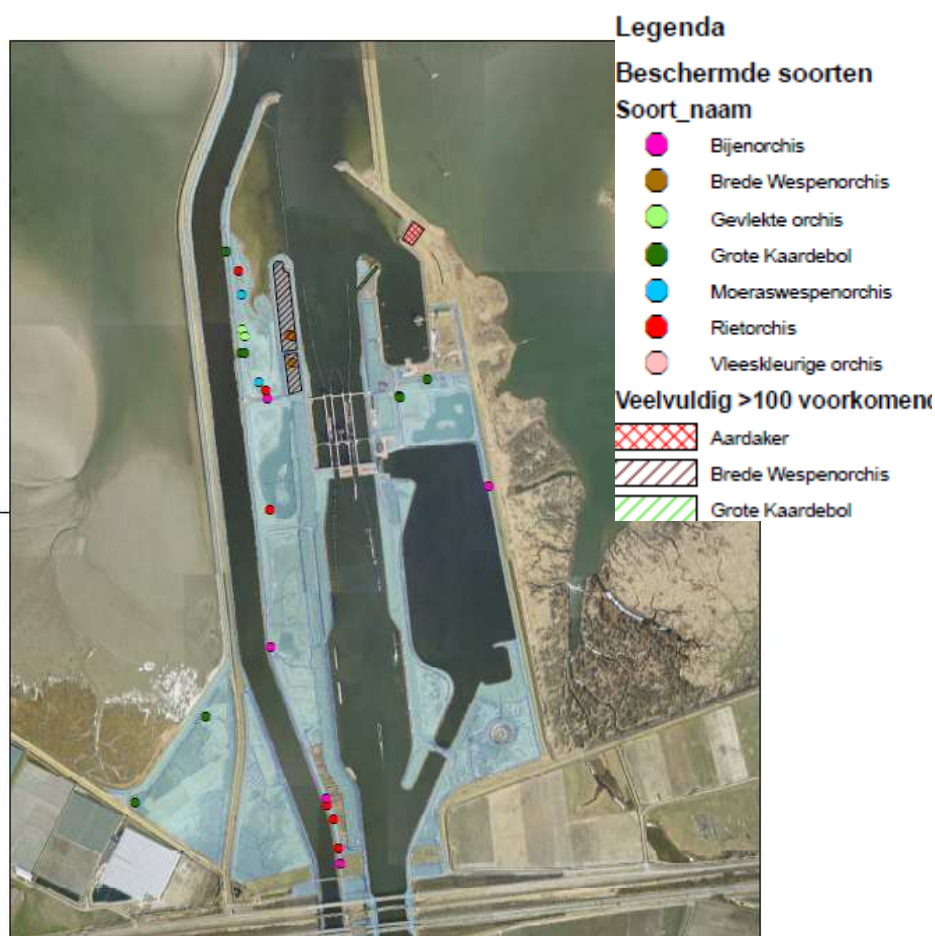
CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

5.3 FLORA- EN FAUNAWET

5.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In en rond het projectgebied komen de volgende beschermde soorten voor:

- Op de oevers bij steiger 1 en 2 staat op het talud grote kaardebol (tabel 1) (Meetadviesdienst Zeeland, 2006; LOO Plan, 2007b). Verder groeit op de sluis de brede wespenorchis (tabel 1), de bijenorchis, de gevlekte orchis en de moeraswespenorchis (tabel 2). Verder van de sluis groeit ook aardaker (tabel 2) (Meetadviesdienst Zeeland, 2006), zie ook Afbeelding 10.
- De sluisdeuren op steiger 1 zijn met netten gedeeltelijk afgeschermd, maar dit belet vogels niet om ter plaatse te broeden. Verder zijn geen beschermde soorten aangetroffen (LOO Plan, 2007b). In de omgeving is de aanwezigheid van broedende vogels niet uit te sluiten. Vooral opgaande vegetatie en bomen bieden een geschikte broedplaats voor verschillende vogelsoorten.
- Waargenomen zoogdiersoorten in de omgeving van het sluizencomplex zijn egel, mol, konijn, bruine rat, hermelijn en bunzing (tabel 1) (Bekker *et al.*, 2010). In de omgeving is incidenteel ook de gewone zeehond (tabel 3) en de grijze zeehond (tabel 2) waargenomen (website waarneming.nl), hierbij gaat het om de wateren van de Oosterschelde.
- In de omgeving van het sluizencomplex zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen of amfibieën (website RAVON).

Afbeelding 10: Aanwezigheid van beschermde plantensoorten rond de Kreekraksluizen. Bron: Meetadviesdienst Zeeland, 2006.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

5.3.2 EFFECTEN

De volgende effecten zijn voorzien op beschermde soorten:

- Vergravingen zijn niet voorzien op de plaatsen waar beschermde plantensoorten voorkomen. Effecten zijn uitgesloten.
- Bij aanwezigheid van broedende vogels worden deze verstoord door de werkzaamheden. Indien aanwezig is het zelfs mogelijk dat nesten en broedsels worden beschadigd of vernietigd. Het is belangrijk om te vermelden dat de aanwezigheid van kwalificerende soorten in het kader van Natura 2000 is uitgesloten. Door het nemen van maatregelen zijn effecten te voorkomen.
- Vooral de begroeide delen van de sluis vormen voor algemeen voorkomende zoogdieren geschikte leefgebieden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of mol als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten. Effecten op zeehonden zijn uitgesloten, de sluis is aan het zicht van de Oosterschelde onttrokken door de Oesterdam. Effecten op eventueel aanwezig zeehonden zijn uitgesloten.

5.3.3 TOETSING

Tabel 5 geeft een overzicht van de mogelijke overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 5: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Flora	Grote kaardebol, brede wespenorchis	Tabel 1	Geen effect				
	Aardaker, bijenorchis, gevlekte orchis, moeraswespenorchis	Tabel 2					
Vogels	Algemeen voorkomende broedvogels	Vogels		X		X	X
Zoogdieren	Mol, bruine rat	Tabel 1		X		X	
	Egel, konijn, hermelijn, bunzing	Tabel 1				X	
	Grijze zeehond	Tabel 2	Geen effect				
	Gewone zeehond	Tabel 3					

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

De vrijstelling geldt niet voor tabel 2-soorten. Het is noodzakelijk om maatregelen te nemen om effecten te voorkomen. Effecten op de aanwezige tabel 2-soorten zijn echter niet voorzien, het gaat om plantensoorten die niet aangetast worden door de werkzaamheden.

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Het is noodzakelijk om effecten te voorkomen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

WERKPROTOCOL

Door het uitvoeren van de volgende maatregel zijn effecten op beschermde soorten te voorkomen:

- Voer werkzaamheden op potentiële nestlocaties uit buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli). Hierbij gaat het in het bijzonder om de graafwerkzaamheden op de Westelijke Schelderijweg. Als dit niet mogelijk is, is het noodzakelijk om vegetatie voor aanvang van het broedseizoen te verwijderen (uiterlijk 1 maart) en tot afronding van de werkzaamheden de locatie ongeschikt te houden voor broedende vogels door het verwijderen van de vegetatie.

5.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden op de Kreekraksluizen is geen effect voorzien op de Natura 2000-gebieden Oosterschelde, Zoommeer en Markiezaat, ondanks de nabije ligging. De werkzaamheden blijven grotendeels beperkt tot de kolken en daarnaast zijn slechts op twee locaties werkzaamheden voorzien. Effecten op overtuigende vogels zijn mogelijk maar gezien de beperkte waarden van de sluis door verstoring en de aanwezigheid van uitwijkmogelijkheden in de omgeving, zijn effecten uitgesloten. Voor de werkzaamheden is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet vereist.

De werkzaamheden leiden mogelijk tot effecten op beschermde soorten, in dit geval vogels. Door het nemen van maatregelen is het mogelijk om deze effecten te voorkomen. Het is niet mogelijk om een ontheffing aan te vragen voor het verstoren van broedende vogels, maatregelen moet effecten voorkomen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

6 SLUIZEN HANSWEERT

6.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

Rond de sluizen Hansweert zijn de volgende werkzaamheden voorzien (Rijkswaterstaat, 2010):

- Reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de masten van de omroepinstallatie.
- Vervangen van componenten:
 - Overgangskabels en bijbehorende systemen van de westzijde van het kanaal in de Noordelijke voorhaven tot het sluizencomplex Hansweert.
 - Systemen voor de stroomvoorziening.
 - Landverkeersseinen.
 - Niveaumeetsysteem in de kolk.
- Modernisering van installaties zodat bediening op afstand mogelijk is. Voor bekabeling wordt gegraven.
- Modifieren van installaties zodat deze aan de laatste (wettelijke) eisen voldoen. Het gaat hierbij om het brandblussysteem, afsluitbomen, aardlekbeveiliging, elektriciteitsvoorziening, brandmeldinstallatie, landverkeers- en scheepvaartseinen, noodstroomvoorziening, toegang naar de kelder, klapluiken en ladders.
- Realisatie van een nieuw onderhoud- en beheersysteem.
- Demonteren van een aantal kleinere overbodige systemen.
- Graafwerkzaamheden zijn voorzien op de sluis zelf maar ook aan weerszijden van het kanaal op de oevers van de Vlaktebruggen tot aan het de Westerschelde.
- De werkzaamheden zijn voorzien in de periode september 2012 tot november 2012 en eind januari 2013 tot augustus 2013.
- Na de werkzaamheden is niet voorzien in een veranderend gebruik van de sluizen Hansweert door auto-, fiets- of scheepvaartverkeer.

6.2 NATURA 2000

Afbeelding 11 laat zien dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 1 km. Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen voor een aantal habitattypen gebonden aan zoute wateren, schorren en slikken. Verder is het gebied aangewezen voor diersoorten gebonden aan deze omstandigheden. Ook is het Natura 2000-gebied aangewezen voor een groot aantal broedvogels en niet-broedvogels. Deze vogels zijn in meer of mindere mate gebonden aan de wateren, slikken, schorren en inlagen langs de Westerschelde.

De sluizen en oevers langs het kanaal hebben een beperkte functie voor kwalificerende waarden. De sluizen hebben geen invloed op habitattypen of leefomstandigheden van de Habitatrichtlijnsoorten. De sluizen en oevers langs het kanaal hebben geen functie voor de betreffende vogelsoorten als broed- of foerageergebied. Mogelijk overtijen vogels op de dijken langs het kanaal en de sluizen. Bij verstoring als gevolg van de werkzaamheden liggen in de omgeving voldoende alternatieve hoogwatervluchtplaatsen, die dicht bij de foerageergebieden liggen en minder verstoord zijn door wegen en scheepvaartverkeer. Effecten als gevolg van de werkzaamheden en aanpassingen zijn uitgesloten.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Afbeelding 11: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

6.3 FLORA- EN FAUNAWET

6.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In en rond het projectgebied komen de volgende beschermde soorten voor:

- Op verschillende plaatsen op de sluis is aardaker (tabel 1) aangetroffen (Van der Linden *et al.*, 2007).
- Waargenomen zoogdiersoorten zijn de egel, spitsmuizen, mol, haas, konijn, (woel)muizensoorten en bunzing (tabel 1) (Bekker *et al.*, 2010).
- Hoewel de sluis grotendeels begroeid is met korte, grazige vegetatie, is de aanwezigheid van broedende vogels (als de graspieper) niet uit te sluiten. Hetzelfde geldt voor de dijken langs het kanaal. De stenige oevers zijn niet geschikt als broedplaats voor vogelsoorten.
- In de omgeving komen algemeen amfibiesoorten als gewone pad (tabel 1) voor. De aanwezigheid van reptielen is uitgesloten (website RAVON).

6.3.2 EFFECTEN

De volgende effecten zijn voorzien op beschermde soorten:

- Vergravingen op de groeiplaatsen van beschermde soorten leiden tot tijdelijk verlies van groeiplaatsen. Het is mogelijk dat een populatie op de sluis permanent verdwijnt, wanneer de groeiplaatsen van soorten vergraven worden.
- Effecten op broedende vogels zijn uitgesloten. De delen waar werkzaamheden voorzien zijn, zijn niet geschikt voor broedende vogels.
- Vooral de begroeide delen van de sluis vormen voor algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën geschikte leefgebieden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis, mol of gewone pad als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

6.3.3 TOETSING

Tabel 6 geeft een overzicht van de mogelijke overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 6: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Flora	Aardaker	Tabel 1	X				
Vogels	Algemeen voorkomende broedende vogels	Vogels	Geen effect				
Zoogdieren	Spitsmuizen, mol en (woel)muizensoorten	Tabel 1		X		X	
	Egel, haas, konijn en bunzing	Tabel 1				X	
Amfibieën	Gewone pad	Tabel 1		X		X	

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Effecten op vogels zijn niet aan de orde, omdat werkzaamheden alleen zijn voorzien in voor broedende vogels ongeschikte delen.

6.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien. In dit geval gaat het om het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. In de huidige situatie vindt al veel verstoring als gevolg van menselijke activiteit plaats. Mogelijk hebben de sluis en omliggende gebieden een functie als rustgebied voor vogels. De werkzaamheden zijn echter beperkt en in de omgeving liggen voldoende alternatieve rustgebieden. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet nodig.

Op en rond het sluizencomplex komen verschillende beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Overtreding van verbodsbepalingen zijn echter niet voorzien. Het is niet nodig om maatregelen te nemen of een ontheffing aan te vragen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

7 SLUIZEN TERNEUZEN

7.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

Voorzien is om de sluizen van afstand bestuurbaar te maken. De volgende activiteiten zijn voorzien (Rijkswaterstaat, 2010):

- Op zowel de West-, Midden- als Oostsluis (details verschillen voor de sluizen):
 - Aanpassen van de bewegwijzering.
 - Het vervangen van een aantal bestaande componenten. Hierbij gaat het naast regelaars en meetinstallaties om werkzaamheden in de masten van de scheepvaartseinen en aanwezige toegangspoorten.
 - Moderniseren van bestaande installaties, hierbij wordt mogelijk gegraven voor de kabels.
 - Het aanpassen van bestaande installaties omdat deze niet meer aan wettelijke eisen of eisen van de opdrachtgever voldoen. Er is onder meer voorzien in werkzaamheden aan de bestaande licht- en seininstallaties en andere masten. Hierbij kan gegraven worden voor de kabels.
- Specifiek voor de Middensluis is nog voorzien in:
 - Reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de bewegende delen van de brug.
 - Voorzien is in het plaatsen van een aantal nieuwe installaties en systemen. Hierbij wordt mogelijk gegraven voor de kabels.
- Oostsluis:
 - Reguliere onderhoudswerkzaamheden in de vorm van olie verversen in de hydraulische systemen.
 - Voorzien is in het plaatsen van een aantal nieuwe installaties en systemen. Hierbij wordt mogelijk gegraven voor de kabels.
- De werkzaamheden zijn voorzien in de volgende periodes:
 - Westsluis: november 2012 en van januari 2013 tot juli 2013.
 - Middensluis: januari 2013 tot half september 2013.
 - Oostsluis: december 2012 tot maart 2013 en juni 2013 tot november 2013
- De graafwerkzaamheden zijn alleen langs de aanwezige wegen en langs de oevers van de kolken voorzien.
- Als gevolg van de aanpassingen vindt geen verandering in het gebruik van de sluizen plaats. Scheepvaart- en wegverkeer nemen niet toe als gevolg van de werkzaamheden.

7.2 NATURA 2000

7.2.1 LIGGING

Het projectgebied ligt op een afstand van ongeveer 600 m van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe (zie Afbeelding 12).

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Afbeelding 12: Ligging van het projectgebied (oranje cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied (geel).

7.2.2 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

De sluizen vormen niet alleen een doorgang voor schepen naar het kanaal Gent-Terneuzen, maar ook een plaats voor auto's om over te steken. Bovendien liggen de sluizen aan de grens van de bebouwde kom van Terneuzen. Dit alles maakt dat in de huidige situatie veel verstoring door licht, geluid en menselijk activiteit plaatsvindt rond de sluizen.

De sluizen liggen buiten Natura 2000-gebied. Van habitattypen is geen sprake langs de sluis (de wateren van de Westerschelde buiten de monding van het kanaal vormen het habitatype Estuaria [H1130], zie ministerie van LNV, 2009b).

Verder hebben de sluizen een beperkte functie voor de soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gesteld zijn:

- De sluizen vormen voor geen van de habitatrichtlijnsoorten een geschikt biotoop;
- De sluizen vormen voor geen van de broedvogels een geschikt broedbiotoop, met uitzondering van het visdiefje. In het verleden hebben visdiefjes op en rond de sluizen gebroed. Rijkswaterstaat heeft maatregelen genomen om de visdiefjes van de sluis af te krijgen, waarna deze zich verplaatst hebben naar een speciaal aangelegd eiland bij de Middenhavendam en de binnenstad van Terneuzen (website BN de Stem). Visdiefjes zijn ook aanwezig nabij de nautische centrale.
- De sluizen zijn niet geschikt als foerageergebied voor niet-broedvogels. Mogelijk gebruiken verschillende vogelsoorten uit het Natura 2000-gebied de sluizen als hoogwatervluchtplaats. Vooral steltlopers gebruiken dergelijke gebieden om tijdens hoogwater te wachten tot foerageergebieden droogvallen. Naar verwachting is het gebruik van de sluizen gering, omdat de in de omgeving minder verstoorde gebieden liggen voor vogels om laag water af te wachten.

7.2.3 EFFECTEN EN TOETSING

Op en rond de sluizen zijn werkzaamheden voorzien. Indien tijdens de werkzaamheden vogels de sluizen gebruiken als hoogwatervluchtplaats, verplaatsen zij zich naar andere geschikte hoogwatervluchtplaatsen. Het gaat in dat geval om kleine aantallen. In de omgeving zijn (zowel binnen als buiten het Natura 2000-gebied) voldoende alternatieven voor de al verstoorde sluizen aanwezig. Effecten als gevolg van de werkzaamheden zijn niet voorzien.

Na de werkzaamheden blijven de sluizen in dezelfde mate geschikt als hoogwatervluchtplaats als in de huidige situatie. Effecten op de lange termijn zijn uitgesloten.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Gezien effecten op kwalificerende waarden zijn uitgesloten is geen vergunning vereist voor de werkzaamheden.

7.3 FLORA- EN FAUNAWET

7.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Op en rond de sluis komen verschillende beschermde soorten voor (DLG, 2007B):

- Op het sluizencomplex groeien verschillende plantensoorten: aardaker (tabel 1), brede wespenorchis (tabel 1), bijenorchis (tabel 2), grote kaardebol (tabel 1), steenbreekvaren (tabel 2), tongvaren (tabel 2), rietorchis (tabel 2) en vleeskleurige orchis (tabel 2).
- In de omgeving komt de veldspitsmuis (tabel 3) voor.
- Op en rond de sluizen broeden verschillende vogelsoorten. Voorbeelden zijn de steenuil en de patrijs. Op enige afstand van de sluizen broeden visdiefje.
- In de omgeving van het sluizencomplex komt de rugstreeppad (tabel 3) voor.

7.3.2 EFFECTEN EN TOETSING

De volgende effecten op beschermde soorten zijn voorzien:

- Indien gegraven wordt op de plaatsen waar beschermde plantensoorten voorkomen, verdwijnen deze van de groeiplaats. Hetzelfde geldt voor de steenbreekvaren en tongvaren (groeien tussen de voegen van stenen) wanneer aanpassingen op de groeiplaats worden gemaakt.
- De veldspitsmuis is een soort van extensief onderhouden (ruigere) graslanden. De intensief onderhouden graslanden van het sluizencomplex vormen geen geschikt leefgebied voor deze soort. Effecten als gevolg van de werkzaamheden zijn uitgesloten.
- Broedplaatsen van de steenuil komen niet voor op de projectlocatie. Mogelijk maakt het projectgebied deel uit van het functionele leefgebied. De locatie van de sluizen is verstoord door menselijke activiteit. De verstoring is intensiever voor de duur van de werkzaamheden, maar blijft op een vergelijkbaar niveau als in de huidige situatie. In de omgeving liggen meer geschikte leefgebieden. Een permanente toename van verstoring is niet aan de orde als gevolg van de werkzaamheden. Effecten op de steenuil zijn uitgesloten.
- Mogelijk broeden op het sluizencomplex verschillende vogels. Hierbij gaat het om algemeen voorkomende vogels, maar ook de patrijs kan voorkomen. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden is het mogelijk dat broedende vogels verstoord worden en zelfs nesten worden vernietigd. Hierbij gaat het om werkzaamheden aan installaties, borden en masten. De kortgemaakte bermen en delen van de sluizen zijn niet geschikt voor broedende vogels. Door het nemen van maatregelen zijn effecten uit te sluiten.
- Rugstreeppadden zijn soorten die voor de voortplanting gebruik maken van de ondiepe wateren die snel opwarmen, bij voorkeur met een zandige ondergrond. Graafwerkzaamheden in de periode april - september trekken mogelijk rugstreeppadden aan. Bij kolonisatie worden individuen mogelijk gedood, voortplantingsplaatsen en eieren vernietigd als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 7 geeft een overzicht van de mogelijke overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 7: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Flora	Aardaker (tabel 1),	Tabel 1	X				
	Brede wespenorchis (tabel 1)	Tabel 1	X				

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
	Bijenorchis (tabel 2),	Tabel 2	X				
	Grote kaardebol (tabel 1)	Tabel 1	X				
	Steenbreekvaren (tabel 2)	Tabel 2	X				
	Tongvaren (tabel 2)	Tabel 2	X				
	Rietorchis (tabel 2)	Tabel 2	X				
	Vleeskleurige orchis (tabel 2)	Tabel 2	X				
Zoogdieren	Veldspitsmuis	Tabel 3	Geen effect				
Vogels	Steenuil	Categorie 1					
	Overige vogels o.a. patrijs	Vogels		X		X	X
Amfibieën	Rugstreeppad	Tabel 3		X		X	X

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor effecten op tabel 2-soorten is een ontheffing vereist, tenzij de werkzaamheden uit zijn te voeren volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. In dit geval gaat het om verschillende plantensoorten die rond de sluis voorkomen. Indien gewerkt wordt volgens de gedragscode van Rijkswaterstaat, is geen ontheffing vereist voor de werkzaamheden.

Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het alleen om de rugstreeppad, overtreding is te voorkomen door het nemen van maatregelen.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Effecten zijn te voorkomen door het nemen van maatregelen.

WERKPROTOCOL

Ten aanzien van verschillende soorten zijn verschillende maatregelen voorzien.

FLORA

Bij vergravingswerkzaamheden op locatie waar mogelijk beschermde plantensoorten groeien (zie Afbeelding 21). Controleer op de aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Indien aanwezig raden wij aan om de werkzaamheden uit te voeren volgens de gedragscode van Rijkswaterstaat (Piepers *et al.*, 2010), zie het volgende tekstkader. Deze maatregelen dient onder begeleiding van een ter zake deskundig ecooloog plaats te vinden.

OMGAAN MET BESCHERMDE PLANTEN VOLGENS GEDRAGSCODE VAN RIJKSWATERSTAAT (PIEPERS *ET AL.*, 2010)

Vernielen of beschadigen van planten (artikel 8) wordt voorkomen of beperkt door:

- de groeiplaats te sparen bij werkzaamheden¹. De locaties worden gemarkeerd op kaart en/of in het veld;
- de werkzaamheden uit te voeren buiten de voor de aanwezige soort(en) kwetsbare periode(n) (indicatief zie onderstaande figuur²);

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- de werkzaamheden in ruimte en tijd gefaseerd uit te voeren, zodanig dat niet alle planten in hetzelfde jaar worden aangetast;
- maatregelen te treffen, gericht op overleving zoals het uitgraven en verplaatsen van planten, het winnen van zaden of het in depot zetten van grond met zaden c.q. wortels onder leiding van een ter zake kundige³

Soortgroep	Functie	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Planten	Bloei en zaadzetting			●	●	●	●	●	●	●	●		

● Kwetsbare periode hele maand
 ● Kwetsbare periode eerste helft maand
 ● Kwetsbare periode tweede helft maand

¹ Deze maatregel geldt niet voor maaiwerkzaamheden in het kader van bestendig beheer voor soorten die gebaat zijn bij dit maaibeheer.

² Sommige plantensoorten zijn jaarrond kwetsbaar, zoals muurplanten, jeneverbes, gagel.

³ Deze maatregel dient alleen te worden uitgevoerd indien dit effectief c.q. kansrijk is voor de betreffende soort, te beoordelen door een ter zake kundige.

VOGELS

Effecten op vogels zijn te voorkomen door werkzaamheden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van 15 maart - 15 juli) uit te voeren.

- Controleer de werklocatie op de aanwezigheid van broedende vogels. Indien aanwezig, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken dienen de werklocaties voor aanvang van het broedseizoen (uiterlijk 1 maart) gecontroleerd te worden op aanwezigheid van nesten of nestmateriaal. Dit dient verwijderd te worden en voor de duur van de werkzaamheden regelmatig gecontroleerd te worden. Deze maatregel voorkomt het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van broedende vogels.

AMFIBIEËN

Effecten op de rugstreeppad zijn als volgt te voorkomen: zorg dat geen water in vergraven delen blijft staan. Dit voorkomt kolonisatie van rugstreeppadden en daarmee het overtreden van verbodsbepalingen.

7.3.3 PROVINCIALE AANDACHTSSOORTEN

De provincie Zeeland heeft een lijst met aandachtsoorten. Aandachtsoorten die in de omgeving van de sluis voorkomen zijn aardaker, kattendoorn, steenbreekvaren, vijfkle-sint-jansvlinder patrijs en steenuil. Voor soorten die ook beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet zijn effecten en consequenties hierboven uitgewerkt. Voor de kattendoorn zijn alleen effecten voorzien als vergravingen plaatsvinden op de groeiplaats van deze soort. Het werkprotocol in de vorige paragraaf is ook toe te passen op deze soort. Effecten op de vijfkle-sint-jansvlinder zijn gering, omdat geen grootschalige vergravingen zijn voorzien die ten koste gaan van geschikte vegetatie (indien aanwezig). Bovendien is de soort algemeen in Zeeuws-Vlaanderen (website Vlinderstichting).

7.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien. De sluizen liggen op enige afstand en gezien de huidige mate van verstoring heeft het sluizen complex geen functie voor kwalificerende soorten voorzien. Een vergunning is voor de werkzaamheden niet nodig.

Op en rond het sluizencomplex komen verschillende beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten en daarmee het overtreden van verbodsbepalingen is niet uitgesloten. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen echter te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

8 POSTBRUG

8.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende activiteiten zijn voorzien rond de Postbrug (Rijkswaterstaat, 2010):

- Afschuren en schilderen van aanwezige masten.
- Revisie, herstel en vervanging van bewegende delen van de brug.
- Vervangen van een aantal bestaande elementen, waaronder materialen in de aanwezige masten.
- Moderniseren van verouderde installaties om besturing op afstand mogelijk te maken. Bij deze werkzaamheden wordt gegraven voor de kabels.
- Aanpassen van bestaande installaties. Hierbij gaat het om uitbreiding van het bewegingswerk van de brug, ombouwen van seinen en het plaatsen van veiligheidsvoorzieningen (bijvoorbeeld hekken).
- Plaatsen van nieuwe onderdelen als een bord voor schepen dat de vaarhoogte voor schepen aangeeft, windmeetinstallatie en camera's. Hierbij wordt gegraven voor de kabels en masten.
- Graafwerkzaamheden zijn niet alleen aan weerszijden van de brug voorzien, maar ook langs de Westelijke Kanaalweg.
- De werkzaamheden zijn voorzien in de periode juni 2012 tot augustus 2013 en november 2012 tot mei 2013.
- Het gebruik van de brug verandert niet als gevolg van de activiteiten.

8.2 NATURA 2000

Afbeelding 13 laat zien dat het projectgebied grenst aan het Natura 2000-gebied Yerseke en Kapelse Moer. De instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied zijn gesteld voor zoute vegetaties, de kolkans en de smient. De brug heeft voor geen van deze kwalificerende waarden een functie. De voorziene veranderingen leiden verder ook niet tot een toename van verstoring of een verandering van andere abiotische omstandigheden in de omgeving. Effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

Afbeelding 13: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

8.3 FLORA- EN FAUNAWET

8.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Op basis van de aanwezige omstandigheden en vrij beschikbare gegevens is het volgende gevonden over de aanwezigheid van beschermde soorten:

- ☐ Over de aanwezigheid van beschermde planten is niks bekend. Hoewel kort gemaaide bermen niet de meest geschikte groeiplaats vormen, is de aanwezigheid van beschermde plantensoorten niet zonder meer uit te sluiten. Hierbij gaat het om soorten als de grote kaardebol (tabel 1) en bijenorchis (tabel 2). Gezien de omstandigheden is de aanwezigheid van strenger beschermde plantensoorten uitgesloten.
- De aanwezigheid van broedende vogels is niet uit te sluiten, de brug zelf dient als broedplaats (duiven). De oevers van het kanaal zijn niet geschikt als broedplaats. De oevers zijn bekleed met steen, opgaande vegetatie is afwezig en door scheepvaartverkeer is sprake van golfslag langs de oevers. Ook de bermen langs het fietspad (op de dijk) zijn ongeschikt vanwege het gevoerde maaibeeld.
- In sommige gevallen biedt de constructie van een brug mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. In de omgeving komen algemene zoogdiersoorten voor als de egel, huisspitsmuis, mol, haas, konijn, aardmuis, bruine rat, vos, wezel en bunzing (Bekker *et al.*, 2010).
- In de omgeving komen algemene amfibiesoorten voor als bruine kikker en gewone pad (tabel 1). De aanwezigheid van reptielen is op en direct rond de brug uitgesloten (website RAVON).

8.3.2 EFFECTEN

De volgende effecten zijn voorzien op beschermde soorten:

- Indien groeiplaatsen van beschermde plantensoorten aanwezig zijn bij vergravingswerkzaamheden, gaan aanwezige planten en aanwezige planten mogelijk verloren.
- Bij aanwezigheid van broedende vogels worden deze verstoord door de werkzaamheden. Dit geldt voor werkzaamheden aan de brug, langs de oevers en in de bermen komen geen vogels voor.
- De werkzaamheden leiden niet tot veranderingen in de constructie van de brug. Verblijfplaatsen voor vleermuizen blijven aanwezig in de brug. Belemmeringen van verblijfplaatsen zijn niet voorzien voor de duur van de werkzaamheden. Aangezien de brug zelf geen geschikt leefgebied vormt voor grondgebonden zoogdieren. De oevers en bermen vormen voor algemeen voorkomende zoogdieren geschikte leefgebieden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of mol als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten.
- De brug, kanaal en bermen hebben een beperkte functie voor amfibieën. Mogelijk komt in de bermen een enkel individu van de gewone pad voor. Graafwerkzaamheden leiden mogelijk tot het onopzettelijk doden van een enkel individu. Effecten op reptielen zijn uitgesloten.

8.3.3 TOETSING

Tabel 8 geeft een overzicht van de mogelijke overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 8: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Flora	-	Tabel 1/2	X				
Vogels	Algemeen voorkomende vogelsoorten	Vogels		X		X	
Zoogdieren	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

	Vleermuizen	Tabel 3	Geen effect			
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad	Tabel 1		X		X

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het om vleermuizen en op deze soortgroep zijn geen effecten voorzien.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Door het nemen van maatregelen zijn effecten op broedende vogels te voorkomen.

WERKPROTOCOL

FLORA

Controleer bij vergravingswerkzaamheden op de aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Indien aanwezig raden wij aan om de werkzaamheden uit te voeren volgens de gedragscode van Rijkswaterstaat (Piepers *et al.*, 2010), zie het volgende tekstkader. Deze maatregelen dient onder begeleiding van een ter zake deskundig ecooloog plaats te vinden.

OMGAAN MET BESCHERMDE PLANTEN VOLGENS GEDRAGSCODE VAN RIJKSWATERSTAAT (PIEPERS *ET AL.*, 2010)

Vernielen of beschadigen van planten (artikel 8) wordt voorkomen of beperkt door:

- de groeiplaats te sparen bij werkzaamheden¹. De locaties worden gemarkeerd op kaart en/of in het veld;
- de werkzaamheden uit te voeren buiten de voor de aanwezige soort(en) kwetsbare periode(n) (indicatief zie onderstaande figuur²);
- de werkzaamheden in ruimte en tijd gefaseerd uit te voeren, zodanig dat niet alle planten in hetzelfde jaar worden aangetast;
- maatregelen te treffen, gericht op overleving zoals het uitgraven en verplaatsen van planten, het winnen van zaden of het in depot zetten van grond met zaden c.q. wortels onder leiding van een ter zake kundige³

Soortgroep	Functie	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Planten	Bloei en zaadzetting			●	●	●	●	●	●				

● Kwetsbare periode hele maand
◐ Kwetsbare periode eerste helft maand
◑ Kwetsbare periode tweede helft maand

¹ Deze maatregel geldt niet voor maaierwerkzaamheden in het kader van bestendig beheer voor soorten die gebaat zijn bij dit maaibeheer.

² Sommige plantensoorten zijn jaarrond kwetsbaar, zoals muurplanten, jeneverbes, gagel.

³ Deze maatregel dient alleen te worden uitgevoerd indien dit effectief c.q. kansrijk is voor de betreffende soort, te beoordelen door een ter zake kundige.

VOGELS

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Effecten op vogels zijn te voorkomen door werkzaamheden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van 15 maart - 15 juli) uit te voeren.

- Controleer de werklocatie op de aanwezigheid van broedende vogels. Indien aanwezig, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken dienen de werklocaties voor aanvang van het broedseizoen (uiterlijk 1 maart) gecontroleerd te worden op aanwezigheid van nesten of nestmateriaal. Dit dient verwijderd te worden en voor de duur van de werkzaamheden regelmatig gecontroleerd te worden.

Deze maatregel voorkomt het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van broedende vogels.

8.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien voor het aanliggende Natura 2000-gebied Yerseke en Kapelse Moer of het verder gelegen Natura 2000-gebied Oosterschelde. De brug en directe omgeving hebben geen waarde voor de kwalificerende waarden van deze Natura 2000-gebieden. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten en daarmee het overtreden van verbodsbepalingen is niet uitgesloten. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen echter te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

9 VLAKEBRUGGEN

9.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende activiteiten zijn voorzien rond de Vlakebruggen (Rijkswaterstaat, 2010):

- Afschuren en schilderen van aanwezige masten.
- Revisie, herstel en vervanging van bewegende delen van de brug.
- Vervangen van een aantal bestaande elementen, waaronder materialen in de aanwezige masten.
- Moderniseren van verouderde installaties. Bij deze werkzaamheden wordt mogelijk gegraven voor de kabels.
- Aanpassen van bestaande installaties. Hierbij gaat het om uitbreiding van het bewegingswerk van de brug, ombouwen van seinen en verlichting en het plaatsen van veiligheidsvoorzieningen (bijvoorbeeld hekken).
- Plaatsen van nieuwe onderdelen als een bord voor schepen dat de vaarhoogte voor schepen aangeeft, brandmelders en camera's. Hierbij wordt gegraven voor de kabels en masten.
- Verwijderen van de storingsmeldpanelen.
- Graafwerkzaamheden zijn voorzien aan weersijden van de bruggen en ten zuiden van de brug langs de Kanaalweg die op de oostoever loopt.
- De werkzaamheden zijn voorzien in de periode juli 2012 tot september 2012 en november 2012 tot half april 2013.
- Het gebruik van de bruggen verandert niet als gevolg van de activiteiten.

9.2 NATURA 2000

Afbeelding 14 laat zien dat Natura 2000-gebied dat het dichtst bij het projectgebied gelegen is, Yerseke en Kapelse Moer is. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 800 m. De instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied zijn gesteld voor zoute vegetaties, de kolkans en de smient. De bruggen hebben voor geen van deze kwalificerende waarden een functie. De voorziene veranderingen leiden verder ook niet tot een toename van verstoring of een verandering van andere abiotische omstandigheden in de omgeving. Effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Afbeelding 14: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

9.3 FLORA- EN FAUNAWET

9.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

De aanwezigheid van beschermde soorten is onderzocht aan de hand van vrij beschikbare informatie. Bruggen blijken over het algemeen geschikt als broedplaats voor vogels (in het bijzonder duiven). Verder is het mogelijk dat de constructie van de brug een functie heeft voor vleermuizen. Uit vrij beschikbare verspreidingsgegevens blijkt het volgende:

- Over de aanwezigheid van beschermde planten is niks bekend. Hoewel kort gemaaide bermen niet de meest geschikte groeiplaats vormen, is de aanwezigheid van beschermde plantensoorten niet zonder meer uit te sluiten. Hierbij gaat het om soorten als de grote kaardebol (tabel 1) en bijenorchis (tabel 2). Gezien de omstandigheden is de aanwezigheid van strenger beschermde plantensoorten uitgesloten.
- Bruggen blijken een geschikte broedplaats te zijn voor vogels. Langs de Kanaalweg bevinden zich geen geschikte broedplaatsen voor vogels. De bermen zijn kort gemaaid en verstoord door auto's en fietsers. De oevers van het kanaal bieden ook geen geschikte broedplaats omdat de oevers zijn bekleed met steen, opgaande vegetatie is afwezig en door passerende schepen is er golfslag.
- De constructie van bruggen biedt in sommige gevallen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Waargenomen zoogdiersoorten zijn de egel, spitsmuizen, mol, haas, konijn, (woel)muizensoorten en bunzing (Bekker *et al.*, 2010).
- In de omgeving komen algemene amfibiesoorten als gewone pad voor (tabel 1). De aanwezigheid van reptielen is uitgesloten (website RAVON).

9.3.2 EFFECTEN

De volgende effecten zijn voorzien op beschermde soorten:

- Indien groeiplaatsen van beschermde plantensoorten aanwezig zijn bij vergravingswerkzaamheden, gaan aanwezige planten mogelijk verloren.
- Bij aanwezigheid van broedende vogels worden deze verstoord door de werkzaamheden. Dit geldt bij werkzaamheden aan de brug.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- De werkzaamheden leiden niet tot veranderen in de constructie van de brug. Verblijfplaatsen voor vleermuizen blijven aanwezig in de brug. Belemmeringen van verblijfplaatsen zijn niet voorzien voor de duur van de werkzaamheden. De brug zelf vormt geen geschikt leefgebied voor grondgebonden zoogdieren. De oevers en bermen vormen voor algemeen voorkomende zoogdieren geschikte leefgebieden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of mol als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten.
- De brug, kanaal en bermen hebben een beperkte functie voor amfibieën. Mogelijk komt in de bermen een enkel individu van de gewone pad voor. Graafwerkzaamheden leiden mogelijk tot het onopzettelijk doden van een enkel individu.

9.3.3 TOETSING

Tabel 9 geeft een overzicht van de mogelijke overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 9: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Flora	-	Tabel 1/2	X				
Vogels	Algemeen voorkomende vogelsoorten	Vogels		X		X	
Zoogdieren	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	
	Vleermuizen	Tabel 3	Geen effect				
Amfibieën	Gewone pad	Tabel 1		X		X	

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het om vleermuizen en op deze soortgroep zijn geen effecten voorzien.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Effecten zijn te voorkomen door het nemen van maatregelen.

WERKPROTOCOL

FLORA

Controleer bij vergravingswerkzaamheden op de aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Indien aanwezig raden wij aan om de werkzaamheden uit te voeren volgens de gedragscode van Rijkswaterstaat (Piepers *et al.*, 2010), zie het volgende tekstkader. Deze maatregelen dient onder begeleiding van een ter zake deskundig ecooloog plaats te vinden.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

OMGAAN MET BESCHERMDE PLANTEN VOLGENS GEDRAGSCODE VAN RIJKSWATERSTAAT (PIEPERS *ET AL.*, 2010)

Vernielen of beschadigen van planten (artikel 8) wordt voorkomen of beperkt door:

- de groeiplaats te sparen bij werkzaamheden¹. De locaties worden gemarkeerd op kaart en/of in het veld;
- de werkzaamheden uit te voeren buiten de voor de aanwezige soort(en) kwetsbare periode(n) (indicatief zie onderstaande figuur²);
- de werkzaamheden in ruimte en tijd gefaseerd uit te voeren, zodanig dat niet alle planten in hetzelfde jaar worden aangetast;
- maatregelen te treffen, gericht op overleving zoals het uitgraven en verplaatsen van planten, het winnen van zaden of het in depot zetten van grond met zaden c.q. wortels onder leiding van een ter zake kundige³

Soortgroep	Functie	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Planten	Bloei en zaadzetting			●	●	●	●	●	●				

● Kwetsbare periode hele maand
◐ Kwetsbare periode eerste helft maand
◑ Kwetsbare periode tweede helft maand

¹ Deze maatregel geldt niet voor maaiwerkzaamheden in het kader van bestendig beheer voor soorten die gebaat zijn bij dit maaibeheer.

² Sommige plantensoorten zijn jaarrond kwetsbaar, zoals muurplanten, jeneverbes, gagel.

³ Deze maatregel dient alleen te worden uitgevoerd indien dit effectief c.q. kansrijk is voor de betreffende soort, te beoordelen door een ter zake kundige.

VOGELS

Effecten op vogels zijn te voorkomen door werkzaamheden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van 15 maart - 15 juli) uit te voeren.

- Controleer de werklocatie op de aanwezigheid van broedende vogels. Indien aanwezig, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken dienen de werklocaties voor aanvang van het broedseizoen (uiterlijk 1 maart) gecontroleerd te worden op aanwezigheid van nesten of nestmateriaal. Dit dient verwijderd te worden en voor de duur van de werkzaamheden regelmatig gecontroleerd te worden. Deze maatregel voorkomt het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van broedende vogels.

9.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien voor nabij gelegen Natura 2000-gebieden Yerseke en Kapelse Moer en Westerschelde. De brug en directe omgeving hebben geen waarde voor de kwalificerende waarden van deze Natura 2000-gebieden. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten en daarmee het overtreden van verbodsbepalingen is niet uitgesloten. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen echter te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

10 KREEKRAKBRUGGEN

10.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende activiteiten zijn voorzien rond de Kreekrakbruggen (Rijkswaterstaat, 2010):

- Plaatsen van informatieborden voor scheepvaartverkeer aan weerszijden van de brug.
- De werkzaamheden zijn voorzien in juni 2012.
- Het gebruik van de bruggen door weg- en scheepvaartverkeer verandert niet als gevolg van de activiteiten.

10.2 NATURA 2000

Afbeelding 15 laat zien dat het projectgebied in de nabijheid ligt van de Natura 2000-gebieden Oosterschelde (afstand ongeveer 500 m) en Markiezaat (afstand ongeveer 900 m). De instandhoudingsdoelstellingen voor deze gebieden zijn gerelateerd aan zoute wateren, schorren en slikken (Oosterschelde) en een functie als leefgebied voor vogels (Markiezaat). Het werkgebied heeft voor geen van deze kwalificerende waarden een specifieke functie. De voorziene veranderingen leiden verder ook niet tot een toename van verstoring of een verandering van andere abiotische omstandigheden in de omgeving. Effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

Afbeelding 15: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

10.3 FLORA- EN FAUNAWET

10.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Aan de hand van de beschikbare informatie, is het volgende gevonden over de aanwezigheid van beschermde soorten:

- Beschermde planten zijn in het werkgebied niet aangetroffen. In de omgeving van het werkgebied komen wel beschermde soorten voor als de rietorchis en bijenorchis (DLG, 2007a).

MOBZ-RAP-XXXX-027937-1.0

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- De bruggen zelf bieden mogelijk broedplaatsen voor broedende vogels. De bermen van de Westelijke Schelderijweg zijn kort gemaaid en verstoord door de aanwezigheid van verkeer en recreanten. De oevers van het kanaal bieden ook geen geschikte broedplaats voor vogels door de stenige oevers en golfslag als gevolg van passerende schepen. Verder is ook geen opgaande vegetatie aanwezig langs het kanaal.
- In sommige gevallen biedt de constructie van een brug mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. In de omgeving komen algemene zoogdiersoorten voor als egel, mol, konijn, bruine rat, hermelijn en bunzing (Bekker *et al.*, 2010).
- In de omgeving van het sluizencomplex zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen of amfibieën (website RAVON).

10.3.2 EFFECTEN

De volgende effecten zijn voorzien op beschermde soorten:

- Werkzaamheden aan de constructie van de brug zijn niet voorzien. Effecten op vogels en vleermuizen zijn uitgesloten. Gezien de huidige mate van verstoring als gevolg van snelwegen, autowegen, recreatie en scheepvaartverkeer leiden de werkzaamheden niet tot verstoring van aanwezige soorten.
- De brug, kanaal en bermen hebben een beperkte functie voor algemene grondgebonden zoogdieren. Mogelijk komt in de bermen een enkel individu voor. Graafwerkzaamheden leiden mogelijk tot het onopzettelijk doden van een enkel individu.

10.3.3 TOETSING

Tabel 10 geeft een overzicht van de mogelijke overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 10: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Vogels	Algemeen voorkomende vogelsoorten	Vogels	Geen effect				
Zoogdieren	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	
	Vleermuizen	Tabel 3	Geen effect				

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het om vleermuizen en op deze soortgroep zijn geen effecten voorzien.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Effecten zijn echter niet aan de orde omdat verstoring van broedende vogels niet is voorzien omdat de delen waar werkzaamheden voorzien zijn, niet geschikt zijn voor broedende vogels.

10.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien voor de Natura 2000-gebieden Oosterschelde en Markiezaat. De brug en directe omgeving hebben geen waarde voor de kwalificerende waarden van deze Natura 2000-gebieden. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten op beschermde soorten zijn mogelijk, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het nemen van maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

11 BATHSE BRUG

11.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende activiteiten zijn voorzien rond de Bathse brug (Rijkswaterstaat, 2010):

- Plaatsen van informatieborden voor scheepvaartverkeer aan weerszijden van de brug.
- De werkzaamheden zijn voorzien in juni 2012.
- Het gebruik van de brug verandert niet als gevolg van de activiteiten.

11.2 NATURA 2000

Afbeelding 13 laat zien dat het projectgebied in de nabijheid ligt van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe (afstand ongeveer 700 m). De instandhoudingsdoelstellingen voor dit gebied hangen samen met een dynamisch estuarien systeem van slikken, schorren en wateren. Het kanaal en de oever hebben geen functie voor het systeem in de Westerschelde. De wateren staan ook niet met elkaar in verbinding. De oever langs het kanaal heeft geen specifieke functie. Mogelijk komen overtuigende vogels lang het kanaal voor, maar bij verstoring voor de duur van de werkzaamheden liggen in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden. De voorziene veranderingen leiden verder ook niet tot een toename van verstoring of een verandering van andere abiotische omstandigheden in de omgeving. Effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

Afbeelding 16: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

11.3 FLORA- EN FAUNAWET

11.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Op basis van de beschikbare informatie is het volgende gevonden over de aanwezigheid van beschermde soorten:

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Op de taluds van de brug is de grote kaardenbol aangetroffen (LOO plan, 2007b). Mogelijk komt de soort ook in de omgeving voor.
- Alleen in de hoofdoverspanning van de brug zijn resten van vogelnesten aangetroffen. Het gaat hier om nesten van duiven. De overige delen van de brug zijn ongeschikt voor broedende vogels (LOO plan, 2007b). De bermen langs het fietspad zijn kort gemaaid en worden verstoord door passerende fietsers. De delen langs het fietspad bieden geen geschikte broedplaatsen voor vogels, naast de verstoring ook vanwege de aanwezigheid van stenige oevers, de golfslag als gevolg van scheepvaart en de afwezigheid van opgaande vegetatie.
- In sommige gevallen biedt de constructie van een brug mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen, in dit geval niet omdat de staanders massief zijn (LOO plan, 2007b). In de omgeving komen algemene zoogdiersoorten voor als de mol, haas, konijn, woelrat, bruine rat, wezel en bunzing (Bekker *et al.*, 2010).
- In de omgeving van het sluizencomplex zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen of amfibieën (website RAVON).

11.3.2 EFFECTEN

De volgende effecten zijn voorzien op beschermde soorten:

- Indien aanwezig op de plaats van vergravingen: aantasting en vernietiging van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten.
- Werkzaamheden aan de constructie van de brug zijn niet voorzien. Effecten op vogels en vleermuizen zijn uitgesloten. Gezien de huidige mate van verstoring als gevolg van snelwegen, autowegen, recreatie en scheepvaartverkeer leiden de werkzaamheden niet tot verstoring van aanwezige soorten.
- De brug, kanaal en bermen hebben een beperkte functie voor algemene grondgebonden zoogdieren. Mogelijk komt in de bermen een enkel individu voor, die als gevolg van graafwerkzaamheden gedood worden.

11.3.3 TOETSING

Tabel 11 geeft een overzicht van de mogelijke overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 11: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Flora	Grote kaardebol	Tabel 1	X				
Vogels	Algemeen voorkomende vogelsoorten	Vogels	Geen effect				
Zoogdieren	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	
	Vleermuizen	Tabel 3	Geen effect				

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het om vleermuizen en op deze soortgroep zijn geen effecten voorzien.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Effecten zijn echter niet aan de orde omdat verstoring van broedende vogels niet is voorzien omdat de verstoring zich beperkt tot die delen die niet geschikt zijn voor broedende vogels. Gezien de huidige mate van verstoring door verkeer, is van uitstraling van verstoring door de werkzaamheden ook geen sprake.

11.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien voor het nabijgelegen Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. De brug en directe omgeving hebben geen waarde voor de kwalificerende waarden van dit Natura 2000-gebied. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten op beschermde soorten zijn mogelijk, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het nemen van maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

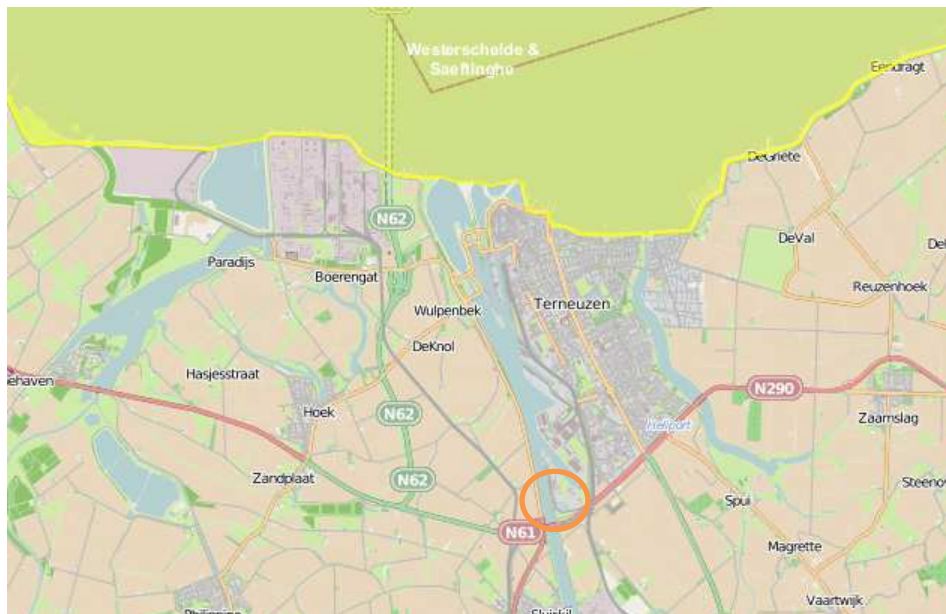
12 BRUG SLUISKIL

12.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende activiteiten zijn rond de brug Sluiskil voorzien (Rijkswaterstaat, 2010):

- Revisie en herstel van componenten van de hoofdaandrijving, pantograafmechanisme en lagers van de aandrijfassen van de vergrendelingen.
- Vervangen van componenten als systemen voor de noodbesturing, bekabeling tussen vaste en bewegende deel van de brug, elektrotechnische deel opzetwerk, afsluitboominstallatie, windmeetinstallatie, glijstoffen aandrijfwagens, hydrauliekpompen in één pijler, rem aandrijfwagen, hoogtedetectiesysteem en de regelaar en de motor van de elektromechanische aandrijving van de brug.
- Modernisering van installaties zodat besturing op afstand mogelijk is. Voor de bekabeling moet gegraven worden.
- Modificeren van installaties omdat deze niet meer aan de (wettelijke) eisen voldoen. Het gaat hierbij om toegangsdetectie, landverkeers- en scheepvaartseinen, verlichting borden en onderdoorgang (inclusief bekabeling) en elektromotoren hydraulische installatie.
- Realiseren van brandmeldinstallatie.
- Demonteren van overbodige systemen voor de temperatuurmetingen, vochtmetingen en niveaumeetinstallatie.
- De werkzaamheden zijn voorzien in de periode september 2013 tot februari 2014.
- Het gebruik van de brug Sluiskil verandert niet als gevolg van de voorziene activiteiten.

12.2 NATURA 2000

Afbeelding 17: Ligging van het projectgebied (oranje cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (geel).

Het projectgebied ligt op een aanzienlijke afstand (meer dan 4 km) van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeflinghe (zie Afbeelding 17). De brug heeft geen functie voor de soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gesteld zijn. Effecten van de geringe aanpassingen aan de brug zijn uitgesloten.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

12.3 FLORA- EN FAUNAWET

12.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Mogelijk broeden in de constructie van de brug vogels en vormt de brug vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen (LOO Plan, 2007a).

12.3.2 EFFECTEN EN TOETSING

De volgende effecten zijn voorzien:

- Bij aanwezigheid van broedende vogels worden deze verstoord door de werkzaamheden, maar de werkzaamheden zijn voorzien buiten het broedseizoen. Effecten zijn uitgesloten. Na afronding van de werkzaamheden blijven de aanwezige broedplaatsen behouden.
- De werkzaamheden leiden niet tot veranderen in de constructie van de brug. Verblijfplaatsen voor vleermuizen blijven aanwezig in de brug. Belemmeringen van verblijfplaatsen zijn niet voorzien voor de duur van de werkzaamheden. Aangezien de brug zelf geen geschikt leefgebied vormt voor grondgebonden zoogdieren. De oevers en bermen vormen voor algemeen voorkomende zoogdieren geschikte leefgebieden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of mol als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten.

Tabel 12 geeft een overzicht van mogelijk overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden. Deze overtredingen zijn alleen voorzien indien aanpassingen aan de constructie zijn voorzien (dit geldt mogelijk ook voor onderhoud!). Voor het plaatsen van borden en camera's zijn geen effecten voorzien.

Tabel 12: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soort(groep)	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Vogels	Vogels	Geen effect				
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	
Vleermuizen	Tabel 3	Geen effect				

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het om vleermuizen en op deze soortgroep zijn geen effecten voorzien.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Effecten op vogels zijn echter uitgesloten bij de huidige planning. Een aanpassing van de planning leidt mogelijk tot effecten op vogels en in dat geval is het nodig om mitigerende maatregelen te nemen.

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ		
CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

12.4 CONCLUSIE

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn geen effecten van de werkzaamheden voorzien op het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. Dit heeft te maken met het feit dat de brug geen functie heeft voor kwalificerende soorten, vanwege de grote afstand tot het gebied. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet nodig.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten op beschermde soorten zijn mogelijk, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen met uitzondering van broedende vogels. Bij de huidige planning zijn geen effecten op vogels voorzien, maar als de planning verandert en werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, dan zijn maatregelen vereist. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

13 BRUG SAS VAN GENT

13.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende werkzaamheden zijn rond de brug Sas van Gent voorzien (Rijkswaterstaat, 2010):

- Revisie en herstel van componenten van de hoofdaandrijving, pantograafmechanisme en lagers van de aandrijfassen van de vergrendelingen.
- Vervangen van componenten als systemen voor de noodbesturing, bekabeling tussen vaste en bewegende deel van de brug, elektrotechnische deel opzetwerk, afsluitboominstallatie, windmeetinstallatie, glijstoffen aandrijfwagens, hydrauliekpompen in één pijler, rem aandrijfwagen, hoogtedetectiesysteem en de regelaar en de motor van de elektromechanische aandrijving van de brug.
- Modernisering van installaties zodat besturing op afstand mogelijk is. Voor de bekabeling moet mogelijk gegraven worden.
- Modificeren van installaties omdat deze niet meer aan de (wettelijke) eisen voldoen. Het gaat hierbij om toegangsdetectie, landverkeers- en scheepvaartseinen, verlichting borden en onderdoorgang (inclusief bekabeling) en elektromotoren hydraulische installatie.
- Realiseren van brandmeldinstallatie.
- Demonteren van overbodige systemen voor de temperatuurmetingen, vochtmetingen en niveaumeetinstallatie.
- De werkzaamheden vinden plaats in de periode juni 2013 tot december 2013.
- Het gebruik van de brug Sas van Gent verandert niet als gevolg van de voorziene activiteiten.

13.2 NATURA 2000

Het projectgebied ligt nabij het Natura 2000-gebied Canisvliet (zie Afbeelding 18). De afstand tussen het projectgebied en de grens van het Natura 2000-gebied bedraagt ongeveer 125 m.

Het Natura 2000-gebied is alleen aangewezen voor de soort kruipend moerasscherm. Kruipend moerasscherm is gebonden aan vrijwel onbemest maar wel enigszins voedselrijk grasland. De groeiplaatsen zijn nat ('s winters ondiep onder water en 's zomers niet droogvallend). De voornaamste groeiplaatsen van de soort in Nederland is in de zoetwaterkreken in Zeeuws-Vlaanderen. Het gaat hier om restanten van oude stroomgeulen waarin vroeger veel zand is afgezet, voordat het gebied in een polder is komen te liggen. De soort groeit specifiek in een smalle zone, in drassig grasland op kleiige bodem, waar koeien de grasmatten deels stuktrappen. Juist in en langs de trapgaten floreert deze soort (ministerie van LNV, 2009a).

Afbeelding 18: Ligging van het projectgebied (oranje cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied (geel).

De aanpassingen van de brug hebben op geen enkele wijze invloed op de groeiplaatsomstandigheden van het kruipend moerasscherm. Onttrekking van grondwater is niet voorzien en de kleine wijzigingen aan de brug veranderen ook niet de biotische of abiotische omstandigheden in het Natura 2000-gebied. Effecten zijn uitgesloten.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

13.3 FLORA- EN FAUNAWET

13.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Mogelijk broeden in de constructie van de brug vogels en vormen delen van de brug vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen (LOO Plan, 2007a).

13.3.2 EFFECTEN EN TOETSING

De volgende effecten zijn voorzien:

- Bij aanwezigheid van broedende vogels worden deze verstoord door de werkzaamheden. Dit geldt bij werkzaamheden aan de brug.
- De werkzaamheden leiden niet tot veranderen in de constructie van de brug. Verblijfplaatsen voor vleermuizen blijven aanwezig in de brug. Belemmeringen van verblijfplaatsen zijn niet voorzien voor de duur van de werkzaamheden. Aangezien de brug zelf geen geschikt leefgebied vormt voor grondgebonden zoogdieren. De oevers en bermen vormen voor algemeen voorkomende zoogdieren geschikte leefgebieden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of mol als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten.

Tabel 13 geeft een overzicht van mogelijk overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 13: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soort(groep)	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Vogels	Vogels		X		X	X
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	
Vleermuizen	Tabel 3	Geen effect				

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering in het kader van zorgvuldig handelen niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het om vleermuizen en op deze soortgroep zijn geen effecten voorzien.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Door het nemen van maatregelen is het mogelijk om effecten te voorkomen.

WERKPROTOCOL

Effecten op vogels zijn te voorkomen door werkzaamheden die mogelijk broedende vogels verstoren buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van 15 maart - 15 juli) uit te voeren. Hierbij gaat het om werkzaamheden aan of nabij constructies die mogelijk nestplaatsen voor vogels vormen. Dit zijn de

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

onverharde plaatsen die niet of zelden betreden worden en delen van het gebouw waar vogels kunnen nestelen.

- Controleer de werklocatie op de aanwezigheid van broedende vogels. Indien aanwezig, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken dienen de werklocaties voor aanvang van het broedseizoen (uiterlijk 1 maart) gecontroleerd te worden op aanwezigheid van nesten of nestmateriaal. Dit dient verwijderd te worden en voor de duur van de werkzaamheden regelmatig gecontroleerd te worden.

Deze maatregel voorkomt het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van broedende vogels.

13.4 CONCLUSIE

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn geen effecten van de werkzaamheden voorzien op het Natura 2000-gebied Canisvliet. Dit heeft te maken met het feit dat de werkzaamheden en eventuele verandering aan de brug geen invloed op de groeiplaatsomstandigheden van het kruipende moerasscherm, de enige Habitatrichtlijnsoort waarvoor het gebied is aangewezen. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet nodig.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten op beschermde soorten zijn mogelijk, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen met uitzondering van broedende vogels. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen echter te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

14 ROOMPOTSLUIS

14.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende werkzaamheden zijn rond de Roompotsluis:

- Aanpassen en vernieuwen van het al aanwezige bedieningssysteem.
- Aanpassen en vernieuwen van het al aanwezige veiligheidssysteem dat samenhangt met de besturing.
- Vervangen van marifooninstallatie.
- Aanpassen en vernieuwen van gevelementen van aanwezige gebouwen.
- Aanpassen, uitbreiden en vernieuwen van veiligheids- en bewakingssystemen. Hierbij gaat het om camera's en kaartlezers.
- Geringe graafwerkzaamheden voor de bekabeling van systemen.
- De werkzaamheden vinden plaats in de periode november 2013 tot half februari 2014.
- Het gebruik van de brug Roompotsluis verandert niet als gevolg van de voorziene activiteiten.

14.2 NATURA 2000

14.2.1 LIGGING

Afbeelding 19: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

Afbeelding 19 laat zien dat het projectgebied grenst aan twee Natura 2000-gebieden. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Voordelta en Oosterschelde.

14.2.2 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In de directe omgeving van het projectgebied liggen habitattypen van open water, zie bijlage 3. Voor de Oosterschelde zijn tellingen gedaan van vogels tijdens hoogwater. Afbeelding 20 en Tabel 14 laten zien dat in de omgeving van het projectgebied verschillende kwalificerende vogelsoorten voorkomen tijdens

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

hoogwater. De sluis heeft voor foeragerende vogels vrijwel geen belang omdat langs de dijk diep water ligt. Verder vormen de verhardingen van de sluis geen geschikt broedgebied. De begroeide delen mogelijk wel.

Afbeelding 20: Gebruik van hoogwatervluchtplaatsen (HVP) rond het projectgebied in de periode 2004-2010. Cirkels van dezelfde kleur geven het gebruik als HVP weer voor dezelfde maand (gedurende verschillende jaren). Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd.

Tabel 14: Maandgemiddelden voor kwalificerende vogelsoorten in de periode 2006-2010 binnen een straal van 200 m van het projectgebied. Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd.

Soort	Oosterschelde	Voordelta	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aalscholver	x	x	2	1	4	2	3	9	5	5	7	6	1	1
Bergeend	x	x	0	3	5	2	3	5	0	1	0	0	0	0
Bontbekplevier	x	x	2	1	3	2	4	3	4	26	8	1	0	0
Bonte strandloper	x	x	0	0	0	0	0	0	0	2	110	0	0	2
Brilduiker	x	x	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dodaars	x		4	2	1	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Drieteenstrandloper	x	x	0	0	0	0	0	0	0	19	122	3	0	1
Eidereend		x	0	22	20	28	7	12	2	0	0	0	0	0
Fuut	x	x	9	10	6	1	3	0	1	6	7	14	7	13
Krakeend	x	x	2	2	2	0	0	0	0	0	1	1	0	2
Kuifduiker	x	x	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Meerkoet	x		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Middelste zaagbek	x	x	9	11	11	2	0	0	0	0	0	3	6	12
Roodkeelduiker		x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rosse grutto	x	x	1	0	0	0	19	0	1	7	5	4	2	0
Rotgans	x		12	26	19	10	50	0	0	0	0	13	14	14
Scholekster	x	x	21	21	8	8	8	10	10	10	14	25	42	23
Slobeend	x	x	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soort	Oosterschelde	Voordelta	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Smient	x	x	104	150	61	0	0	0	0	0	1	11	19	48
Steenloper	x	x	3	1	0	1	2	0	0	3	3	1	1	3
Strandplevier	x		0	0	0	0	0	0	17	61	31	0	0	0
Tureluur	x	x	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Wilde eend	x		22	8	4	1	1	1	0	1	24	18	36	16
Wulp	x	x	2	1	4	1	0	0	0	0	2	2	3	3
Zilverplevier	x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	2	0

Gezien de instandhoudingsdoelstellingen voor beide gebieden komen in de omgeving ook vissen en zeehonden voor. Zowel de grijze als de gewone zeehond zijn in de wateren rond het projectgebied waargenomen (website waarneming.nl). De dichtstbijzijnde ligplaatsen liggen op een afstand van meer dan 6 km (Strucker *et al.*, 2011).

14.2.3 EFFECTEN EN TOETSING

De effecten van de werkzaamheden zijn beperkt:

- De werkzaamheden vinden plaats aan of in de buurt van de aanwezige structuren. Verder gaat het hierbij om de gemaaiden en bestrate delen nabij of langs de bestaande wegen op de sluis.
- De verbouwing leidt tot een toename van menselijke activiteit op en rond de sluis, maar hier vinden in de huidige situatie ook menselijke activiteiten plaats. De activiteiten rond de huidige verbouwing zijn qua verstoring en impact op de omgeving vergelijkbaar met de huidige activiteiten.
- In de huidige situatie vormt de sluis zelf door verharding en aanwezige verstoring geen geschikt leefgebied voor kwalificerende soorten. Naast de wegen op de sluis zelf, is ook een autoweg aanwezig. De verstoring maakt dat de sluis zelf een beperkte functie heeft voor kwalificerende soorten. Ondanks de verstoring komen verschillende vogels voor in de wateren rond de sluis tijdens hoogwater. Voor kwalificerende soorten waarvoor het gebied wel een functie heeft, is gewinning opgetreden. Indien de vogels de werkzaamheden als verstorend beschouwen, zijn in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden (die minder verstoord zijn) aanwezig.

Effecten en daarmee significante effecten op kwalificerende soorten als gevolg van de werkzaamheden zijn uitgesloten. Een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

14.3 FLORA- EN FAUNAWET

14.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In de huidige situatie is het grootste deel van het projectgebied verhard, verstoring vindt plaats door passerend scheepsverkeer, aanwezig personeel en recreanten. Er is niet veel informatie beschikbaar over de aanwezigheid van beschermde soorten in de omgeving. Bekend is dat in de nabijgelegen wateren de gewone zeehond en beschermde vissoorten voorkomen (zie § 14.2.2). Verder komen in de omgeving kleine zoogdieren voor als konijn, haas, veldmuis, bosmuis, bruine rat, vos, wezel, bunzing en fret, maar waarnemingen van vleermuizen zijn niet gedaan (Bekker *et al.*, 2010). De aanwezigheid van broedende vogels op en rond de sluis, vooral voor de bebouwing, is niet uit te sluiten. De aanwezigheid van amfibieën en reptielen is op basis van verspreidingsgegevens uitgesloten (website RAVON).

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

14.3.2 EFFECTEN EN TOETSING

De volgende effecten zijn voorzien:

- Bij aanwezigheid van broedende vogels worden deze verstoord door de werkzaamheden. Dit is echter niet voorzien omdat werkzaamheden voor het broedseizoen (begin broedseizoen 15 maart) worden uitgevoerd.
- De begroeide delen hebben mogelijk een functie voor aanwezige kleine grondgebonden zoogdieren. Het is mogelijk dat tijdens de werkzaamheden deze onopzettelijk gedood of verstoord worden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of mol als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten.
- Effecten op vissen en zeehonden is uitgesloten. De werkzaamheden leiden niet tot verstoring of trilling van het water. Het niveau van verstoring is vergelijkbaar met de huidige situatie en effecten op aanwezige soorten zijn uitgesloten.

Tabel 15 geeft een overzicht van mogelijk overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 15: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soort(groep)	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Vogels	Vogels	Geen effect				
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	
Zeehonden	Tabel 2/3	Geen effect				
Beschermde vissen	Tabel 2	Geen effect				

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 2-soorten moet een ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen worden aangevraagd indien bij voorziene effecten niet gewerkt kan worden met een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het om zeehonden en vissen, maar effecten voor deze soort(groep)en zijn uitgesloten. Een ontheffing voor deze soorten is niet vereist.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Omdat de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, zijn effect uitgesloten. Wanneer de periode van werkzaamheden verandert, is het mogelijk dat broedende vogels verstoord worden en dat maatregelen genomen moeten worden, maar dit is vooralsnog niet voorzien.

14.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten voorzien in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Voordelta en Oosterschelde. De sluis en directe omgeving hebben

MOBZ-RAP-XXXX-027937-1.0

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ		
CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

beperkte waarde voor de kwalificerende waarden van dit Natura 2000-gebied. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten op beschermde soorten zijn mogelijk, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen met uitzondering van broedende vogels. Bij de huidige planning zijn geen effecten op vogels voorzien, maar als de planning verandert en werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, dan zijn maatregelen vereist. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

15 ZANDKREEKSLUIS

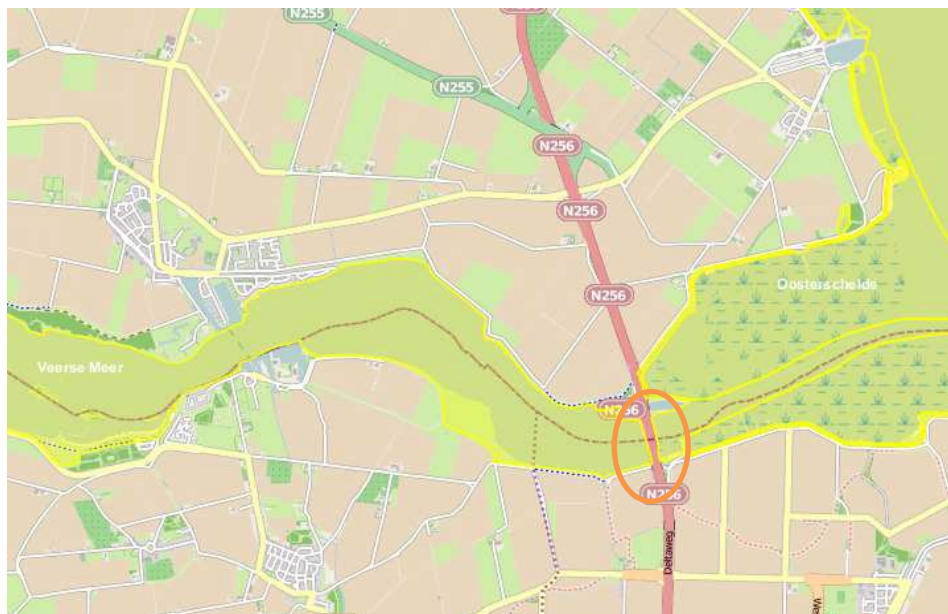
15.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende werkzaamheden zijn rond de Zandkreeksluis:

- Aanpassen en vernieuwen van het al aanwezige bedieningssysteem.
- Aanpassen en vernieuwen van het al aanwezige veiligheidssysteem dat samenhangt met de besturing.
- Vervangen van marifooninstallatie.
- Aanpassen en vernieuwen van gevelelementen van aanwezige gebouwen.
- Aanpassen, uitbreiden en vernieuwen van veiligheids- en bewakingssystemen. Hierbij gaat het om camera's en kaartlezers.
- Geringe graafwerkzaamheden voor de bekabeling van systemen.
- De werkzaamheden vinden plaats in de periode november 2013 tot half februari 2014.
- Het gebruik van de brug Zandkreeksluis verandert niet als gevolg van de voorziene activiteiten.

15.2 NATURA 2000

15.2.1 LIGGING

Afbeelding 21: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

Afbeelding 21 laat zien dat het projectgebied grenst aan twee Natura 2000-gebieden. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Veerse Meer en Oosterschelde.

15.2.2 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In de directe omgeving van het projectgebied liggen habitattypen van open water en slik, zie bijlage 3. Dit is vooral van belang aan de Oosterscheldezijde, omdat het Veerse Meer niet is aangemeld voor habitattypen.

Voor de Oosterschelde zijn tellingen gedaan van vogels tijdens hoogwater. Afbeelding 22 en Tabel 16 laten zien dat de Zandkreeksluis en omgeving door veel vogelsoorten worden gebruikt tijdens hoogwater. Een groot aantal vogels bevindt zich tijdens hoogwater op en rond de sluis. In de omgeving liggen

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

foerageergebieden op de slikken en schorren. De sluis vormt geen geschikt broedgebied, vanwege de ligging van wegen, de aanwezigheid van recreanten en de afwezigheid van ruigere delen, geschikt voor vogels om te broeden.

Afbeelding 22: Gebruik van hoogwatervluchtplaatsen (HVP) rond het projectgebied in de periode 2004-2010. Cirkels van dezelfde kleur geven het gebruik als HVP weer voor dezelfde maand (gedurende verschillende jaren). Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd

Tabel 16: Maandgemiddelden voor kwalificerende vogelsoorten in de periode 2006-2010 binnen een straal van 200 m van het projectgebied. Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd.

Soort	Oosterschelde	Veerse Meer	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aalscholver	x		0	3	2	1	1	1	2	3	5	1	1	0
Bergeend	x		31	31	26	1	1	0	0	10	0	0	0	6
Bontbekplevier	x		4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bonte strandloper	x		167	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brilduiker	x	x	6	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Dodaars	x	x	5	7	3	0	0	0	0	0	3	5	9	6
Fuut	x	x	10	3	1	2	2	0	2	5	14	8	3	2
Kanoetstrandloper	x		0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kievit	x		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Kleine zilverreiger	x	x	0	0	0	0	0	0	1	1	5	6	3	0
Kuifeend		x	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Meerkoet	x	x	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Middelste zaagbek	x	x	15	17	4	2	0	0	0	0	0	0	0	4
Pijlstaart	x	x	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rotgans	x	x	11	80	18	1	9	0	0	0	0	4	16	29
Scholekster	x		450	489	286	57	26	9	15	8	3	63	151	230

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soort	Oosterschelde	Veerse Meer	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Smient	x	x	208	30	19	0	0	0	0	0	0	2	108	495
Steenloper	x		6	5	17	25	1	0	11	73	46	26	2	2
Tureluur	x		95	69	138	57	0	1	33	230	159	62	120	93
Wilde eend	x	x	103	42	19	2	3	1	0	7	34	48	64	106
Wulp	x		30	6	5	1	0	0	0	1	2	1	1	2
Zilverplevier	x		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Gezien de instandhoudingsdoelstellingen voor van de Oosterschelde komen in de omgeving ook vissen en zeehonden voor. Zowel de grijze als de gewone zeehond zijn nabij het projectgebied in de Oosterschelde waargenomen (website waarneming.nl). De dichtstbijzijnde ligplaatsen liggen op een afstand van bijna 5 km (Strucker *et al.*, 2011).

Aanwezigheid van de noordse woelmuis in het projectgebied is uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (Bekker *et al.*, 2010) en het ontbreken van voor deze soorten geschikte omstandigheden. De noordse woelmuis heeft natte, moerassige omstandigheden nodig, deze zijn niet aanwezig op sluis.

15.2.3 EFFECTEN EN TOETSING

De effecten van de werkzaamheden zijn beperkt:

- De werkzaamheden vinden plaats aan of in de buurt van de aanwezige structuren. Verder gaat het hierbij om de gemaaiide en bestrate delen nabij of langs de bestaande wegen op de sluis.
- De verbouwing leidt tot een toename van menselijk activiteit op en rond de sluis, maar hier vinden in de huidige situatie ook menselijke activiteiten plaats. De activiteiten rond de huidige verbouwing zijn qua verstoring en impact op de omgeving vergelijkbaar met de huidige activiteiten.
- In de huidige situatie vormt de sluis zelf door verharding en aanwezige verstoring geen geschikt leefgebieden voor kwalificerende soorten. Naast de wegen op de sluis zelf, is ook een autoweg aanwezig. De verstoring maakt dat de sluis zelf een beperkte functie heeft voor kwalificerende soorten. Ondanks de verstoring komen verschillende vogels voor in de wateren rond de sluis tijdens hoogwater. Voor kwalificerende soorten waarvoor het gebied wel een functie heeft, is gewinning opgetreden. Indien de vogels de werkzaamheden als verstorend beschouwen, zijn in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden (die minder verstoord zijn) aanwezig.

Effecten en daarmee significante effecten op kwalificerende soorten als gevolg van de werkzaamheden zijn uitgesloten. Een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

15.3 FLORA- EN FAUNAWET

15.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In de huidige situatie is het grootste deel van het projectgebied verhard, verstoring vindt plaats door passerend scheepsverkeer, de autoweg, aanwezig personeel en recreanten. Er is niet veel informatie beschikbaar over de aanwezigheid van beschermde soorten in de omgeving. Uit inventarisaties blijkt wel dat op verschillende plaatsen op de sluis veldsalie groeit (tabel 2). Verder ten zuiden op de Zandkreekdam groeit aardaker (tabel 2) (Van der Linden *et al.*, 2007), zie voor de groeiplaatsen afbeelding 23.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Bekend is dat in de nabijgelegen wateren de gewone zeehond en beschermde vissoorten voorkomen (zie § 15.2.2). Verder komen in de omgeving kleine zoogdieren voor als algemene muizen en spitsmuizen, egel, konijn, haas, veldmuis, bosmuis, bruine rat, vos, wezel en bunzing voor, waarnemingen van vleermuizen zijn niet bekend (Bekker *et al.*, 2010). Ook de aanwezigheid van broedende vogels op en rond de sluis is niet uit te sluiten, in het bijzonder niet op de aanwezige bebouwing. In de omgeving komen verder alleen algemene amfibiesoorten voor, maar de sluis biedt geen geschikte leefgebieden voor deze soorten. Reptielen komen niet voor (website RAVON).

Afbeelding 23: Groeiplaatsen van beschermde plantensoorten. Bron: Van der Linden et al., 2007.

15.3.2 EFFECTEN EN TOETSING

De volgende effecten zijn voorzien:

MOBZ-RAP-XXXX-027937-1.0

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Indien gegraven wordt op de plaatsen waar beschermde plantensoorten voorkomen, verdwijnen deze van de groeiplaats. Dit geldt niet voor aardaker, omdat deze op delen van de sluis groeien waar geen werkzaamheden zijn voorzien. Dit geldt echter niet voor veldsalie, die groeit op de locatie van mogelijke werkzaamheden.
- Bij aanwezigheid van broedende vogels worden deze verstoord door de werkzaamheden. Dit is echter niet voorzien omdat werkzaamheden voor het broedseizoen (begin broedseizoen 15 maart) worden uitgevoerd.
- De begroeide delen hebben mogelijk een functie voor aanwezige kleine grondgebonden zoogdieren. Het is mogelijk dat tijdens de werkzaamheden deze onopzettelijk gedood of verstoord worden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of mol als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten.
- Effecten op vissen en zeehonden is uitgesloten. De werkzaamheden leiden niet tot verstoring of trilling van het water. Het niveau van verstoring is vergelijkbaar met de huidige situatie en effecten op aanwezige soorten zijn uitgesloten.

Tabel 17 geeft een overzicht van mogelijk overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 17: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soort(groep)	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Aardaker	Tabel 2	Geen effect				
Veldsalie	Tabel 2	X				
Vogels	Vogels	Geen effect				
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	
Zeehonden	Tabel 2/3	Geen effect				
Beschermde vissen	Tabel 2	Geen effect				

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 2-soorten moet een ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen worden aangevraagd indien bij voorziene effecten niet gewerkt kan worden met een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het om zeehonden en vissen, maar effecten voor deze soort(groep)en zijn uitgesloten en een ontheffing is dus niet vereist. Dit geldt niet voor veldsalie, die mogelijk groeit op de locatie van de werkzaamheden. Het is noodzakelijk om maatregelen voor deze soort te treffen.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Omdat de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, zijn effect uitgesloten. Wanneer de periode

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

van werkzaamheden verandert, is het mogelijk dat broedende vogels verstoord worden en dat maatregelen genomen moeten worden, maar dit is vooralsnog niet voorzien.

WERKPROTOCOL

Bij vergravingswerkzaamheden op locatie waar mogelijk beschermde plantensoorten groeien (zie Afbeelding 23). Controleer op de aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Als beschermde soorten aanwezig zijn, raden wij aan om de werkzaamheden uit te voeren volgens de gedragscode van Rijkswaterstaat (Piepers *et al.*, 2010), zie het volgende tekstkader. Deze maatregelen dient onder begeleiding van een ter zake deskundig ecooloog plaats te vinden.

OMGAAN MET BESCHERMDE PLANTEN VOLGENS GEDRAGSCODE VAN RIJKSWATERSTAAT (PIEPERS *ET AL.*, 2010)

Vernielen of beschadigen van planten (artikel 8) wordt voorkomen of beperkt door:

- de groeiplaats te sparen bij werkzaamheden¹. De locaties worden gemarkeerd op kaart en/of in het veld;
- de werkzaamheden uit te voeren buiten de voor de aanwezige soort(en) kwetsbare periode(n) (indicatief zie onderstaande figuur²);
- de werkzaamheden in ruimte en tijd gefaseerd uit te voeren, zodanig dat niet alle planten in hetzelfde jaar worden aangetast;
- maatregelen te treffen, gericht op overleving zoals het uitgraven en verplaatsen van planten, het winnen van zaden of het in depot zetten van grond met zaden c.q. wortels onder leiding van een ter zake kundige³

Soortgroep	Functie	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Planten	Bloei en zaadzetting			●	●	●	●	●	●				

● Kwetsbare periode hele maand
◐ Kwetsbare periode eerste helft maand
◑ Kwetsbare periode tweede helft maand

¹ Deze maatregel geldt niet voor maaierwerkzaamheden in het kader van bestendig beheer voor soorten die gebaat zijn bij dit maaibeheer.

² Sommige plantensoorten zijn jaarrond kwetsbaar, zoals muurplanten, jeneverbes, gagel.

³ Deze maatregel dient alleen te worden uitgevoerd indien dit effectief c.q. kansrijk is voor de betreffende soort, te beoordelen door een ter zake kundige.

15.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Veerse Meer en Oosterschelde. De sluis en directe omgeving hebben beperkte waarde voor de kwalificerende waarden van dit Natura 2000-gebied. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten op beschermde soorten zijn mogelijk, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen met uitzondering van veldsalie en broedende vogels. Indien de huidige planning wordt aangehouden zijn effecten op vogels niet voorzien. Voor veldsalie geldt dat door het nemen van maatregelen het overtreden van verbodsbepalingen te voorkomen is en een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig is.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

16 GREVELINGENSLUIS

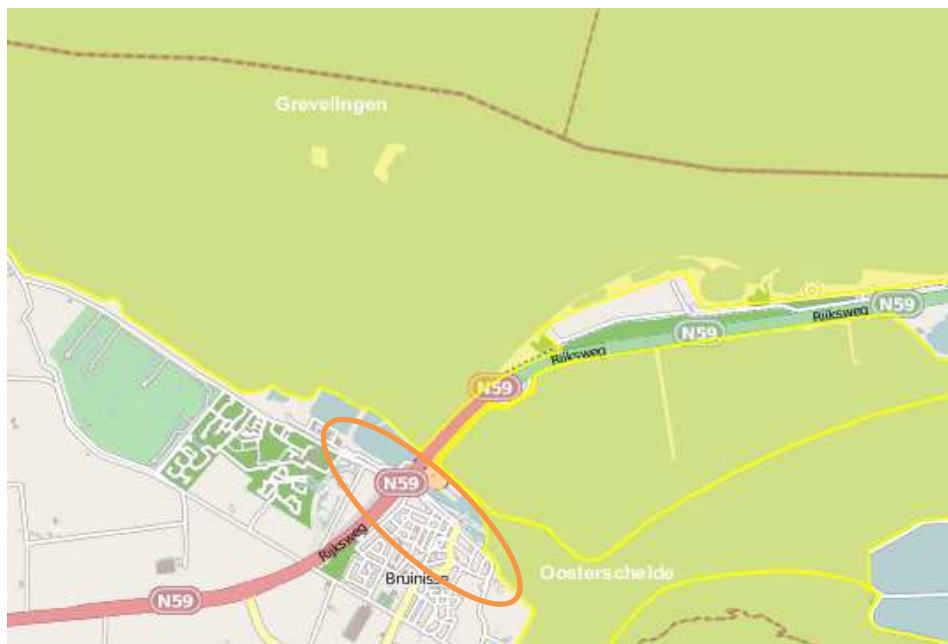
16.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende werkzaamheden zijn rond de Grevelingensluis:

- Aanpassen en vernieuwen van het al aanwezige bedieningssysteem.
- Aanpassen en vernieuwen van het al aanwezige veiligheidssysteem dat samenhangt met de besturing.
- Vervangen van marifooninstallatie.
- Aanpassen en vernieuwen van gevelementen van aanwezige gebouwen.
- Aanpassen, uitbreiden en vernieuwen van veiligheids- en bewakingssystemen. Hierbij gaat het om camera's en kaartlezers.
- Geringe graafwerkzaamheden voor de bekabeling van systemen.
- De werkzaamheden vinden plaats in de periode januari tot half april 2014.
- Het gebruik van de brug Grevelingensluis verandert niet als gevolg van de voorziene activiteiten.

16.2 NATURA 2000

16.2.1 LIGGING

Afbeelding 24: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

Afbeelding 24 laat zien dat het projectgebied grenst aan twee Natura 2000-gebieden. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Grevelingen en Oosterschelde. Op geringe afstand ligt verder naar het oosten ook het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak.

16.2.2 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

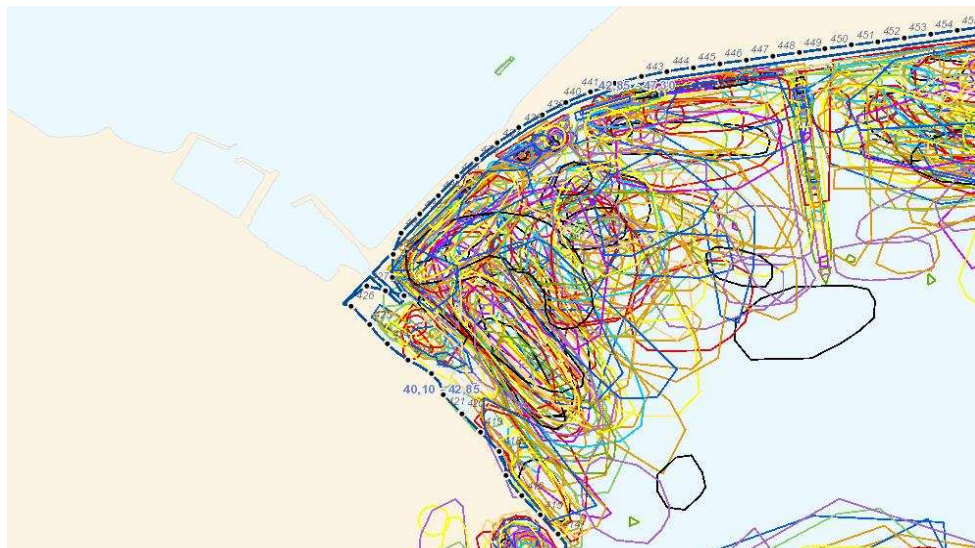
In de directe omgeving van het projectgebied liggen habitattypen van open water, zie bijlage 3.

Voor de Oosterschelde zijn tellingen gedaan van vogels tijdens hoogwater. Afbeelding 25 en Tabel 18 laten zien dat een groot aantal kwalificerende vogelsoorten tijdens hoogwater voorkomt rond het projectgebied.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Tijdens hoogwater komt een groot aantal vogels voor rond het projectgebied. Het projectgebied is niet geschikt als foerageergebied voor een groot aantal soorten vanwege het ontbreken van slikken en schorren in de directe omgeving. Verder zijn de verharde delen van de sluis niet geschikt als broedgebied, maar mogelijk dat de begroeide delen wel als broedgebied worden gebruikt.

Afbeelding 25: Gebruik van hoogwatervluchtplaatsen (HVP) rond het projectgebied in de periode 2004-2010. Cirkels van dezelfde kleur geven het gebruik als HVP weer voor dezelfde maand (gedurende verschillende jaren). Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd

Tabel 18: Maandgemiddelden voor kwalificerende vogelsoorten in de periode 2006-2010 binnen een straal van 200 m van het projectgebied. Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd

Soort	Oosterschelde	Grevelingen	Krammer-Volkerak	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aalscholver	x	x	x	0	0	0	1	1	2	3	5	10	3	2	0
Brilduiker	x	x	x	2	6	2	0	0	0	0	0	0	0	1	5
Dodaars	x	x		20	22	16	5	0	0	0	1	3	4	7	5
Fuut	x	x	x	2	1	1	2	2	5	1	9	11	8	2	1
Geoorde Fuut		x		0	0	1	0	0	0	0	0	1	2	1	1
Kuifeend			x	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Meerkoet	x	x	x	58	29	17	1	0	0	0	0	0	32	143	96
Middelste Zaagbek	x	x	x	10	7	9	4	0	0	0	0	0	2	4	6
Pijlstaart	x	x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Rosse Grutto	x	x		0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Rotgans	x		x	0	11	87	3	5	0	0	0	0	2	15	43
Scholekster	x	x		3	0	0	0	1	0	0	1	3	1	0	1
Slobeend	x	x	x	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Steenloper	x	x		4	3	4	0	0	0	0	4	15	0	1	1
Tureluur	x	x	x	4	0	0	1	0	0	0	46	55	2	1	1
Wilde Eend	x		x	9	3	2	0	0	0	0	0	0	0	3	2

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Wulp	x	x		1	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	0
------	---	---	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Gezien de instandhoudingsdoelstellingen komen in de omgeving ook vissen en zeehonden voor. Zeehonden zijn in geringe mate waargenomen, het gaat hierbij zowel om de grijze als de gewone zeehond die in de Oosterschelde zijn waargenomen (website waarneming.nl). De dichtstbijzijnde ligplaatsen liggen op een afstand van bijna 30 km (Strucker *et al.*, 2011).

Aanwezigheid van de noordse woelmuis in het projectgebied is uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (Bekker *et al.*, 2010) en aanwezige omstandigheden. De soort is wel op enkele kilometers afstand ten noordwesten van het projectgebied waargenomen (Bekker *et al.*, 2010). De noordse woelmuis heeft natte, moerassige omstandigheden nodig, deze zijn niet aanwezig op sluis.

16.2.3 EFFECTEN EN TOETSING

De effecten van de werkzaamheden zijn beperkt:

- De werkzaamheden vinden plaats aan of in de buurt van de aanwezige structuren. Verder gaat het hierbij om de gemaaide en bestrate delen nabij of langs de bestaande wegen op de sluis.
- De verbouwing leidt tot een toename van menselijk activiteit op en rond de sluis, maar hier vinden in de huidige situatie ook menselijke activiteiten plaats. De activiteiten rond de huidige verbouwing zijn qua verstoring en impact op de omgeving vergelijkbaar met de huidige activiteiten.
- In de huidige situatie vormt de sluis zelf door verharding en aanwezige verstoring geen geschikt leefgebieden voor kwalificerende soorten. Naast de wegen op de sluis zelf, is ook een autoweg aanwezig en de bebouwde kom van Bruinisse. De verstoring maakt dat de sluis zelf een beperkte functie heeft voor kwalificerende soorten. Ondanks de verstoring komen verschillende vogels voor in de wateren rond de sluis tijdens hoogwater. Voor kwalificerende soorten waarvoor het gebied wel een functie heeft, is gewinning opgetreden. Indien de vogels de werkzaamheden als verstorend beschouwen, zijn in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden (die minder verstoord zijn) aanwezig.

Effecten en daarmee significante effecten op kwalificerende soorten als gevolg van de werkzaamheden zijn uitgesloten. Een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

16.3 FLORA- EN FAUNAWET

16.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

De sluizen worden intensief gebruikt. Verstoring is aanwezig in de vorm van scheepvaartverkeer, de autoweg, personeel en recreanten. Op de verharding is weinig vegetatie aanwezig en de aanwezige vegetaties worden als gazon beheerd. Als gevolg vormt het gebied geen geschikte omgeving voor beschermde soorten die in de omgeving voorkomen (algemeen voorkomende, grondgebonden zoogdieren, zie Bekker *et al.*, 2010). Verder:

- Beschermde plantensoorten komen niet voor op de locatie (LOO Plan, 2007b; Van der Linden, 2007).
- In de noordelijke sluisdeuren is wel nestmateriaal van vermoedelijk een duif aangetroffen (LOO Plan, 2007b). De bebouwing vormt een geschikte broedplaats voor verschillende vogelsoorten. Verder is de aanwezigheid van broedende vogels in de directe omgeving niet uit te sluiten.
- Bekend is dat in de wateren de gewone zeehond (tabel 3), grijze zeehond (tabel 2) en beschermde vissoorten voorkomen in de nabijgelegen wateren (zie § 16.2.2). Waarnemingen van vleermuizen niet gedaan (LOO Plan, 2007b).
- Algemene amfibieën (als gewone pad en bruine kikker, beide tabel 1) komen in de omgeving van de sluis voor. Het is ook bekend dat de rugstreeppad bij Bruinisse voorkomt (website RAVON). Reptielen komen niet voor rond de sluis zelf, vanwege het ontbreken van gunstige omstandigheden.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

16.3.2 EFFECTEN EN TOETSING

De volgende effecten zijn voorzien:

- Wanneer de werkzaamheden aan de voor broedende vogels gevoelige delen pas na aanvang van het broedseizoen beginnen (dus vanaf 15 maart), is verstoring van broedende vogels mogelijk.
- De begroeide delen hebben mogelijk een functie voor aanwezige kleine grondgebonden zoogdieren. Het is mogelijk dat tijdens de werkzaamheden deze onopzettelijk gedood of verstoord worden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of gewone pad als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten.
- Effecten op vissen en zeehonden is uitgesloten. De werkzaamheden leiden niet tot verstoring of trilling van het water. Het niveau van verstoring is vergelijkbaar met de huidige situatie en effecten op aanwezige soorten zijn uitgesloten.

Tabel 19 geeft een overzicht van mogelijk overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 19: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soort(groep)	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Vogels	Vogels		X		X	X
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	
Zeehonden	Tabel 2/3	Geen effect				
Beschermde vissen	Tabel 2	Geen effect				

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 2-soorten moet een ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen worden aangevraagd indien bij voorziene effecten niet gewerkt kan worden met een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. In dit geval gaat het om zeehonden en vissen en effecten voor deze soort(groep)en zijn uitgesloten. Een ontheffing voor deze soorten is niet nodig.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Door het nemen van maatregelen is het mogelijk om effecten te voorkomen.

WERKPROTOCOL

Effecten op vogels zijn te voorkomen door werkzaamheden die mogelijk broedende vogels verstoren buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van 15 maart - 15 juli) uit te voeren. Hierbij gaat het om werkzaamheden aan of nabij constructies die mogelijk nestplaatsen voor vogels vormen. Dit zijn de onverharde plaatsen die niet of zelden betreden worden en delen van het gebouw waar vogels kunnen nestelen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Controleer de werklocatie op de aanwezigheid van broedende vogels. Indien aanwezig, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken dienen de werklocaties voor aanvang van het broedseizoen (uiterlijk 1 maart) gecontroleerd te worden op aanwezigheid van nesten of nestmateriaal. Dit dient verwijderd te worden en voor de duur van de werkzaamheden regelmatig gecontroleerd te worden.
Deze maatregel voorkomt het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van broedende vogels.

16.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Grevelingen en Oosterschelde. De sluis en directe omgeving hebben beperkte waarde voor de kwalificerende waarden van dit Natura 2000-gebied. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten op beschermde soorten zijn mogelijk, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen met uitzondering van broedende vogels. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen echter te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

17 BERGSE DIEPSLUIS

17.1 VOORZIENE ACTIVITEITEN

De volgende werkzaamheden zijn rond de Bergsediepsluis:

- Aanpassen en vernieuwen van het al aanwezige bedieningssysteem.
- Aanpassen en vernieuwen van het al aanwezige veiligheidssysteem dat samenhangt met de besturing.
- Vervangen van marifooninstallatie.
- Aanpassen en vernieuwen van gevelelementen van aanwezige gebouwen.
- Aanpassen, uitbreiden en vernieuwen van veiligheids- en bewakingssystemen. Hierbij gaat het om camera's en kaartlezers.
- Geringe graafwerkzaamheden voor de bekabeling van systemen.
- De werkzaamheden vinden plaats in de periode januari tot half april 2014.
- Het gebruik van de brug Bergsediepsluis verandert niet als gevolg van de voorziene activiteiten.

17.2 NATURA 2000

17.2.1 LIGGING

Afbeelding 26: Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) rond het projectgebied (oranje cirkel).

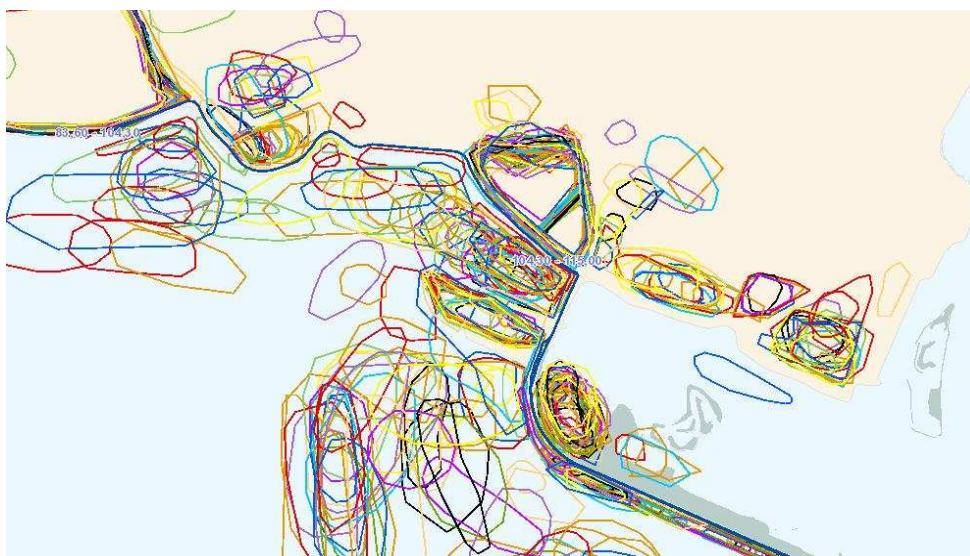
Afbeelding 26 laat zien dat het projectgebied grenst aan twee Natura 2000-gebieden. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Oosterschelde en Zoommeer.

17.2.2 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In de omgeving van het projectgebied liggen habitattypen van open water en slik, zie bijlage 3. Voor de Oosterschelde zijn tellingen gedaan van vogels tijdens hoogwater. Afbeelding 27 en Tabel 20 laten zien dat in het projectgebied en directe omgeving een groot aantal vogels voorkomt tijdens hoogwater. De slikken in de omgeving vormen voor veel soorten geschikt foerageergebied bij laagwater. De verharde delen van de sluis vormen geen geschikte broedplaatsen, maar mogelijk dat de begroeide delen wel broedgebieden van vogels vormen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Afbeelding 27: Gebruik van hoogwatervluchtplaatsen (HVP) rond het projectgebied in de periode 2004-2010. Cirkels van dezelfde kleur geven het gebruik als HVP weer voor dezelfde maand (gedurende verschillende jaren). Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd

Tabel 20: Maandgemiddelden voor kwalificerende vogelsoorten in de periode 2006-2010 binnen een straal van 200 m van het projectgebied. Bron: MWTL-tellingen, ongepubliceerd

Soort	Oosterschelde	Zoommeer	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aalscholver	x		7	0	3	3	0	4	0	2	42	0	1	0
Bergeend	x	x	1	3	0	5	0	0	0	0	96	0	5	2
Bontbekplevier	x		0	4	0	0	0	0	0	2	25	0	2	0
Bonte strandloper	x		0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brilduiker	x		3	9	5	0	0	0	0	0	0	0	1	3
Dodaars	x		3	3	1	0	0	0	0	0	0	1	9	2
Fuut	x	x	5	0	7	4	2	2	2	1	4	0	1	1
Groenpootruiter	x		0	0	0	0	0	0	12	0	7	0	0	0
Kievit	x		0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
Kleine zilverreiger	x		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Kluut	x	x	0	0	0	2	0	1	0	0	3	0	0	0
Krakeend	x	x	1	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Kuifduiker	x		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuifeend		x	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Meerkoet	x	x	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Middelste zaagbek	x		15	15	9	1	0	0	0	0	0	0	6	5
Pijlstaart	x	x	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Rosse grutto	x		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Rotgans	x	x	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Scholekster	x		6	3	0	2	1	7	0	0	1	0	2	4

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soort	Oosterschelde	Zoommeer	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Slobeend	x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Smient	x	x	131	82	5	5	0	0	0	11	7	0	8	62
Steenloper	x		4	8	6	4	1	0	0	10	7	0	7	2
Tureluur	x		1	1	1	7	0	3	4	6	6	0	8	7
Wilde eend	x		34	4	0	2	0	0	0	0	0	1	20	8
Wulp	x		8	78	0	0	0	0	5	0	1	0	0	0
Zwarte ruiter	x		0	0	0	0	0	0	1	0	5	0	0	0

Gezien de instandhoudingsdoelstellingen voor de Oosterschelde komen in de omgeving ook vissen en zeehonden voor. Zeehonden worden ver landinwaarts in de Oosterschelde slechts in geringe mate waargenomen (website waarneming.nl). De dichtstbijzijnde ligplaatsen liggen op een afstand van ongeveer 5 km (Strucker *et al.*, 2011).

De noordse woelmuis komt niet voor op de sluis, dit is te stellen op basis van verspreidingsgegevens (Bekker *et al.*, 2010) en de afwezigheid van geschikte leefomstandigheden. De noordse woelmuis heeft natte, moerassige omstandigheden nodig.

17.2.3 EFFECTEN EN TOETSING

De effecten van de werkzaamheden zijn beperkt:

- De werkzaamheden vinden plaats aan of in de buurt van de aanwezige structuren. Verder gaat het hierbij om de gemaaiide en bestrate delen nabij of langs de bestaande wegen op de sluis.
- De verbouwing leidt tot een toename van menselijk activiteit op en rond de sluis, maar hier vinden in de huidige situatie ook menselijke activiteiten plaats. De activiteiten rond de huidige verbouwing zijn qua verstoring en impact op de omgeving vergelijkbaar met de huidige activiteiten.
- In de huidige situatie vormt de sluis zelf door verharding en aanwezige verstoring geen geschikt leefgebieden voor kwalificerende soorten. Naast de wegen op de sluis zelf, is ook een autoweg aanwezig. De verstoring maakt dat de sluis zelf een beperkte functie heeft voor kwalificerende soorten. Ondanks de verstoring komen verschillende vogels voor in de wateren rond de sluis tijdens hoogwater. Voor kwalificerende soorten waarvoor het gebied wel een functie heeft, is gewinning opgetreden. Indien de vogels de werkzaamheden als verstorend beschouwen, zijn in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden (die minder verstoord zijn) aanwezig.

Effecten en daarmee significante effecten op kwalificerende soorten als gevolg van de werkzaamheden zijn uitgesloten. Een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

17.3 FLORA- EN FAUNAWET

17.3.1 AANWEZIGE NATUURWAARDEN

In en rond het projectgebied komen de volgende beschermde soorten voor:

- Aan de zuidkant van de sluis bevindt zich de groeiplaats van de bijenorchis (tabel 2) (Meetadviesdienst Zeeland, 2006), zie afbeelding 28.
- In het verleden zijn op de westelijke sluisdeur broedende duiven aangetroffen. Ook op de oostelijke sluisdeur is nestmateriaal aangetroffen. In de omgeving is ook de aanwezigheid van broedende vogels niet uit te sluiten (vooral in de begroeide delen).

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Waargenomen zoogdieren op de sluis zijn mol, haas, konijn en bruine rat (Bekker *et al.*, 2010). De grijze en gewone zeehond worden incidenteel in nabijgelegen wateren waargenomen (website waarneming.nl). Verder hebben de pompkelders mogelijk nog een functie voor vleermuizen (LOO Plan, 2007a).
- In het Zoommeer is een groot aantal vissen waargenomen (LOO Plan, 2007a).
- Op de sluis komen mogelijk algemeen voorkomende amfibieën voor, het gaat hier om de gewone pad (tabel 1). Verder is bekend dat ten noorden van de sluis op Sint Philipsland de rugstreeppad (tabel 3) voorkomt (website RAVON).

Afbeelding 28: Groeiplaatsen van de bietenorchis. Bron: Meetadviesdienst Zeeland, 2006.

17.3.2 EFFECTEN EN TOETSING

De volgende effecten zijn voorzien:

- De werkzaamheden leiden (bij graafwerkzaamheden op de groeiplaats) tot verlies van de bietenorchis.
- Wanneer de werkzaamheden aan de voor broedende vogels gevoelige delen pas na aanvang van het broedseizoen beginnen (vanaf 15 maart), is verstoring van broedende vogels mogelijk.
- De begroeide delen hebben mogelijk een functie voor aanwezige kleine grondgebonden zoogdieren. Het is mogelijk dat tijdens de werkzaamheden deze onopzettelijk gedood of verstoord worden. De meeste zoogdieren ontvluchten de werkzaamheden, het onopzettelijk doden van een enkele muis of gewone pad als gevolg van graafwerkzaamheden is echter niet uit te sluiten.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Effecten op vissen en zeehonden is uitgesloten. De werkzaamheden leiden niet tot verstoring of trilling van het water. Het niveau van verstoring is vergelijkbaar met de huidige situatie en effecten op aanwezige soorten zijn uitgesloten.
- Effecten op vleermuizen zijn uitgesloten, omdat aanpassingen of werkzaamheden in de pompkelders niet voorzien zijn.
- Gezien de afstand en ligging tot het vasteland en de ligging van de autoweg is kolonisatie van de rugstreeppad tijdens de werkzaamheden uitgesloten. Effecten op deze soort zijn uitgesloten.

Tabel 21 geeft een overzicht van mogelijk overtreding van verbodsbepalingen als gevolg van de werkzaamheden.

Tabel 21: Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Soort(groep)	Beschermings-categorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Bijenorchis	Tabel 2	X				
Vogels	Vogels		X		X	X
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1		X		X	
Zeehonden	Tabel 2/3	Geen effect				
Vleermuizen	Tabel 3	Geen effect				
Beschermde vissen	Tabel 2	Geen effect				
Rugstreeppad	Tabel 3	Geen effect				

De tabel 1-soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, zijn algemeen voorkomende soorten. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, mits sprake is van 1) zorgvuldig handelen. Daarnaast mag de ingreep 2) geen wezenlijke invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding.

Soorten waarvoor mogelijk verboden handelingen plaatsvinden, komen algemeen voor in de omgeving. Het onopzettelijk doden van enkele exemplaren en (tijdelijk) vernietigen van vaste foerageergebieden, voortplantings- en verblijfplaatsen heeft geen wezenlijke invloed op de populaties van deze soorten. Ten aanzien van kleine grondgebonden zoogdieren zijn specifieke eisen aan uitvoering niet effectief. Iedere werkwijze leidt tot het mogelijk onopzettelijk doden van kleine grondgebonden zoogdieren. Omdat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

Voor tabel 2-soorten moet een ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen worden aangevraagd indien bij voorziene effecten niet gewerkt kan worden met een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor tabel 3-soorten moet altijd voor ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen worden aangevraagd. Het gaat hier om zeehonden, vissen en rugstreeppad, maar effecten voor deze soort(groep)en zijn uitgesloten. Dit geldt niet voor de bijenorchis, die mogelijk groeit op de locatie van de werkzaamheden. Het is noodzakelijk om voor deze soort maatregelen te nemen.

Het is niet mogelijk om een ontheffing te krijgen voor effecten op broedende vogels. Door het nemen van maatregelen is het mogelijk om effecten te voorkomen.

WERKPROTOCOL

FLORA

Bij vergravingswerkzaamheden op locatie waar mogelijk beschermde plantensoorten groeien (zie Afbeelding 28). Controleer op de aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Indien aanwezig raden wij aan om de werkzaamheden uit te voeren volgens de gedragscode van Rijkswaterstaat (Piepers *et al.*, 2010), zie het volgende tekstkader. Deze maatregelen dient onder begeleiding van een ter zake deskundig ecooloog plaats te vinden.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

OMGAAN MET BESCHERMDE PLANTEN VOLGENS GEDRAGSCODE VAN RIJKSWATERSTAAT (PIEPERS *ET AL.*, 2010)

Vernielen of beschadigen van planten (artikel 8) wordt voorkomen of beperkt door:

- de groeiplaats te sparen bij werkzaamheden¹. De locaties worden gemarkeerd op kaart en/of in het veld;
- de werkzaamheden uit te voeren buiten de voor de aanwezige soort(en) kwetsbare periode(n) (indicatief zie onderstaande figuur²);
- de werkzaamheden in ruimte en tijd gefaseerd uit te voeren, zodanig dat niet alle planten in hetzelfde jaar worden aangetast;
- maatregelen te treffen, gericht op overleving zoals het uitgraven en verplaatsen van planten, het winnen van zaden of het in depot zetten van grond met zaden c.q. wortels onder leiding van een ter zake kundige³

Soortgroep	Functie	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Planten	Bloei en zaadzetting			●	●	●	●	●	●				

● Kwetsbare periode hele maand
◐ Kwetsbare periode eerste helft maand
◑ Kwetsbare periode tweede helft maand

¹ Deze maatregel geldt niet voor maaiwerkzaamheden in het kader van bestendig beheer voor soorten die gebaat zijn bij dit maaibeheer.

² Sommige plantensoorten zijn jaarrond kwetsbaar, zoals muurplanten, jeneverbes, gagel.

³ Deze maatregel dient alleen te worden uitgevoerd indien dit effectief c.q. kansrijk is voor de betreffende soort, te beoordelen door een ter zake kundige.

VOGELS

Effecten op vogels zijn te voorkomen door werkzaamheden die mogelijk broedende vogels verstoren buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van 15 maart - 15 juli) uit te voeren. Hierbij gaat het om werkzaamheden aan of nabij constructies die mogelijk nestplaatsen voor vogels vormen. Dit zijn de onverharde plaatsen die niet of zelden betreden worden en delen van het gebouw waar vogels kunnen nestelen.

- Controleer de werklocatie op de aanwezigheid van broedende vogels. Indien aanwezig, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken dienen de werklocaties voor aanvang van het broedseizoen (uiterlijk 1 maart) gecontroleerd te worden op aanwezigheid van nesten of nestmateriaal. Dit dient verwijderd te worden en voor de duur van de werkzaamheden regelmatig gecontroleerd te worden. Deze maatregel voorkomt het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van broedende vogels.

17.4 CONCLUSIE

Voor de werkzaamheden zijn geen effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voorzien voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Oosterschelde en Zoommeer. De sluis en directe omgeving hebben beperkte waarde voor de kwalificerende waarden van dit Natura 2000-gebied. Effecten en daarmee significante effecten zijn uitgesloten, een vergunning voor de werkzaamheden is niet vereist.

Rond de brug komen mogelijk beschermde soorten voor in het kader van de Flora- en faunawet. Effecten op een aantal beschermde soorten zijn mogelijk, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen met uitzondering van bijenorchis en broedende vogels. Door het nemen van maatregelen is het overtreden van verbodsbepalingen echter te voorkomen en is een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet niet nodig.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

18 BRONNEN

- Bekker, J.P., Buyse, M., Calle, L., Dobbelaar, S., Fortuin, A., Hannewijk, A., Jacobusse, C., Kraker, K. de, Vliet, J. van, Wieland, A. en Willemsen, J., 2010. Zoogdieren in Zeeland; Fauna Zeelandica Deel 6, Zoogdierenwerkgroep Zeeland & Het Zeeuwse Landschap.
- Database MWTL-tellingen, ongepubliceerd. Hoogwatertellingen (inclusief karteringen) over de periode januari 2006 tot en met december 2010 (in opdracht van Projectbureau Zeeweringen; ongepubliceerde gegevens)¹.
- Dienst Landelijk Gebied, 2007a. Beschermde plantensoorten Tracéstudie glasvezelaanleg MOBZ (Modernisering Object Bediening Zeeland) noordelijk deel. Voor Rijkswaterstaat Advies Geo-Informatie en ICT. Definitief juli 2007. DLG/2007/39499.
- Dienst Landelijk Gebied, 2007b. Beschermde soorten Tracéstudie glasvezelaanleg MOBZ (Modernisering Object Bediening Zeeland) zuidelijk deel. Voor Rijkswaterstaat Advies Geo-Informatie en ICT. Definitief 15 oktober 2007. DLG/2007/Z0065.
- Grontmij, 2010. MOBZ 154.0 Werkomschrijving tijdelijke huisvesting NCT. Referentie 284663.mbg.350.R001. Rev. 6. D.d. 23 april 2010.
- Krijgsveld, K.L., Lieshout, S.J.M. van, Winden, J. van der & Dirksen, S., 2004. Verstoringsgevoeligheid van vogels Literatuurstudie naar de reactie van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg, rapport 03-187. In opdracht van Vogelbescherming Nederland.
- Krijgsveld, K.L. Smits, R.R., & Winden, J. van der, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels Update literatuurstudie naar de reactie van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg. In opdracht van de Vogelbescherming.
- Linden, M.G.A.M. van der, Tummers, S.D.M. & Molenaar, T.P., 2007. Inventarisatie Zeeuwse Dammen. In opdracht van Rijkswaterstaat Zeeland. Projectnummer: NC7180109, versie 01, d.d. 31 augustus 2007.
- LOO Plan, 2007a. Quickscan Flora- en faunawet kunstwerken KOSMOS-project. In opdracht van Mourik Groot-Ammers B.V. Kenmerk 2007-536-529, d.d. 10 augustus 2007, concept.
- LOO Plan, 2007b. Quickscan Flora- en faunawet kunstwerken KOSMOS-project. Kenmerk 2007-537-708, d.d. 24 oktober 2007, concept.
- Meetadviesdienst Zeeland, 2006. Flora en Faunawet beschermde soorten Schelde Rijnverbinding 2006. In samenwerking met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en Rijkswaterstaat.
- Meininger, P.L., Witte, R.H., & Graveland, J., 2003. Zeezoogdieren in de Westerschelde: knelpunten en kansen. Rapport RIKZ/2003.041. Rijksinstituut voor Kust en Zee, Middelburg.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009a. Profielen habitatrichtlijnsoorten. Gepubliceerd op de website van het ministerie van EL&I.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009b. Profielen habitattypen. Gepubliceerd op de website van het ministerie van EL&I.
- Piepers, A., Sluik, R., Jaspers, H., Lüchtenborg, A. & Tuitert, D., 2010. Gedragscode Flora- en Faunawet Rijkswaterstaat. Bestemd voor bestendig beheer en onderhoud en kleinschalige ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. D.d. November 2010. Uitgegeven door Expertisecentrum Natuurwetgeving Rijkswaterstaat.

¹ Een deel van de in deze notitie gebruikte vogelgegevens is afkomstig uit het Biologisch Monitoring Programma Zoute Rijkswateren van de Waterdienst (voorheen Rijksinstituut voor Kust en Zee), hetgeen onderdeel uitmaakt van het Monitoringsprogramma Waterstaatkundige toestand van het Land (MWTL) van Rijkswaterstaat. De Waterdienst neemt geen verantwoordelijkheid voor de in deze notitie vermelde conclusies op basis van het door haar aangeleverde materiaal.

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- Provincie Zeeland, 2001. Nota Soortenbeleid Flora en fauna in Zeeland. Vastgesteld in de vergadering van Gedeputeerde Staten d.d. 15 mei 2001.
- Rijkswaterstaat, 2010. Modernisering ObjectenBediening Zeeland Contract 31016919 31016919-C003 Projectinformatie. Definitief Versie 8.0 d.d. 01-10-2010.
- Strucker, R.C.W., Arts, F.A. & Lilipaly, S., 2011. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2009/2010. RWS Waterdienst BM 11.10, Vlissingen, maart 2011.

WEBSITE

- BN de Stem: <http://www.bndestem.nl/algemeen/6738421/Visdiefjes-teisteren-nu-hele-stad.ece>
- Ministerie van Economische Zaken. Landbouw en Innovatie:
<http://www.rijksoverheid.nl/themas/landbouw-natuur-en-voedsel>
- RAVON: <http://www.ravon.nl>
- Vlinderstichting: <http://www.vlinderstichting.nl>
- Waarneming.nl: <http://www.waarneming.nl>

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Bijlage 1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 is in oktober 2005 in werking getreden. Deze wet is onder meer de juridische basis voor de bescherming van Natura 2000-gebieden. De Europese Unie heeft twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorg dragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De internationale verplichtingen vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn met deze wet in de nationale wetgeving verankerd.

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

Het hoofddoel van de Vogelrichtlijn is het in stand houden van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de Lidstaten.

De Vogelrichtlijn kent evenals de Habitatrichtlijn twee beschermingsdoelen:

1. de bescherming van gebieden waarin belangrijke vogelsoorten aanwezig zijn en
2. de bescherming van de vogels zelf.

Gebieden die beschermd moeten worden vanwege hun betekenis voor soorten of habitats zijn geselecteerd voor:

- soorten uit bijlage I van de Vogelrichtlijn en trekkende watervogels;
- habitats uit bijlage I en soorten uit bijlage II van de Habitatrichtlijn.

In Nederland hebben verschillende natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998 gekregen. Twee categorieën zijn onderscheiden:

- Natura 2000-gebieden
- Beschermde Natuurmonumenten

NATURA 2000-GBIEDEN

Onder Natura 2000 vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor deze gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De essentie van het beschermingsregime is dat de instandhoudingsdoelstelling niet in gevaar komt. Om dit toetsbaar te maken kent de Natuurbeschermingswet 1998 voor projecten en andere handelingen een vergunningplicht voor plannen en projecten met mogelijke gevolgen voor soorten en habitats van de betreffende gebieden. Het bevoegd gezag (in dit geval de provincie Noord-Brabant) verleent alleen een vergunning voor een project wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied niet in gevaar komen door het project. Afwijken van de regel is mogelijk wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang.

Handelingen buiten Natura 2000-gebieden hebben mogelijk significante effecten op het gebied. Voor deze handelingen is het begrip 'externe werking' van toepassing (art. 65 Natuurbeschermingswet). Dit betekent dat de vergunningplicht ook van toepassing is op handelingen buiten het Natura 2000-gebied, indien negatieve gevolgen niet zijn uitgesloten. Daarnaast is de zogenaamde Zorgplichtbepaling (art. 19)

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Natuurbeschermingswet 1998) van toepassing. Deze zorgplicht houdt onder meer in dat een activiteiten met mogelijke nadelen voor de natuurwaarden van het gebied, niet plaats mogen vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om gevolgen te voorkomen of te beperken.

BESCHERMD NATUURMONUMENT

Naast deze Natura 2000-gebieden kent de Natuurbeschermingswet Beschermd Natuurmonumenten. Sinds de inwerkingtreding van de (oude) Natuurbeschermingswet zijn 188 gebieden aangewezen als Beschermd Natuurmonument of Staatsnatuurmonument. Door de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 verdwijnt het verschil tussen Beschermd en Staatsnatuurmonumenten. Deze gebieden vallen dan onder de noemer van Beschermd Natuurmonumenten.

De status Beschermd Natuurmonument betekent dat het zonder vergunning verboden is om handelingen te verrichten, die mogelijk schadelijk zijn voor dat Natuurmonument. Het gaat om handelingen met mogelijk significante gevolgen voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied. Het verlenen van een vergunning is mogelijk bij zwaarwegende openbare belangen ('dwingende reden van openbaar belang'). In tegenstelling tot de afweging bij een Natura 2000-gebied, is geen alternatievenonderzoek noodzakelijk. Bij Beschermd Natuurmonumenten ontbreken de instandhoudingdoelstellingen als toetsingskader voor mogelijke effecten, zoals bij de Natura 2000-gebieden. Het aanwijzingsbesluit van een Beschermd Natuurmonument bevat echter een overzicht van de te behouden natuurwaarden. Het traject tot vergunningverlening en bijbehorende toetsingskader is vergelijkbaar met dat van de Natura 2000-gebieden.

ONDERZOEK VERGUNNINGVERLENING

Natura 2000

Als geen sprake is van de verslechtering van de kwaliteit van habitats en hoogstens sprake is van niet-significante verstoring van soorten, is geen Natuurbeschermingswetvergunning nodig. Nader onderzoek is in dat geval niet nodig. Als dit niet het geval is, dan is een vergunning vereist. De Natuurbeschermingswet kent twee routes voor het verlenen van een vergunning:

1. Als (mogelijk) sprake is van significante verstoring van soorten en/of significante verslechtering van de kwaliteit van habitats, is een Passende Beoordeling vereist.
2. Als verslechtering van de kwaliteit van habitats is voorzien, maar deze zeker niet significant is, is een Verslechteringstoets vereist.

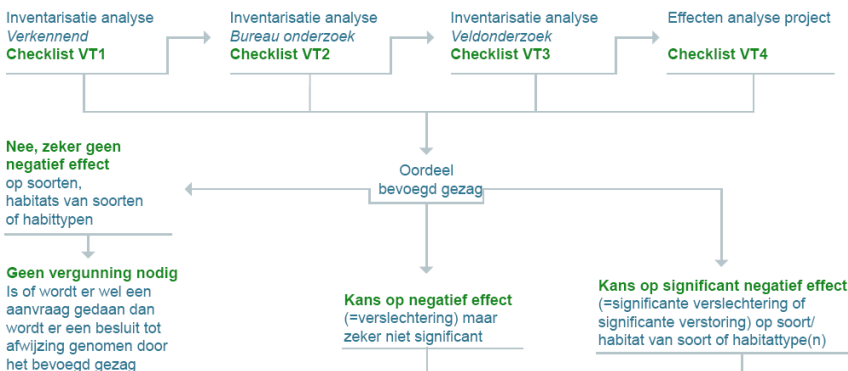
De onderstaande afbeelding geeft het bovenstaande schematisch weer. De Voortoets is aangegeven in het groene kader. De Voortoets is een eerste onderzoek waarin wordt gekeken naar de kans op significante effecten.

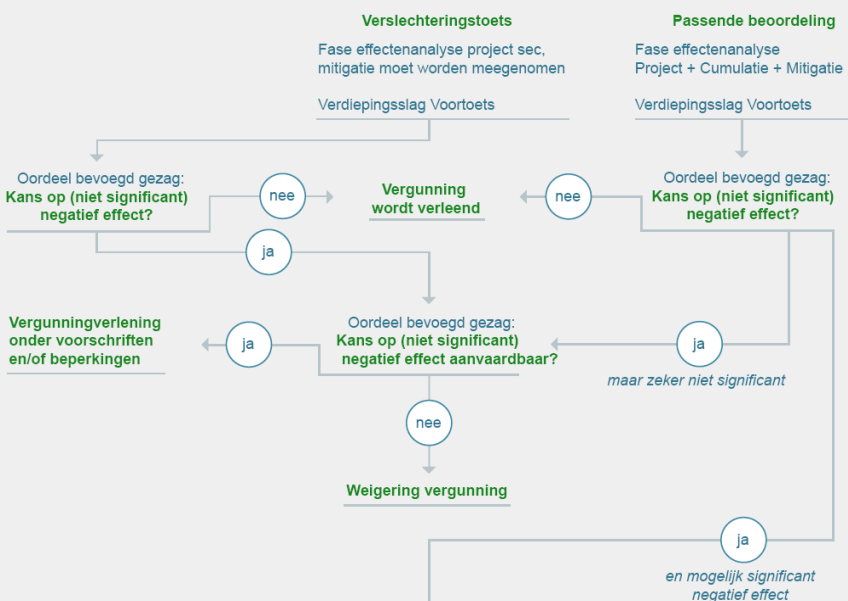
CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

VOORTOETS

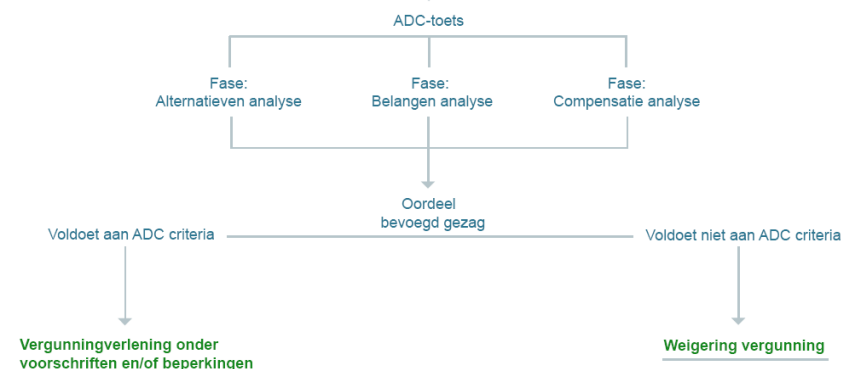
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Een activiteit heeft significante effecten als zij de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied in gevaar brengt. Hiervoor is geen objectieve grens; per geval zal bekeken worden of een effect significant is. Het oordeel moet gebaseerd zijn op de specifieke situatie die van toepassing is. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten onderzocht worden (Ministerie van LNV, 2006).

Een Passende Beoordeling of Verslechteringstoets brengt gedetailleerd in kaart wat mogelijke effecten zijn van de activiteit op de natuurwaarden in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen de initiatiefnemer van plan is te nemen. Het toetsingskader van deze zaken zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in kwestie. Significante effecten worden beoordeeld in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied. Ook omkeerbare en tijdelijke effecten zijn mogelijk significant. In een Passende Beoordeling zijn naast de effecten van het project ook de cumulatieve effecten uitgewerkt.

Indien uit aanvullende toetsingen blijkt dat een project niet leidt tot significante effecten, kan het Bevoegd Gezag de vergunning verlenen. Een Passende Beoordeling kan gezien worden als Verslechteringstoets als significante effecten zijn uitgesloten. Als wel significante effecten op treden, mag alleen een vergunning worden verleend na het uitvoeren van de ADC-toets, zie het volgende tekstkader.

ADC-TOETS

De ADC-toets beschrijft de Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen. Redenen van economische aard gelden als dwingende redenen van groot openbaar belang. Als prioritaire soorten of habitats deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen gelden redenen van economische aard niet zonder meer. Redenen van economische aard gelden als dwingende redenen van groot openbaar belang na toetsing en goedkeuring door de Europese Commissie.

Beschermd Natuurmonument

Een deel van de Beschermd Natuurmonumenten valt samen met Natura 2000-gebieden. Hiervoor geldt bij definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden het toetsingskader van artikel 19 van de Natuurbeschermingswet voor Natura 2000-gebieden.

Waar de gebieden niet samen vallen, blijven Beschermd Natuurmonumenten in stand en vallen onder het toetsingskader van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet, dat hieronder wordt toegelicht.

Voor het onderzoek dat ten grondslag ligt aan een vergunning voor een activiteit met negatieve gevolgen voor een Beschermd Natuurmonument bestaan geen voorschriften zoals bij Natura 2000-gebieden. Het onderzoek moet in ieder geval antwoord geven op de vraag in hoeverre de handelingen schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het Beschermd Natuurmonument of voor dieren of planten in het Beschermd Natuurmonument of het Beschermd Natuurmonument ontsieren en of dit al dan niet significante gevolgen kan hebben voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren of planten in het Beschermd Natuurmonument. In de omgeving van het projectgebied liggen geen Beschermd Natuurmonumenten. Eventuele effecten van externe werking zijn niet meegenomen in deze voortoets.

Wijzigingen Natuurbeschermingswet 1998 door Crisis- en herstelwet

De Crisis- en herstelwet trad op 1 april 2010 in werking. Op 1 april 2011 vindt een evaluatie plaats van deze wet. De Crisis- en herstelwet voorziet in een aantal wijzigingen van de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wijzigingen hebben tot doel de wet in de praktijk beter hanteerbaar te maken, zonder afbreuk te doen aan de doelen van de wet en bijbehorende richtlijnen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Ten aanzien van de reductie van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden:

- Bevoegde gezagen hebben een aanschrijvingsbevoegdheid om passende maatregelen ter vermindering van de stikstofdepositie op te leggen aan iedereen die handelingen verricht die stikstofdepositie veroorzaken (artikel 19ke). Provincies hebben daarbij de mogelijkheid om reductiemaatregelen met betrekking tot inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer, bij verordening als generieke voorschriften vast te stellen.
 - Rijk, provincies en andere overheden maken afspraken om een dalende lijn van de stikstofdepositie te bewerkstelligen en nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken: dit vormt ten juridisch kader voor een programmatische aanpak van de reductie van de stikstofdepositie (artikel 19kg). De wet verplicht overheden om afgesproken maatregelen te realiseren.
 - De gevolgen voor de stikstofdepositie van bestaande, niet-gewijzigde activiteiten (peildatum 7 december 2004) toetst het bevoegd gezag niet bij de beoordeling van een aanvraag van een Natuurbeschermingswetvergunning. Dat geldt ook voor uitbreidingen van bestaande activiteiten en nieuwe activiteiten, onder voorwaarde dat per saldo nergens sprake is van een toename van stikstofdepositie (artikel 19kd).

Ten aanzien van bestaand gebruik:

- De vrijstelling van de vergunningplicht en de aanschrijvingsbevoegdheid blijven gelden voor bestaand gebruik (peildatum 1 oktober 2005) dat onverhoopt niet in het beheerplan wordt opgenomen (wijziging artikelen 19c en 19d, derde lid).
De bevoegdheid tot het treffen van passende maatregelen komt, vanaf het moment dat het beheerplan is vastgesteld, te liggen bij het gezag dat, als voor het bestaand gebruik een vergunning zou zijn vereist op grond van artikel 19d, eerste lid, Nb-wet, het bevoegd gezag zou zijn voor vergunningverlening. In de meeste gevallen zijn dat Gedeputeerde Staten; soms is dat de minister van EL&I (Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998).
- Het beschermingsregime van de oude doelen (bijvoorbeeld van Beschermd Natuurmonumenten) van Natura 2000 verlicht door de Crisis- en herstelwet. Het huidige regime van artikel 19a e.v. Natuurbeschermingswet blijft van toepassing. Voor oude doelen geldt een lichter regime van artikel 19ia in samenhang met artikel 16 van de Natuurbeschermingswet. Dit betekent dat voor mogelijk significante effecten op oude doelen geen Passende Beoordeling, voorzorgtoets of ADC-toets vereist is (hierbij gaat het om moeilijk te meten doelen als 'weidsheid' en 'stilte'. Bovendien geldt dat voor oude doelen de externe werking van projecten niet vergunningplichtig is, tenzij anders vermeldt in het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied. Het blijft verboden zonder vergunning handelingen te verrichten die mogelijk schadelijk zijn voor de te beschermen waarden van een natuurmonument. Als voor een activiteit op drong van beide regimes (Natura 2000 en Beschermd Natuurmonument) een vergunning is vereist, is maar één vergunningaanvraag nodig bij hetzelfde bevoegd gezag (artikel 19ia, tweede lid).
- Het nieuwe artikel 19kb Nb-wet biedt een basis om bij ministeriële regeling regels te stellen over de wijze waarop de gevolgen voor Natura 2000-gebieden worden vastgesteld, met het oog op de vergunningverlening en de vaststelling van plannen. Deze regels kunnen onder meer verplichte rekenmodellen, onderzoeksmethoden of meetmethoden voorschrijven voor de beoordeling van de effecten. Het is ook mogelijk, op grond van een ecologische onderbouwing, geografische beperkingen aan het te onderzoeken gebied te stellen.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- In de wet staat nu expliciet dat tegen het besluit tot vaststelling van een beheerplan op grond van artikel 39 beroep open staat bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en welke onderdelen van het beheerplan voor beroep vatbaar zijn. Dit zijn de beschrijvingen in het beheerplan van handelingen die het bereiken van de instandhoudingsdoelstelling niet in gevaar brengen, en de daarbij in voorkomend geval aangegeven voorwaarden en beperkingen. Niet voor beroep vatbaar zijn de onderdelen van het beheerplan die de beschrijving bevatten van het – op uitvoering gerichte – beleid dat het desbetreffende bevoegd gezag wenselijk acht, waaronder de fasering en prioritering.
- De aanleg, het beheer en onderhoud van rijksinfrastructuur hebben mogelijk effecten op Natura 2000-gebieden. Bij de voorbereiding van een tracébesluit als bedoeld in artikel 15, eerste lid, Tracéwet en bij de voorbereiding van een wegaanpassingsbesluit als bedoeld in artikel 9 Spoorwet verbreding wordt in dat geval een 'natuurtoets' verricht. Daarbij worden alle mogelijke effecten van het project in beeld gebracht. Die natuurtoets komt overeen met de natuurtoets die op grond van de Nb-wet plaatsvindt bij de beoordeling van een vergunningaanvraag. Daarom is de plicht om een passende beoordeling uit te voeren, nu geïntegreerd in de besluitvorming voor een tracébesluit of een wegaanpassingsbesluit en is de vergunningplicht van de Natuurbeschermingswet niet meer van toepassing. In verband met de verantwoordelijkheid van de Minister van EL&I voor de natuurbeschermingsregelgeving is geregeld dat het wegaanpassingsbesluit of het tracébesluit in gevallen waar de natuurtoets deel van uitmaakt in dat besluit, in overeenstemming met de Minister van EL&I wordt genomen.
- In artikel 19a, eerste lid, is nu geregeld dat het Rijk projecten en andere handelingen van nationaal belang kan aanwijzen (bij of krachtens algemene maatregel van bestuur) die bij voorkeur worden opgenomen in het beheerplan. Hierbij gaat het in om infrastructurele werken zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, luchthavens en waterkeringen, inclusief zandsuppleties, en om projecten en andere handelingen die van belang zijn voor economisch relevante sectoren, zoals bijvoorbeeld de schelpdiervisserij. Het is aan het gezag dat het beheerplan vaststelt om te besluiten om de aangewezen projecten en handelingen ook daadwerkelijk op te nemen in het beheerplan. Wanneer dat gebeurt, zijn deze projecten en handelingen vergunningvrij en kunnen de in het geding zijnde natuurbelangen integraal en gebiedsgericht worden afgewogen tegen deze projecten en andere handelingen.
- In artikel 19a, tiende lid, is geregeld dat wanneer in het beheerplan projecten met mogelijk significante effecten zijn opgenomen, er voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Een beheerplan waarin dergelijke projecten worden opgenomen, kan pas worden vastgesteld indien een Passende Beoordeling van de gevolgen voor het gebied is gemaakt.
- In artikel 19kc is de bevoegdheid opgenomen om bij ministeriële regeling en meldplicht voor bepaalde activiteiten in te voeren. Deze meldplicht is bedoeld voor uitzonderlijke gevallen. In beginsel moet een goed beeld bestaan van alle activiteiten die mogelijk verslechterende of significant versturende effecten hebben op de natuurwaarden aan de hand van:
 - de informatie in het beheerplan en;
 - de informatie op basis van de verleende Natuurbeschermingswetvergunningen en;
 - de informatie die bij de overheid aanwezig is op basis van andere verleende vergunningen of gedane meldingen.
- De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voorheen Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) is het Bevoegd Gezag voor alle activiteiten met betrekking op rijksinfrastructurele werken, primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk, zandsuppleties, luchthavens, inclusief handelingen met betrekking tot het onderhoud daarvan.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Bijlage 2 Flora- en faunawet

WETTELIJK KADER

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de Flora- en faunawet zijn de soortbeschermingsbepalingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waar- onder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

De Flora- en faunawet heeft belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

ALGEMENE ZORGPLICHT

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is, zonder te kijken welk nut de dieren en planten voor de mens kunnen hebben. Dit wordt de intrinsieke waarde genoemd. Vanuit deze intrinsieke waarde is de algemene zorgplicht als vorm van "basisbescherming" opgenomen (artikel 2). Hierin staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. De algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet.

Het is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Activiteiten kunnen zonodig door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

VERBODSBEPALINGEN

De algemene verbodsbepalingen zijn handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten mogelijk in gevaar brengen. Deze verbodsbepalingen vormen een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET (ARTIKEL 8 T/M 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

VRIJSTELLING EN ONTHEFFING

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteit(en) op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het "Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten", kortweg genoemd "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten". Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels.

Tabel 22: Beschermingscategorieën AMvB artikel 75 Flora- en faunawet

Categorie	Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen	
Tabel 1	Algemene soorten	Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10
Tabel 2	Overige soorten	Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10
Tabel 3	Soorten van bijlage 1 van de AMvB	Voor volgens art 75 lid 6 bij AMVB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: - dwingende reden van groot openbaar belang; - ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin) van de beschermde soort; - enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade; - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er zorgvuldig wordt gehandeld. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Categorie	Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen	
Tabel 3	Soorten op Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn	Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: dwingende reden van groot openbaar belang Nb: voor deze groep kan geen ontheffing worden verleend op basis van het belang "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting". Volgens de AMvB kan dit wel, echter gedane uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is. - enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade; - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er zorgvuldig wordt gehandeld. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen.

Bovenstaande tabel geeft aan dat voor verschillende soorten een vrijstelling geldt, wanneer werkzaamheden uitgevoerd worden volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.

VOGELS

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- geen andere bevredigende oplossing is;
- tevens sprake is van één van de volgende belangen
 - bescherming van flora en fauna;
 - veiligheid van luchtverkeer;
 - volksgezondheid en openbare veiligheid.

Dit betekent dat het ministerie van EL&I voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan is aan het bovenstaande. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn soorten aangewezen waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde "vaste rust- of verblijfsplaats". Dergelijke verblijfsplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel

MOBZ-RAP-XXXX-027937-1.0

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

11 van de algemene verbodsbepalingen en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de "aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten" (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 23: Beschermingscategorieën jaarrond beschermde nesten.

Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

TOETSINGSPLICHT

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten voorzien zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Deze moet tijdens de uitwerking van zijn plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden het volgende in kaart brengen:

- welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?
- heeft het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden gevolgen voor deze soorten?
- zijn deze gevolgen strijdig met de algemene verbodsbepalingen van de Flora- en fauna-wet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden, of zodanig uitgevoerd worden dat de invloed op beschermde soorten verminderd of opgeheven wordt?
- is, om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten, vrijstelling mogelijk of ontheffing (ex-artikel 75 van de Flora- en faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist (tabel 3, soorten van bijlage 1, AMvB)?
- heeft de initiatiefnemer zicht op een beschikking van het ministerie waarin goedkeuring wordt gegeven voor dit maatregelenpakket, op basis van een gedegen maatregelenpakket ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen (tabel 3, soorten van Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn)?

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

- welke voorwaarden zijn verbonden aan vrijstellingen of ontheffingen en welke consequenties heeft dit voor de uitvoering van het plan?

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Bijlage 3 Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden

VOORDELTA

Tabel 24: Habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Voordelta is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Code	Habitatype	Instandhoudingsdoel
H1110A	Permanent overstromde zandbanken (getijdengebied)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1110B	Permanent overstromde zandbanken (Noordzee-kustzone)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1320	Slijkgasvelden	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2110	Embryonale duinen	Behoud oppervlakte en kwaliteit

Tabel 25: Habitatrichtlijnsoorten waarvoor Natura 2000-gebied Voordelta is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Soort	Instandhoudingsdoel
H1095	Zeeprk	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1099	Rivierprk	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1102	Elft	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1103	Fint	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1364	Grijze zeehond	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie
H1365	Gewone zeehond	Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor 200 exemplaren in Deltagebied

Tabel 26: Vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels) waarvoor Natura 2000-gebied Voordelta is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/seizoensgemiddelde)
A001	Roodkeelduiker		x	-
A005	Fuut		x	280
A007	Kuifduiker		x	6
A017	Aalscholver		x	480
A034	Lepelaar		x	10
A043	Grauwe gans		x	70

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/ seizoensgemiddelde)
A048	Bergeend		x	360
A050	Smient		x	380
A051	Krakeend		x	90
A052	Wintertaling		x	210
A054	Pijlstaart		x	250
A056	Slobeend		x	90
A062	Topper		x	80
A063	Eider		x	2500 (midwinter aantal)
A065	Zwarte zeeëend		x	9700 (midwinter aantal)
A067	Brilduiker		x	330
A069	Middelste zaagbek		x	120
A130	Scholekster		x	2500
A132	Kluut		x	150
A137	Bontbekplevier		x	70
A141	Zilverplevier		x	210
A144	Drieteenstrandloper		x	350
A149	Bonte strandloper		x	620
A157	Rosse grutto		x	190
A160	Wulp		x	980
A162	Tureluur		x	460
A169	Steenloper		x	70
A177	Dwergmeeuw		x	-
A191	Grote stern		x	-
A193	Visdief		x	-

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

WESTERSCHELDE & SAEFTINGHE

Tabel 27: Habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Code	Habitatype	Instandhoudingsdoel
H1110B	Permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1130	Estuaria	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1320	Slijkgrasvelden	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2110	Embryonale duinen	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2120	Witte duinen	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2160	Duindoornstruwelen	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	Behoud oppervlakte en kwaliteit

Tabel 28: Habitatrichtlijnsoorten waarvoor Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Soort	Instandhoudingsdoel
H1014	Nauwe korfslak	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie
H1095	Zeeprk	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1099	Rivierprk	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1103	Fint	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1365	Gewone zeehond	Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor 200 exemplaren in Deltagebied
H1903	Groenknolorchis	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie

Tabel 29: Vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels) waarvoor Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/seizoensgemiddelde)
A005	Fuut		x	100
A026	Kleine zilverreiger		x	40
A034	Lepelaar		x	30
A041	Kolgans		x	380
A043	Grauwe gans		x	16600

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/ seizoensgemiddelde)
A048	Bergeend		x	4500
A050	Smient		x	16600
A051	Krakeend		x	40
A052	Wintertaling		x	1100
A053	Wilde eend		x	11700
A054	Pijlstaart		x	1400
A056	Slobeend		x	70
A069	Middelste zaagbek		x	30
A075	Zeearend		x	2
A081	Bruine kiekendief	x		20 broedparen
A103	Slechtvalk		x	8
A130	Scholekster		x	7500
A132	Kluut	x	x	2000 broedparen / 540
A137	Bontbekplevier	x	x	100 broedparen / 430
A138	Strandplevier	x	x	220 broedparen / 80
A140	Goudplevier		x	1600
A141	Zilverplevier		x	1500
A142	Kievit		x	4100
A143	Kanoet		x	600
A144	Drieteenstrandloper		x	1000
A149	Bonte strandloper		x	15100
A157	Rosse grutto		x	1200
A160	Wulp		x	2500
A161	Zwarte ruiters		x	270
A162	Tureluur		x	1100
A164	Groenpootruiter		x	90
A169	Steenloper		x	230
A176	Zwartkopmeeuw	x		400 broedparen
A191	Grote stern	x		4000 broedparen
A193	Visdief	x		6500 broedparen
A195	Dwergstern	x		300 broedparen
A272	Blauwborst	x		450 broedparen

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

OOSTERSCHELDE

Tabel 30: Habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Oosterschelde is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Code	Habitatype	Instandhoudingsdoelstelling
H1160	Grote ondiepe kreken en baaien	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit
H1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met Zeekraal (<i>Salicornia</i>) en andere zoutminnende soorten	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit zilte pionierbegroeiingen, zeekraal (subtype A)
H1320	Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>) (kweldergrasvegetatie)	Behoud oppervlakte en kwaliteit schorren en zilte graslanden, buitendijks (subtype A) en uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit schorren en zilte graslanden, binnendijks (subtype B)
H7140	Overgangs- en trilveen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit overgangs- en trilvenen, veenmosrietlanden (subtype B)

Tabel 31: Habitatrichtlijnsoorten waarvoor Natura 2000-gebied Oosterschelde is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

** Prioritaire soort*

Soortnr	Soort	Instandhoudingsdoelstelling
H1340	*Noordse woelmuis	Uitbreiding omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1365	Gewone zeehond	Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie ten behoeve van een regionale populatie van ten minste 200 exemplaren in het Deltagebied

Tabel 32: Vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels) waarvoor Natura 2000-gebied Oosterschelde is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelstellingen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/ seizoensgemiddelde)
A004	Dodaars		x	80
A005	Fuut		x	370
A007	Kuifduiker		x	8
A017	Aalscholver		x	360
A026	Kleine zilverreiger		x	20
A034	Lepelaar		x	30
A037	Kleine zwaan		x	-
A043	Grauwe gans		x	2300
A045	Brandgans		x	3100
A046	Rotgans		x	6300
A048	Bergeend		x	2900
A050	Smient		x	12000

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelstellingen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/ seizoensgemiddelde)
A051	Krakeend		x	130
A052	Wintertaling		x	1000
A053	Wilde eend		x	5500
A054	Pijlstaart		x	730
A056	Slobeend		x	940
A067	Brilduiker		x	680
A069	Middelste zaagbek		x	350
A081	Bruine kiekendief	x		19 broedparen
A103	Slechtvalk		x	10 (seizoensmaximum)
A125	Meerkoet		x	1100
A130	Scholekster		x	24000
A132	Kluut	x	x	2000 broedparen (Deltagebied) / 510
A137	Bontbekplevier	x	x	100 broedparen (Deltagebied) / 280
A138	Strandplevier	x	x	220 broedparen (Deltagebied) / 50
A140	Goudplevier		x	2000
A141	Zilverplevier		x	4400
A142	Kievit		x	4500
A143	Kanoet		x	7700
A144	Drieteenstrandloper		x	260
A145	Bonte strandloper		x	14100
A157	Rosse grotto		x	4200
A160	Wulp		x	6400
A161	Zwarte ruiter		x	310
A162	Tureluur		x	1600
A164	Groenpootruiter		x	150
A169	Steenloper		x	580
A191	Grote stern	x		4000 broedparen (Deltagebied)
A193	Visdief	x		6500 broedparen (Deltagebied)
A194	Noordse stern	x		20 broedparen
A195	Dwergstern	x		300 broedparen (Deltagebied)

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

VEERSE MEER

Tabel 33: Habitatrichtlijnsoorten waarvoor Natura 2000-gebied Veerse Meer is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

** Prioritair*

Soortnr	Soort	Instandhoudingsdoel
H1640	*Noordse woelmuis*	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie

Tabel 34: Vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels) waarvoor Natura 2000-gebied Veerse Meer is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per 102ort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per 102ort de minimale grootte van de populatie (broedparen/ seizoensgemiddelde)
A004	Dodaars		x	160
A005	Fuut		x	290
A017	Aalscholver	x		300
A026	Kleine zilverreiger		x	7
A034	Lepelaar	x		12
A037	Kleine zwaan		x	-
A041	Kolgans		x	-
A045	Brandgans		x	600
A046	Rotgans		x	210
A050	Smient		x	4000
A051	Krakeend		x	60
A053	Wilde eend		x	3200
A054	Pijlstaart		x	50
A056	Slobeend		x	40
A061	Kuifeend		x	760
A067	Brilduiker		x	420
A069	Middelste zaagbek		x	320
A125	Meerkoet		x	4200
A132	Kluut		x	90
A140	Goudplevier		x	820
A183	Kleine mantelmeeuw	x		590

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

GREVELINGEN

Tabel 35: Habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Grevelingen is aangewezen in het kader van de Habitatrictlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

** Prioritair*

Code	Habitatype	Instandhoudingsdoel
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2130B	*Grijze duinen (kalkarmi)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2160	Duindoornstruweel	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2170	Kruipwilgstruweel	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	Behoud oppervlakte en kwaliteit

Tabel 36: Habitatrictlijnsoorten waarvoor Natura 2000-gebied Grevelingen is aangewezen in het kader van de Habitatrictlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Soort	Instandhoudingsdoel
H1095	Zeeprk	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1099	Rivierprk	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie

Tabel 37: Vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels) waarvoor Natura 2000-gebied Grevelingen is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/seizoensgemiddelde)
A004	Dodaars		x	70
A005	Fuut		x	1600
A007	Kuifduiker		x	20
A008	Geoorde fuut		x	1500
A017	Aalscholver		x	310
A026	Kleine zilverreiger		x	50
A034	Lepelaar		x	70
A037	Kleine zwaan		x	4
A041	Kolgans		x	140
A043	Gauwe gans		x	630
A045	Brandgans		x	1900
A048	Bergeend		x	700
A050	Smient		x	4500
A051	Krakeend		x	320
A052	Wintertaling		x	510
A054	Pijlstaart		x	60

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/ seizoensgemiddelde)
A056	Slobeend		x	50
A067	Brilduiker		x	620
A069	Middelste zaagbek		x	1900
A081	Bruine kiekendief	x		20
A103	Slechtvalk		x	10
A125	Meerkoet		x	2000
A130	Scholekster		x	560
A132	Kluut	x	x	2000 broedparen / 80
A137	Bontbekplevier	x		50
A138	Strandplevier	x		20
A140	Goudplevier		x	2600
A141	Zilverplevier		x	130
A144	Drieteenstrandloper		x	
A149	Bonte strandloper		x	650
A157	Rosse grutto		x	30
A160	Wulp		x	440
A162	Tureluur		x	170
A169	Steenloper		x	30

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

YERSEKE EN KAPELSE MOER

Tabel 38: Habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Yerseke en Kapelse Moer is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Code	Habitatype	Instandhoudingsdoel
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	Behoud oppervlakte en kwaliteit

Tabel 39: Vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels) waarvoor Natura 2000-gebied Yerseke en Kapelse Moer is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per 105ort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per 105ort de minimale grootte van de populatie (broedparen/seizoensgemiddelde)
A041	Kolgans		x	1700
A050	Smient		x	410

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

CANISVLIET

Tabel 40: Habitatrichtlijnsoort waarvoor Natura 2000-gebied Canisvliet is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstelling staat in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Soort	Instandhoudingsdoel
H1614	Kruipend moerasscherm	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit biotoop voor uitbreiding populatie.

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

MARKIEZAAT

Tabel 41: Vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels) waarvoor Natura 2000-gebied Markiezaat is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/ seizoensgemiddelde)
A004	Dodaars	x		30
A005	Fuut		x	200
A008	Geoorde fuut		x	50
A017	Aalscholver		x	680
A034	Lepelaar	x	x	20 broedparen / 50
A037	Kleine zwaan		x	30
A043	Grauwe gans		x	510
A045	Brandgans		x	130
A048	Bergeend		x	250
A050	Smient		x	1600
A051	Krakeend		x	280
A052	Wintertaling		x	700
A054	Pijlstaart		x	480 (seizoenmaximum)
A056	Slobeend		x	150
A125	Meerkoet		x	920
A132	Kluut	x	x	2000 broedparen / 140
A137	Bontbekplevier	x	x	105 broedparen / 360 (seizoenmaximum)
A138	Strandplevier	x		220
A141	Zilverplevier		x	1300 (seizoenmaximum)
A143	Kanoet		x	1600 (seizoenmaximum)
A149	Bonte strandloper		x	6400
A161	Zwarte ruiter		x	210 (seizoenmaximum)

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

KRAMMER-VOLKERAK

Voor dit Natura 2000-gebied is nog geen (ontwerp)besluit. Voor de kwalificerende waarden is uitgegaan van het Gebiedendocument.

Tabel 42: Habitattypen waarvoor Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Code	Habitatype	Instandhoudingsdoel
H1310	Zilte pionierbegroeiingen	Geen instandhoudingsdoel
H1330	Schorren en zilte graslanden	Geen instandhoudingsdoel
H2190B	Vochtige duinvalleien (<i>kalkrijk</i>)	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit
H1330B	Schorren en zilte graslanden (<i>binnendijks</i>)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H6430A	Ruigten en zomen (<i>moerasspirea</i>)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H6430B	Ruigten en zomen (<i>harig wilgenroosje</i>)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (<i>zachthoutoibossen</i>)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (<i>essen-iepenbossen</i>)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit

Tabel 43: Habitatrichtlijnsoort waarvoor Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstelling staat in de rechterkolom weergegeven.

** Prioritair*

Soortnr	Soort	Instandhoudingsdoel
H1340	*Noordse woelmuis	Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie

Tabel 44: Vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels) waarvoor Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/ seizoensgemiddelde)
A005	Fuut		x	1100
A007	Kuifduiker		x	2
A017	Aalscholver		x	490
A034	Lepelaar	x	x	30 broedparen / 40
A037	Kleine zwaan		x	5
A043	Grauwe gans		x	2100
A045	Brandgans		x	1100
A046	Rotgans		x	160
A048	Bergeend		x	1200
A050	Smient		x	2500
A051	Krakeend		x	480
A052	Wintertaling		x	670
A053	Wilde eend		x	5300
A054	Pijlstaart		x	180

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/ seizoensgemiddelde)
A056	Slobeend		x	310
A059	Tafeleend		x	130
A061	Kuifeend		x	4000
A067	Brilduiker		x	640
A069	Middelste zaagbek		x	20
A081	Bruine kiekendief	x		10
A094	Visarend		x	2 (seizoensmaximum)
A103	Slechtvalk		x	5 (seizoensmaximum)
A125	Meerkoet		x	1300
A132	Kluut	x	x	2000 broedparen (Deltagebied) / 430
A137	Bontbekplevier	x	x	100 broedparen (Deltagebied) / 40
A138	Strandplevier	x		220 (Deltagebied)
A156	Grutto		x	140
A162	Tureluur		x	60
A176	Zwartkopmeeuw	x		400
A183	Kleine mantelmeeuw	x		810
A193	Visdief	x		6500 (Deltagebied)
A195	Dwergstern	x		300 (Deltagebied)

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

ZOOMMEER

Voor dit Natura 2000-gebied is nog geen (ontwerp)besluit. Voor de kwalificerende waarden is uitgegaan van het Gebiedendocument.

Tabel 45: Vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels) waarvoor Natura 2000-gebied Zoommeer is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de rechterkolom weergegeven.

Soortnr	Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogel	Niet-broedvogel	Instandhoudingsdoelen per soort: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met per soort de minimale grootte van de populatie (broedparen/seizoensgemiddelde)
A005	Fuut		x	470
A046	Rotgans		x	220
A048	Bergeend		x	200
A050	Smient		x	800
A051	Krakeend		x	180
A052	Wintertaling		x	370
A054	Pijlstaart		x	90
A056	Slobeend		x	90
A061	Kuifeend		x	850
A125	Meerkoet		x	710
A132	Kluut	x	x	2000 (Deltagebied) / -
A138	Strandplevier	x		220 (Deltagebied)
A176	Zwartkopmeeuw	x		400 (Deltagebied)
A193	Visdief	x		6500 (Deltagebied)

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

Bijlage 4 Notitie voorbereiding tbv overleg werkzaamheden verkeerspost en visdieven Terneuzen

15 oktober 2008

Bij "regelmatig lawaai" treedt heel snel gewenning op door de visdieven. Werkzaamheden vinden echter bij voorkeur plaats buiten het broedseizoen. Broedseizoen voor visdieven loopt van 1 mei tot 15 juli. Echter ook rekening houden met broedseizoen van kokmeeuwen omdat visdieven daarbij gaan zitten. Broedseizoen kokmeeuwen start al op 1 april. Verder kunnen de visdieven veel meer hebben in de 2e helft van de broedcyclus dan in de 1e helft. Daarom is het beter de werkzaamheden uit te voeren vanaf de 2e helft broedcyclus, bijvoorbeeld 15 juni en later, dan te starten voor het broedseizoen met uitloop in de 1e helft.

Als werkzaamheden niet anders kunnen dan in broedseizoen dan zijn van toepassing:

1. FFW: voor vogels kan geen ontheffing worden aangevraagd maar men moet wel voldoen aan de zorgplicht. Liefste werken buiten het broedseizoen, d.w.z. voor 1 april of na 15 juli. Als dat niet mogelijk is dan maatregelen nemen om te voorkomen dat verstoring optreedt. Het afschermen van de locatie zal zeker effect hebben, zowel om de verstoring van de vogels te verminderen als de werknemers zelf te beschermen tegen aanval door de visdieven (helmen verplichten)!
2. NBW: visdieven zijn als kwalificerende soort aangewezen voor de Westerschelde i.h.k.v. Natura-2000 gebieden. D.w.z. je mag de instandhouding van de soort niet in gevaar brengen, door bijvoorbeeld te verstoren en dat gebeurt tussen 1 april en 1 augustus (dan vliegen de laatste jongen uit). Van 1 augustus tot 1 mei zijn de visdieven vertrokken. Beste is te werken in periode 1 augustus tot 1 april omdat de visdieven dan niet aanwezig zijn en dus geen maatregelen nodig zijn. Via navraag bij provincie Zeeland, Bouke Bouman blijkt geen NBW-vergunning met passende beoordeling nodig als een afscherming wordt aangebracht die niet klappert. Dus een stevige afscherming. Belangrijker is dat de vogels de bewegingen niet zien (=mensen actief) dan het geluid.

(Provincie heeft er wel moeite mee dat op moment dat visdiefeiland juist verplaatst is, er werkzaamheden in de buurt worden gepland.)

FFW: werken in de geest van de FFW, dwz je mag niet verstoren.

FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn EU-richtlijnen voor de bescherming van soorten opgenomen (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn) en het internationale CITES-verdrag voor de handel in bedreigde diersoorten.

BESCHERMDE SOORTEN

Onder de Flora- en faunawet zijn als beschermde soort aangewezen:

- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende zoogdierensoorten (behalve de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis);
- alle van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten in Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- en aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

MOBZ-RAP-XXXX-027937-1.0

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

De wet regelt onder meer beheer, schadebestrijding, jacht, handel, bezit en andere menselijke activiteiten die een schadelijk effect kunnen hebben op beschermde soorten.

Doelstelling wet

De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Daarnaast stelt de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde).

ZORGPLICHT

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

ARTIKEL 2

3. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
4. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

VERBODSBEPALINGEN

De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verbodsbepalingen houden onder andere in dat (beschermde) planten niet geplukt mogen worden. Dieren (beschermde of niet) mogen niet gedood, verwond of gevangen worden. Ook de plaatsen waar dieren verblijven zijn beschermd. Het uitzetten van dieren of planten in de vrije natuur is niet toegestaan, net zomin als het kopen of verkopen van (beschermde) planten of dieren, of producten die van (beschermde) planten of dieren zijn gemaakt.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

QUICK SCAN NATUURWETGEVING MOBZ

CONTRACTNUMMER	PROJECT	DATUM
31016919	MOBZ	31-01-2012

M

De Flora- en faunawet maakt het voor provincies mogelijk een bepaalde plek in landschap aan te wijzen als beschermde leefomgeving. Zo kunnen plaatsen die van groot belang zijn voor het voortbestaan van een planten- of diersoort worden beschermd. Een beschermde leefomgeving kan bijvoorbeeld zijn: een fort of bunker waar vleermuizen overwinteren, een dassenburcht, een plek waar orchideeën groeien of een muur waarop beschermde planten groeien.